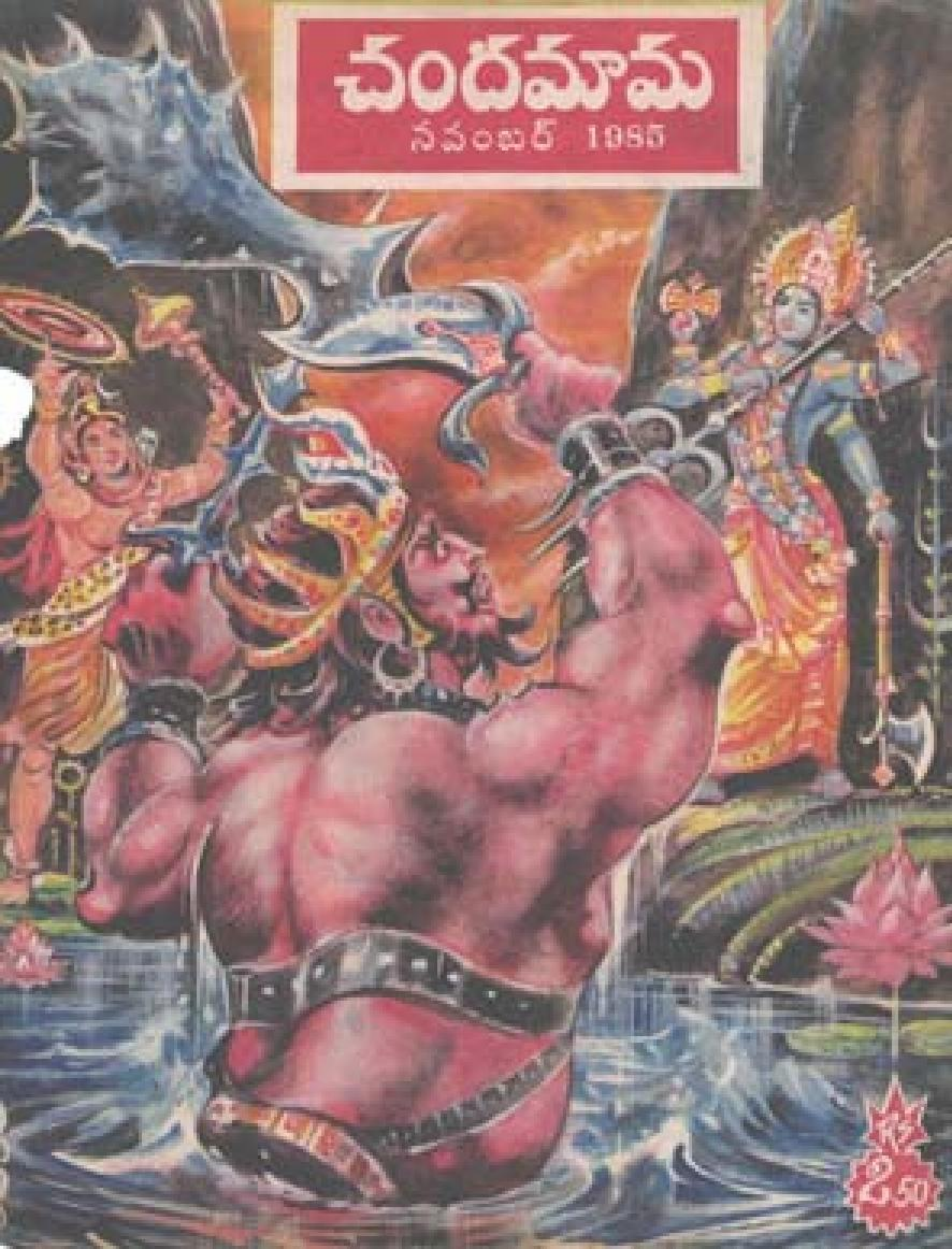

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

చందమామ

నవంబర్ 1985

₹ 2.50

"మనంపై పెద్దపెదద పెదపెద వచ్చిందని కనుక్కు-న్న రోజు.
అదే నేను క్లియరసిల్ కనుక్కు-న్న రోజు"

కాకింకా కాకా గుచ్చింది ర రోజు. నేను ఉత్సాహంతో
గంటలువేస్తున్న రోజు... అక్క-యక్క పెళ్ళి అయిపో
వచ్చి వాడం రోజులుండేమో. కొత్త బట్టలు
మచ్చలుగా వేసుకుంటూ అర్జం ముంది పెంబట్టా-
లలుక్కు-వ గాబరావచ్చా...నా బుగ్గ మీద ఏరో

వచ్చిందని చూచుకుంది... పెదపెద. నా మనంపై వచ్చిన పెద్దపెదద
పెదపెద. నేననుకున్నా కలుక్కు-వ...నా నేమిటి. అదేమిటి. అప్పుడే
అదేమిటి అది!

అప్పుడే వచ్చింది అక్క-యక్క అక్క-కి, చూపింది నా వాంకం--"పిచ్చి పిల్లా.
నూ మార్తం తెలియక. నూ వస్తుమిలో అందరికీ వచ్చాయి గదా పెదపెదలు.
నాకూ వచ్చాయి. వాడేను నేనవ్వడం క్లియరసిల్. వాడలి మచ్చా మది, ఏం?"
వాడేను నేనూ ముగించి. ఏమైందో తెలసో? వచ్చిందనిందా...నాక అ
ఉపాయలో పెళ్ళి వందల్లో
ఎంత కలాకీగా కలాకాలో
ఏం చెప్పకుంటాను.

క్లియరసిల్,
మొటిమలర్చి
పోగొడుతుంది,
డాంట్ వాటి వాటిని
పొగిగుండా చేస్తుంది.

క్లియరసిల్

మొటిమల్ని పోగొట్టేందుకు ప్రత్యేకమైన చిరకృత ఎక్కువ ప్రభావంతో వని చేసింది.

మళ్ళీ మళ్ళీ తిరిగి చూస్తారు జనం
సూపర్ రిన్తో తళతళలాడే
ఆ తెల్లదనం

సూపర్ రిన్తో తళతళలాడే తెలుపు
మరిే ఇతర టిలర్లంటే దిగ్గ లేదా దాక్ కంటే తెలుపు.

హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ వారి దిగ్గి ఉత్పత్తి

క్రికెట్ నుండి వచ్చిన వార్తలు

May 1965

ఐ నూత్రిన్ వారినుండ్!

శ్రీబ్రహ్మసరస్వతి
పాన్ పాన్లు
నూత్రిన్
వారినుండి!

PLATE 10 *From the "The Great Wall of China" by the Chinese artist Wang Meng, 14th century.*

2007, 10
 2008, 10
 2009, 10

nutrine

BON BON

చందమామ

వేదాంతము : "చక్రపాణి"
వేదాంతము : వాగిరెడ్డి

ఈ వెల బెళాళకక ["వక్కిరీతి పెవకుడు"]కు
అదారం, "వెనువ్వుక" కివది. ఏ విద్యలో అయినా
అనిమార్చి వాండిత్యం గడించితే, కొద్దిమందికి పాఠ్య
మిచ్చుతుంది. అలాంటి పాండిత్యంతోపాటు విషయ
గుణం కూడా గలవాళ్ళు అపొవ్వల్చు వెలకల్లో
వ్వంబారు. ఈ విషయం, "ఉచ్చుకుడు" అన్న
కవితలో చక్కగా వివరించబడింది.

అమరవాణి

కోక బెళాళక కల్ప, విచ్చువ్వుక కి వుదాహరణ.

వృహ ప్రవృత్తి కివది, వాణివ్వుక కివది అయి.

[అయి వేదాంత కుచ్చు కిందకోదం పాఠ్యమే పెవకుతుంది.
వేదాంత ప్రవృత్తి కివది వేదాంత, విచ్చువ్వుక కివది, వాణి వేదా
విగంకోదం పాఠ్యమే. వై అగణాంతం పాఠ్యమే పాఠ్యమే.]

వెంపుటి 77 వెంపుటి 75 వెంపుటి 5

వెంపుటి : 1-10 .. వెంపుటి వేదా : 10-10

చందమామ

విజ్ఞాన వివేదాలు విరజివేష్ట మాసపత్రిక

- * చందమామ మన పురాణ, సాహిత్య రత్నాలను క్రమవిధ్ధతిలో అందిస్తుంది.
- * సువికల దృక్పథంతో, ప్రపంచ సాహిత్యంలోని అద్భుత కావ్యగాథలను మలభమైన భాషలో తెలియజేస్తుంది.
- * సుస్థితపోషణం, విజ్ఞాన వివేదాత్మకమైన చక్కని కథలతో పాఠకులను ఆకట్టుకుంటుంది.
- * మన పురాణగాథలను సాధికారంగా అందజేస్తుంది.
- * వివేదాత్మకమైన కబుర్లతో, లోకజ్ఞానం కలిగించే శిర్షికలతో చదువరులను ఆలరిస్తుంది. చందమామ.
- * చందమామ మీ జీవితాలలోనేకాదు, మీ బంధుమిత్రుల జీవితాలలోనూ నిర్మాణాత్మకమైన పాత్ర వహించగలదు. మీ ప్రിയమిత్రులకు చందమామను బహూకరించండి.

కాలం కోసం ఉద్దేశించబడిన చందమామ, పాఠకుల యవహ్యరయోగో వెలుగొందరాని రోపాదం జేస్తుంది.

ఈ పదమూడు భాషలలో ఏ భాషలోనైనా చందమామ చందాదారులుగా చేరండి :

తెలుగు, తమిళం, హిందీ, ఇంగ్లీషు, అర్బుషా, బెంగాలీ, గుజరాతీ, కన్నడం, మలయాళం, మరాఠీ, ఒరియా, పంజాబీ, సంస్కృతం.

సంవత్సర వందా : రూ. 30-00.

ఏ భాష చందమామ కాదాలో తెలియజేస్తూ మీరు చందా సంవవలసిన దిరునామా :

డాక్టర్స్ విజుస్సీస్

చందమామ చిల్డింగ్స్

పడవళని, మద్రాసు-600 026.

ఇంద్రద్యుమ్నుడు

ఇంద్రద్యుమ్నుడు తన తాత ఇంద్రకోటలో చాలాకాలం గడిపాడు. ఒకనాడు నేరకల అశ్వతో, "ఘోరోకోట" ఏ కీర్తి పొందినోయింది. అక్కడ పెద్ద ఇంద్రకోటలో ఉంటున్నాడు." అని చెప్పి ఘోరో కోటకి వెళ్ళిపోయాడు.

ఇంద్రద్యుమ్నుడు అతనిని గురించి తెలుసుకుని, ఎదురుగా వచ్చినప్పుడు తన ముందు వాడు, "మీరు వచ్చేయిమని" అని అడిగాడు.

"నేనెవరని," అన్నాడు మరొకరేయింది.

"నీకన్న పెద్దవాడు ఎవరని అన్నాడు" అని అడిగాడు తాత.

"వాణ్ణి పెద్దది ప్రాచారకని తన గుర్తుగా ఉన్నది. పెద్ద వాడని అడుగుతాడు. త" అంటూ మది తాతకోటిగా గుర్తుగా ఉన్నది వెళ్ళాడు.

గుర్తుగా ఉన్నాడు. "నువ్వెవరో తాత తెలియకం లేదు. వాకన్న పెద్దది వాణ్ణి అంటుంది తన ఒక కొంగ ఉన్నది. వాడు తెలుసుకొని వచ్చి," అని వాళ్ళున్నది తెలుసుకుని కొంగ వచ్చి వెళ్ళాడు.

మరికీ చెప్పి కొంగ, "నువ్వెవరో" తాత గుర్తురావకం లేదు. ముందు ముందుగా తనది, వాకన్న పెద్దవాణ్ణి అంటుంది తన తాత తెలుసుకొని వచ్చి," అని అక్కడికి అడుగుతేసింది.

తనకు తాతని చూడగానే, "తాత : నీకు చెప్పుకున్నా వాడనికోరింది : మీరు వాణ్ణి అంటుంది ఇంద్రద్యుమ్నుడు వాడని" : మీరు తాతం లేమి గోవుల స్థలం తోబుట్టు లేమి ఈ కొంగు పెద్దదని : అందుకే నీ నీటి ఇంద్రద్యుమ్నుడు తాతనిచ్చి నీకు వచ్చింది." అన్నది అడుగుతేసింది.

మరునాడు నేరకోటం ముందు వచ్చినకల మర్రి వక్కని వచ్చింది. "తాత : ఏ కీర్తి ఇలా ఘోరోకోట వచ్చి ఉన్నది. నీకు చెప్పి ఇంద్రకోటకి వచ్చింది." అన్నాడు నేరదాతలు. ముగిసిపోయి పెద్ద నీరు అని తాత, ఇంద్రకోట వేరాడు :

పాంగపేరిమలు

కనకమ్మ, కనకయ్య బాబూలద్దలు. బాళ్ల పెద్ద కలిపినట్టుగానే, బుద్ధులు కూడా ఒకటే, అద్దరిదీ దొంగబుద్ధి. పెళ్ళయిన కొత్తలో, బాబూ చీర తెమ్మంటే, కనకయ్య బట్టలకొట్టులోంచి తెరిచిగా ఒక చీర దొంగిలించి తెచ్చాడు. ఈ దొంగతి తెలుసుకున్న కనకమ్మ, తర్త ప్రయోజనకర్తానికి ఎంతగానో మురిసిపోయింది.

అదాటి మంచి యద్దరూ కూడబలుక్కుని చిన్న పెద్ద దొంగతనాలు ప్రారంభించారు. అందుకు అద్దె యళ్ళల్లో చేరి, తమ దొంగతనం బయటపడుకుందప్పు అమమోహం కలుగ్గావే, మరొక అద్దె యింటికి చేరేవారు.

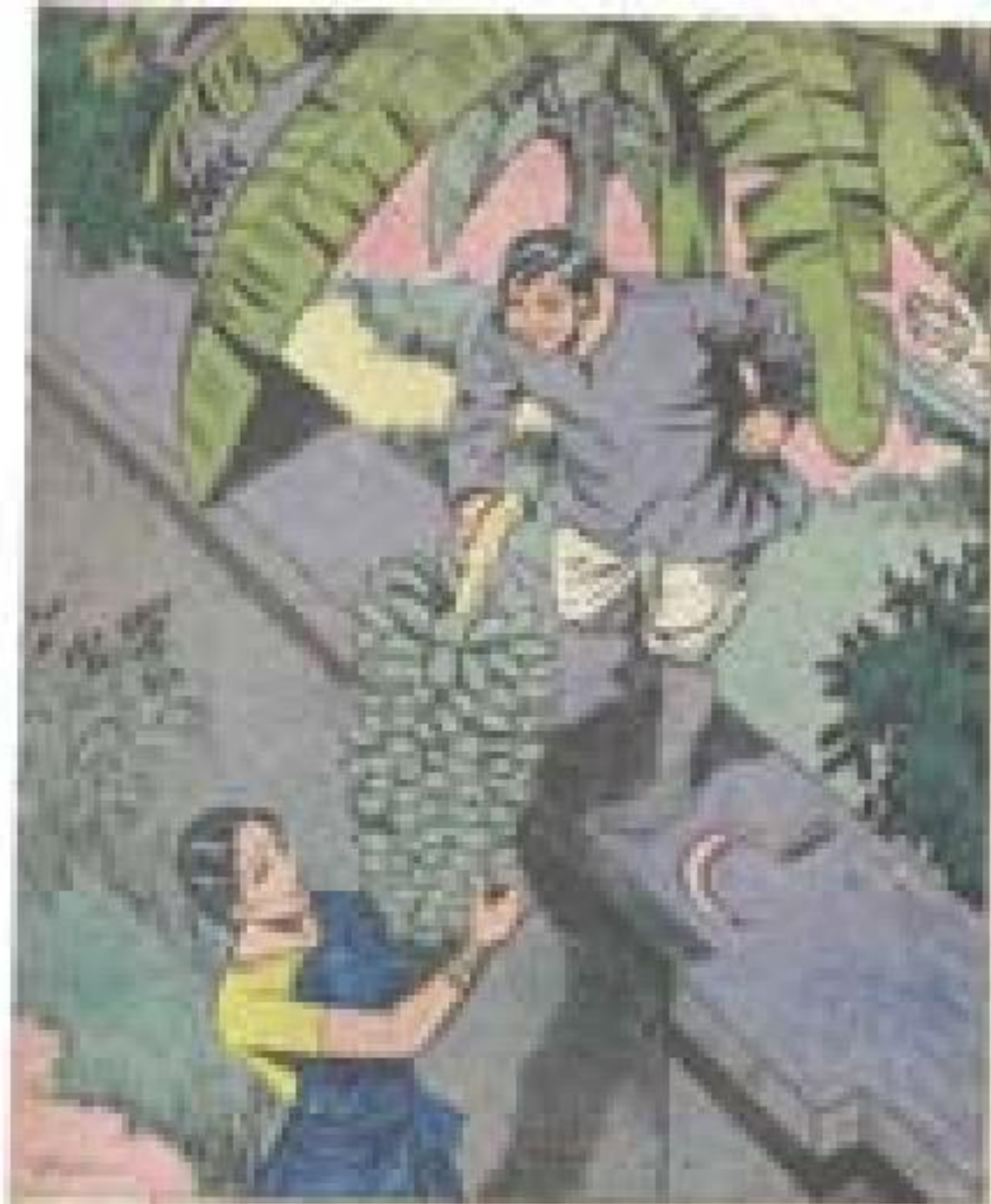
కనకమ్మ కొత్తగా అద్దె యింట్లో చేరగావే, పెరట్లో పూసిన ఏ పూవులో అందంగా చంద గుచ్చి, పక్క అంటావిడ దగ్గరకు వచ్చేకూ పోయి, "మహాలక్ష్మిలా అన్నది.

పుచ్చాపు, పదిదా! పికిస్తే పుణ్యం అని యా చంద తెచ్చాను," అంటూ పరసలు కలిపేది.

తరవాత కొంతపెద్ద కబుర్లాది, పిలుచుక్కగావే ఏ పళ్ళెమా, చెంబో, గిరిటో కొంగులోదాది, అదెందదయకూ అంటికి తీసుకుపోయేది.

అప్పుడు కొత్తగా వచ్చిచేరిన అంటి యిట్టుపక్కల అళ్ళల్లో కనకమ్మ బాలా చిల్లడ దొంగతనాలు చేసింది. ఒకనాటి మర్నాప్పుంచేత అమ్మలక్కలంతా కూర్చుని పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకూండగా కనకమ్మ, "మేం వచ్చిచేరిన కొత్తలో లేదుగాని, యప్పుడు యిక్కడ దొంగ తనాలు మొదలయ్యాయి, ముచ్చ మా అయన పంట పోయింది. చిన్న బావి దగ్గర పెద్దది ఒక అత్తదిపోత పోయింది," అన్నది.

మాచిరాజు అమెక్కురంపు

ఆ మాటలు విన్న మిగతావాళ్లు కూడా, తమ ఇళ్ళల్లో ఏదో వస్తువులు పోయినట్లు చెప్పారు.

"మనం అలా చూస్తూ పూరుకుని లాభం లేదు. మన జాగ్రత్తలో మనం పుండాలి. ఆ దొంగడు, ఈ వెల తరక్కుండానే నేను తప్పక పట్టేస్తాను," అన్నది కవీశ్వరుడు.

ఆ విధంగా దొంగతనాల ప్రవృత్తి కానే ముందు తప్పి, తన మీద ఎవరికీ అనుమానం రావది, అయి నమ్మకం, కవీశ్వరుడు ఆ దొంగ వరుగు చిట్టంలో అమ్మి, ఆ తమ్ముతో జాడలు అడి, అందరికీ తిరిగిస్తానంటాడు.

ఒకనాడు కవీశ్వరుడు, భర్తతో, "ఏదో మిథ్య బొత్తిగా ఒక్కొక్కడం లేదు. ఏం పంపించానో, నేనే పంపించాలి," అన్నది కోవంగా.

"అంతకూ ఏమైనా చేయమంటావే చెప్పి!" అన్నాడు కవీశ్వరుడు విమరుడు.

"ఏక్కింటి పార్వతమ్మి వాళ్ల పెరల్లో, అమ్మితపోతే అదదగిన అమ్మిచ్చిచ్చి దేదోనూ తెలుసున్నది. ఈ రాత్రి చాలా తాడుపోయిన తరవాత వెళ్ళి, మీనం తపావ్వంగా ఆ గిరి కోసుకువచ్చేదాం. ఆ గిల్లో పందవిళ్ళకు పైగానే పుంటవి," అన్నది కవీశ్వరుడు.

"అలాగే కోసుకువచ్చాం," అన్నాడు కవీశ్వరుడు ఉత్సాహంగా.

అదాది అర్ధరాత్రివేళ కవీశ్వరుడు కోత పది తీసుకుని, పార్వతమ్మి అంటి పెరల్లోకి ముడుగుగోత మీదుగా చూశాడు. అతడు గిరికోసి, దాన్ని గోత మీదుగా కవీశ్వరుడు అందించి, తిరిగి గోత చూసి తన అంటి అవరణలోకి చేరాడు. గిరిమ అర్ధచంద్రా మోస్తూ అంట్లోకి తీసుకుపోయి, తలుపులు మూసుకున్నాడు.

కవీశ్వరుడు దాన్ని ఒక గోళంలో వేసి అటక మీదికి చేర్చింది. తరవాత అర్ధచంద్రా రూపుగా విడదపోయాడు.

అయితే, తెల్లవారుతూవే కనకయ్య పెళ్ళి కేకలకు కనకమ్మ అదిరిచింది లేచింది. చూస్తే, అల్లంలా చిందరవెందరగా వున్నది. వీధి తలుపులు కిందా బాల్కనీ తెరిచి వున్నవి. దొంగతనం జరిగిందని కుంటూ కనకమ్మ అరుస్తూగా మెదడు తయముకున్నది. అక్కడ వుండవలసిన అం గా రు గొ టా మే లేదు. అమె కెప్పుడు వున్నది.

అంతలో కనకయ్య మూత తెరిచి వున్న బట్టలపెట్టె అడుగున కొంతపెట్టె వెళ్లి, "అయ్యా!" అంటూ పెద్దగా అరిచి, "ఏమేదీ, ఇందులో దాచిన మూడువేల రూపాయలూ దొంగ ఎత్తుకుపోయాడు," అన్నాడు.

వాళ్ళ కేకలు విని అడుగుపాడుకు అళ్ళల్లోనివాళ్ళు విరుగిత్తుకుంటూ అక్కడికి వచ్చారు.

కనకమ్మ కోలాడు పెడుతూ, "మిగిలినదేమి లేదు. అల్లంలా గుల్లయిపోయింది!" అని బాట్లం పిక్కోపొగింది.

ఆ వచ్చినవాళ్ళలో ఎక్కడ అందరి పార్వతమ్మ కూడా వున్నది. అమె గది మధ్య గోడకు అద్దివున్న అమృతపాణి గలకేసి చూసి విర్ణాంతపోయి, "తెల్లవారుతూవే పెరట్లోని అరటి చెట్టుకు గిల లేక పోవడం చూసి చాలా బాధపడ్డాను. వరే, అంతకూ యిది మీ అంట్లో కెలా వచ్చింది?" అని కనకయ్యా, కనకమ్మ బదులి అడిగింది.

చాళ్ళు అటక మీద పుండవలసింది గెల
 కిందకి ఎలా వచ్చిందో అంతటాటక వచ్చు
 ముఖాలు పెట్టారు. పొరవకమ్మ గెలలో
 ఒక అరటికాయను గుచ్చిపెట్టి కాయలాచ్చి
 యాచి అక్కర్లేపోతూ చాచ్చి తావడాగింది.
 అందులో చాచి పుచ్చుచాచ్చి అమెమొందుగా
 చదుపుకుంది, తరవాత అందరికీ చదివి
 వినిపించింది—

అంతకాలంగా నేను విరుట్టోగివే కాచి,
 దొంగను కాచి. ఉట్టోగ ప్రయత్నంలో
 తాళ్ళు తిరుగుతూ, రాత్రి పొద్దుపోయి,
 యా పిద్దిని వెళుతూండగా, పొరుగింటి
 అరటిగిల దొంగిలిస్తున్న మీరు కంట
 బట్టారు. వెంటనే నేను, మీ అంట్లో జోర
 బడి పంటగదిలో రహస్యంగా పక్కి
 కూర్చున్నాను. తరవాత మీ పంభాషణ
 అంతా విన్నాను. మీ దొంగబుద్ధి నలుగురికీ
 తెలిపిందన్నాను అరటిగెలను అటక మీద
 నుంచి దించి, గోతకు అందించాను. మీది
 కష్టార్థితం కాదు; దొంగిలించిన తబ్బు.
 అందుకని బట్టలపెట్టి అయిగిన చాచిన

ఆ తబ్బు తీసుకుపోతున్నాను. దీనితో
 ఏదైనా ఒక వ్యాపారం చేస్తూ, మర్యాదగా
 బతకవలెచాను.

పొరవకమ్మ ఉత్తరం చదవడం పూర్తి
 చేయగానే, అక్కడ చేరినవాళ్ళందరూ
 కవకయ్య, కవకమ్మలను గట్టిగా చీవాట్లు
 పెట్టి, "మిమ్మల్ని కైదులో వేయించవల
 పించి. కాని, మీరు దొంగతనాల ద్వారా
 కూడబట్టినవండా పొగట్టు ఉన్నాడు.
 అందుకే దయతుంది వదిలేస్తున్నాం. ఇక
 నైనా బుద్ధిగా బతకండి!" అని అక్కడ
 దొరికిన తమ తమ సామాను తీసుకుని
 వెళ్ళిపోయారు.

అంతజరిగాక, కవకయ్య, కవకమ్మలు
 యాక ఆ పిద్దిలో చాళ్ళకు మొహం
 యాపించలేక, ఆ రాత్రికిరాత్రే ఇల్లు కాళి
 చేసి ఎవరికీ చెప్పకుండా ఎలో వెళ్ళి
 పోయారు.

పేరు తెలియని దొంగ తమకు చేసిన
 మేలును, ఆ పిద్దిచాళ్ళంతా చాలా రోజుల
 పాటు చెప్పుకున్నారు.

ట హం మూ నా ల రా జు

చేర్చి వదిలిరావచ్చేది ముందరవచ్చు అనే రాజును, మొదటి నుంచి జయయాత్రానామ సిద్ధి వుండేది. అయితే, వ్యూహాద్భుతం నడిచుంచేసరికి, అది మరీ ముగిసిపోయినంతలో, ముగ్గురి అయిన వక్కనే వుంటూ అర్జునకుతుకొందాడు.

ఒకనాడు రాజు, ముగ్గురి మరీ కొందరు పెదకులుతో ఉద్ధానంతో విహరిస్తుండగా, అయిన కొక కొత్తవకం పట్టు కనిపించింది. రాజు భటుల్తో వంట పట్టును వట్టె తిచ్చింది. "ఈ పట్టు పెద మరీ" అని అడిగాడు.

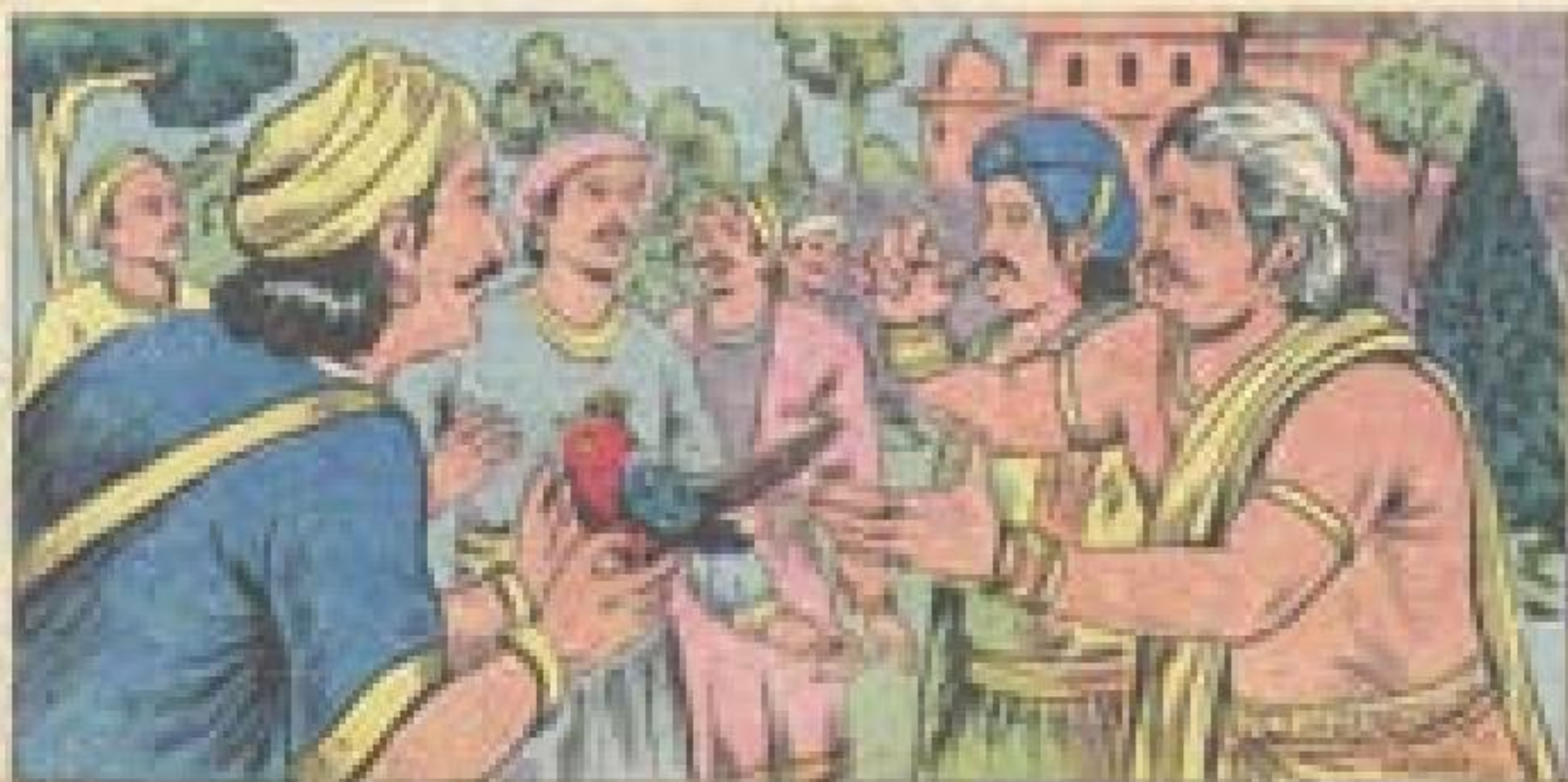
అక్కడ వున్నవారిలో ఎవరూ చెప్పలేకపోయారు. అయితే, ఒకడు ముందుకు వచ్చి, "అది కొత్త పట్టుగదా, ప్రమా! దాని పెదమరీ దాన్నే అతగాది," అన్నాడు.

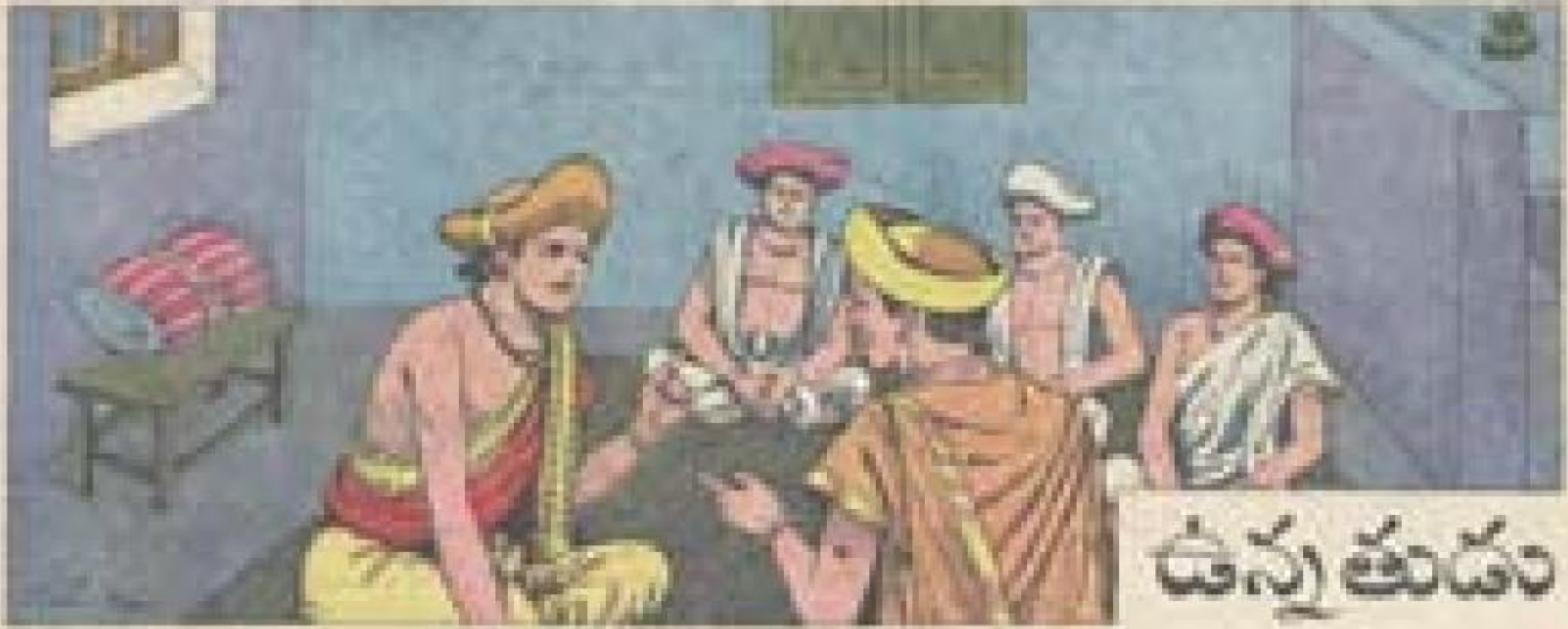
"దాగా చెప్పావు," అంటూ రాజు తన చేతి కంకణం ఒకటి తీసి వారికిచ్చి, పట్టును పెదపెట్టాడు. అది ముగ్గురేడు అంతలో ఒకడు, "ప్రమా, పట్టుకు చెప్పులు లేవుగదా! మీరేం అడిగిదా, దానికి వివరించు," అన్నాడు.

వారి జవాబుకు మెచ్చుకుని రాజు, వారికి మరొక కంకణం జపింపించినాడు. పట్టును అర్జున పెట్టుకుని, అక్కడ వున్నవారెళ్ళు అయిన నుంచి జయయాత్రానామంతో పోయి పారించి గలవది గుర్తించి, ముగ్గురి భటులకి పైగవేసి పట్టును విడిచిపెట్టించాడు.

పట్టు పగిలిపోయినంతలో దాని రాజు వ్యాకులమయ్యేటంతగా ముగ్గురి అయినతో, "దానికి పెద తిరియేడు, మాట వివరియేడు. అలాంటిది మన దగ్గరెందుకు? పగిలిపోయినమే మేలు," అన్నాడు.

"కదా! ముగ్గురిగారు అతిమౌఖ్యులంటి ముకులు వరికారు!" అంటూ రాజు తన మెదలోని చక్కానావకం తీసి ముగ్గురి మెదలో వేశాడు! —అర్. రెవరి

ఉన్నతుడు

కేదూరదేశాన్ని పొందితే మాణిక్యవర్మ అర్జీవంటో, గంగాధరమిక్రమ తనే కవి వుంటేవాడు. అయిన రాజుకు బాల్క మిక్రమయి. వెచ్చి చక్కది కావాలి రాని, పాపాత్మప్రియమైన మాణిక్యవర్మకు మరింత వచ్చిపొతుడయ్యాయు.

ఒకసారి మాణిక్యవర్మ రానున్న తన జన్మదిదేశపుదినంబాడు. రాజ్యంలోని ఒక గొప్ప కవిని మావూలా. అగ్రహారాల యిచ్చి వన్నానించాలమనుకున్నాడు. ఆ వన్నానిం ఎవరికి జరిగింది, జన్మదిదేశపు వారికి కొందరి ముందుగా తెలియదేయ బడుతుందని ప్రేక్షించాడు.

అది జరిగిన కొద్ది రోజుల తరువాత, ఒకనాడు గంగాధరమిక్రమ తనే యింట్లో కొందరు కవిమిత్రులతో గొప్ప జరుపుకొండగా, మధాకరు తనే వందీతుడు. "విరించిపట్టానలో వుంటే వర్ణకుంతలు

తనే కవిని మహారాజు నన్నానించ వందీ వట్టు వాడు తెలిపింది. ఈ వంగతి అయి వేడు తెలియదేస్తూ, తన జన్మదిదేశం వాటికి రావలసిందిగా మహారాజు మిమిని ద్వారా కలుగు చేశాడు," అన్నాడు.

"అది నమ్మకకర్థంగా లేదు. మహారాజు వచ్చిపొతుడైన గంగాధరుడికి తెలియదీ వంగతి, ఏడు తెలియడం అక్కర్థంగా వున్నది," అన్నాడొక కవి.

"మహారాజుగారు విరించిపట్టానానికి వందీన వలందిదార్థ. మా ఇంటుంచి లేపి వాటికి ప్రిహతురాలు. ఈ వంగతి వాని ద్వారా తెలిపింది," అన్నాడు మధాకరుడు.

ఈ విషయాలు విన్నాక గంగాధర మిక్రమికి దెప్పురాదింత అవేశం కలిగింది. కష్టంలా వెళ్ళిపోయాక, అయిన రాజు మాణిక్యవర్మ చ్చగిరకు వెళ్ళి. "తమరు జన్మదిదేశపుదినంబాడు విత్కరించబోయి

కవి విషయంలో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి నట్లు, వనరంలో వదంతి లేచింది. ఆ మునుర్తైన కవి ఎవరో నేను తెలుసుకో వచ్చా?'' అని అడిగాడు.

మాణిక్యవర్మ నిశ్చయంగా, ''వా ప్రాణ మ్మిడుదినైన నీకు, యా విషయం ముందే తెలియ చెయ్యవలసింది! విరించిపట్ట ణంలో వుంటే స్వర్ణకుంఠలు తనే కవిని వత్కరించవలసిదామి,''' అన్నాడు.

గంగాధరమిత్రుడు ఒకటి, రెండు కథలు మోపింగా పూయింది, ''ప్రేమా, యా విత్కారం వాణి అనిస్తుందని, వనరంలో అంతా విశ్వసించారు. తమ నిర్ణయాన్ని ప్రశ్నించడం కాదు; తమ వద్ద వాకు గల చినువుకొద్దీ అయిదుకు వ్వాను. ఈ విత్కారం వాకు జరగక పోవడానికి గల కారణం తెలుసుకో వచ్చా?'' అన్నాడు.

మాణిక్యవర్మ పెద్దగా వచ్చి, ''నేను ఒక కవి వ్యక్తిగత ప్రతిభను, మరొక కవితో పోల్చి, యా నిర్ణయానికి రాలేదు. నిశ్చయ వాచ్ఛిలో ఎన్నటికి ముహించివే, వాకు స్వర్ణకుంఠలును రావడం కొన్ని కవ్యాలు చదివే అవకాశం కలిగింది. అతడు ప్రతిపాదించుకొన్న కావ్యకర్త, అలాంటివాడు రాజాశ్రయం కోరక, ఏదో ఒక మారుమూలపట్టణంలో కాలం గడుపు

కున్నాడు. అతణ్ణి నిర్వానించడం, రాజాగా వా, వాద్భుత అనిపించింది,''' అన్నాడు.

గంగాధరమిత్రుడు ఏదో చెప్పిపోతూం డగా, ఒక క్షణం అక్కడికి వచ్చి, ''మహాప్రేమా, విరించిపట్టణం నుంచి విచ్చిన స్వర్ణకుంఠలు తనే అయివే, తమ వర్కనిం కోరుకున్నాడు,''' అన్నాడు.

ఆ వెంటనే గంగాధరమిత్రుడు, ''చూకరా, ప్రేమా! ఏ అగ్రహారాలో అరించబోతున్నవని తెలియగానే, ఆ కవి ఎంత హుటాహుటగా వనరానికి వచ్చాడో,''' అన్నాడు హెళనగా.

మాణిక్యవర్మ క్షణానికి, స్వర్ణకుంఠ లుంచి లోపలికి పంపివలసిందిగా

చెప్పారు. అతడు రాగానే రాజు, "మీరు పాదాపిడిగా యంత యాద్రవేయానుం చెప్పినదానికి రావడం లేదా? చెన్నానానికి యంతా పిలిం రోజుల వ్యవధి వున్నది కదా! ఆ సంగతి మేము పంపిన భటుడు మీకు సరిగా చెప్పలేదా?" అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు స్వర్ణకుంఠలుడు వివ్వర పోయి, "నా రాక ఏదైనా అపార్థం కలిగిస్తే, క్షమించండి. నేను వచ్చిన కారణం— ఈ చెన్నానం నా కెందుకు చేయబోతు వ్దారో, ముందుగా తెలుసుకుందామన," అన్నారు.

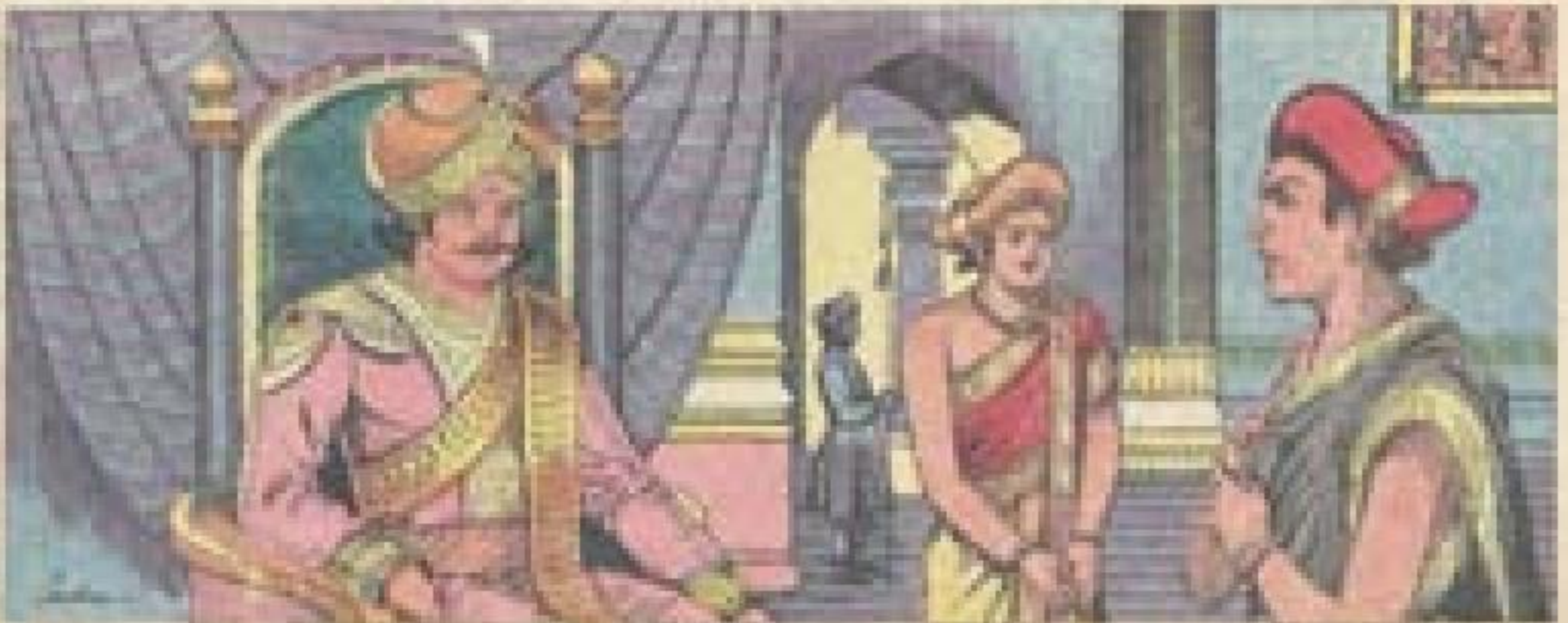
ఈ ప్రశ్న విని మాణిక్యవర్మ అశ్వర్థ పోయి, "చెన్నానం తన కెందుకు చెయ్యి లేదో తెలుసుకోవాలనుకునే వారుండడం సహజం. కాని, చెన్నానం నా కెందుకు చేస్తున్నారు. అది ప్రశ్నించే, మీతోటి వారి సుసంది ఏమనుకోవాలో, నా కర్తవ్యం కావడం లేదు!" అన్నారు.

అప్పుడు స్వర్ణకుంఠలుడు విషయంగా, "ప్రభూ, గంగాధరమిత్రుడి వంటి ప్రసిద్ధు

లైన మహాశవి, మీ అర్థాసంలో వున్నారు. నేను అనామకుణ్ణి; తమకు అపరిచితుణ్ణి. అటువంటి నమ్మి చెన్నానంచబోతున్నారు. అందుకు తమరు చెప్పి కారణాలేమిటో నాకు తృప్తికలిగించితమి. లేకపోతే యా చెన్నానానికి నేను అంగీకరించ లేను," అన్నారు.

మాణిక్యవర్మ విం జవాబివ్వడమో అది అలోచిస్తున్నంతలో, గంగాధరమిత్రుడు, స్వర్ణకుంఠలుడితో, "మీరు మహాశవిగా అరివర్తిస్తున్నా, ఆ గంగాధరమిత్రుణ్ణి చేసే కవిగా మీ ప్రతిభ నేను విరగను. కాని, మహారాజుగారి నెమిత్తంలో, మీరు వెలు పరిందిన అపిహియాల వ్యారా, నాకన్న మీరు ఉన్నటులవి గ్రహించాను. అందు వల్ల, మీరే చెన్నానాస్త్రులు!" అన్నారు.

మాణిక్యవర్మ, గంగాధరమిత్రుడి మాటలు విని పరమానందం చెందాడు. అయిన తన జన్మదివోక్తవం నాకు స్వర్ణ కుంఠలుడితోపాటు, గంగాధరమిత్రుణ్ణి మనంగా పక్కరిందాడు.

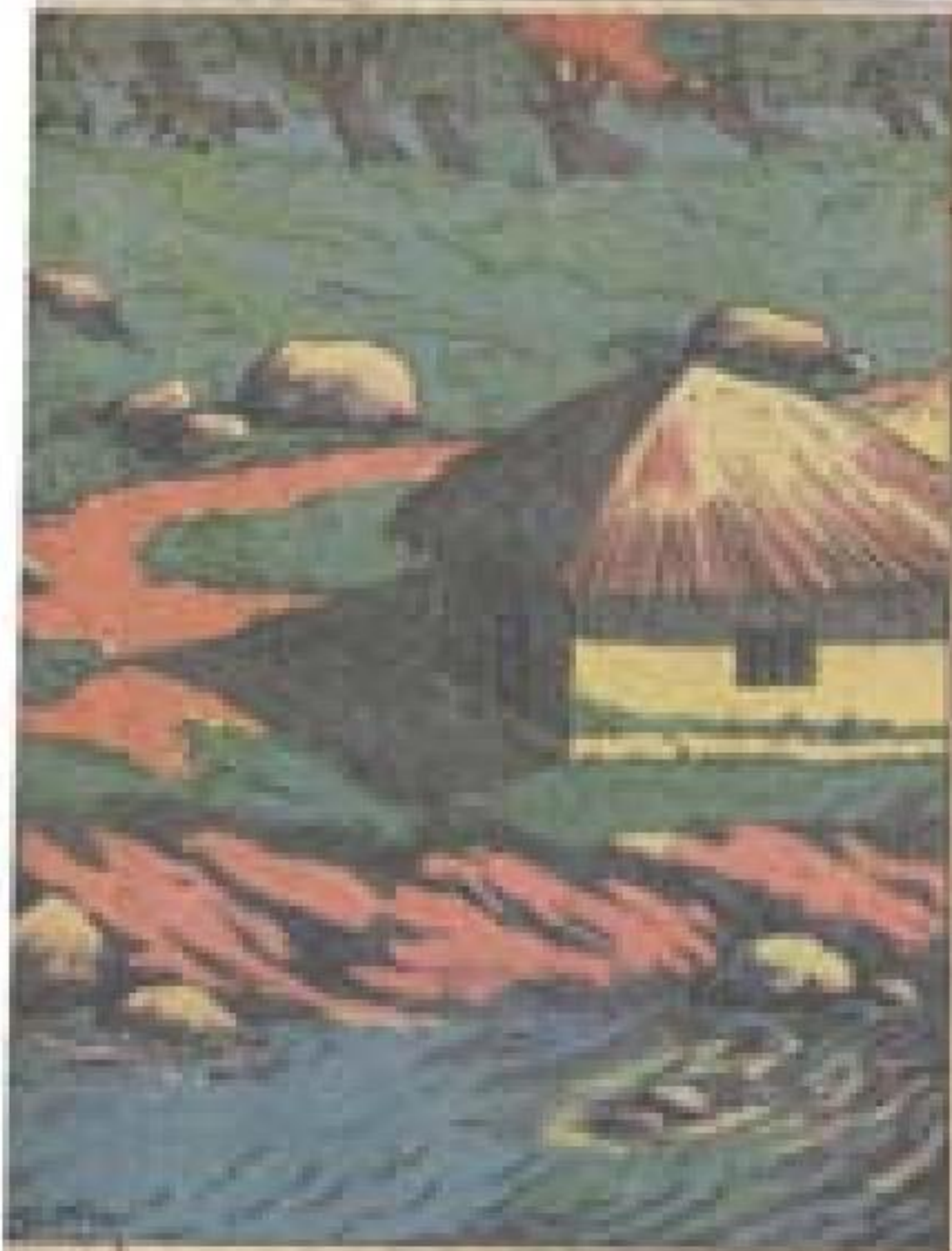
కంచుకోట

13

[చంద్రవర్మ, కాపాలికి శంఖుని మంత్రగోపం వున్న కొండ మీదికి ఎక్కారు. అక్కడ కాపాలికిగోపం చంద్రవర్మ, కాపాలికుడూ కలిసి వున్న అల్లుల కట్టారు. చంద్రవర్మ మార్కటే తురుము అరణ్యంలో ప్రవేశించాడు. అక్కడ అతనికి ఒక అనేక గొలుసు దొరికింది. ఆ వెంటనే ఒక చియ్యపు కుక్క మొయిగూడ అతని మీదికి రాసాగింది. తరువాత—]

చంద్రవర్మ కుక్క అతి భయంకరంగా కుక్క ఎగిసి అల్లులకు చూరవే వెళ్లితే
 వేరు తెలియ, తన శంఖాన్ని ఒడిచివట్టేం పదిపోయింది.
 మను చెంగున మీదికి వుండేంతలో, చంద్ర వర్మ తన కత్తి మొనతో దాని గుండెల మీద పొడిచేందుకు తల వంచి వేగంగా మొందు కొక అడుగు వేశాడు. దీర్ఘ అదే సమయంలో అతని ఎడమ చేతగల అనేకగొలుసు ఛెల్చుమని చియ్యపు కుక్క తల మీద గట్టిగా తగిలింది. వెంటనే
 కుక్క ఎగిసి అల్లులకు చూరవే వెళ్లితే పదిపోయింది.
 చంద్రవర్మ మొయిగూడ గిరుల వెను దిరిగి చీకరంగా అయిస్తూ, చియ్యపు కుక్కను చిమిచించబోయేసేతలో, అది తిరిగి నిలబడి ఒక్క తృటికాలం చంద్ర వర్మ చేతిలో వున్న అనేక గొలుసుకేసి చూసి, చిచ్చిన వెనుదిరిగి పాదలదగ్గరకు వంగిత్తు. తల అడిస్తూ నిలబడింది.

‘చందమామ’

దయ్యపు కుక్కలో వచ్చిన యా వింత యాద్యు చూస్తూనే చంద్రవర్మ చాలా అశ్చర్యపడ్డాడు. అతడు తన చేతిలో ఉన్న అదవి గొలుసుకేసి ఒకరూ చూసుకుని దాన్ని దయ్యపు కుక్క పిలువడి ఉన్న చోట వదిలా విసిరి వేశాడు. దయ్యపు కుక్క ఆ గొలుసును ఒకసారి చాచిన చూసి, దాన్ని నోట కడుచుకుని చంద్రవర్మ దగ్గరకు వచ్చి, తోక తూపుతూ నిలబడింది. ఈ సంఘటనతో చంద్రవర్మకు ఆ అదవి గొలుసులో ఏదో ప్రతాపం ఉన్నట్లు అర్థమైంది. అతడు ఆ గొలుసును కుక్క చేతి నుంచి తీసుకుని ఒక కొవసు దాని మెడకు దిగించాడు.

కుక్క ఒకమారు చుట్టూ కలయచూసి, పెద్దగా మెరుగుతూ చంద్రవర్మను పొవల కేసి గుంబరొగింది. అది తనను ఎక్కడికో తీసుకుపోవలదని ప్రహించిన చంద్ర వర్మ, ధైర్యంగా దాని వెనుక నడచి పొగాడు. అదరికి చంద్రవర్మకు అది అదవి చూపంలో ఉన్న ఏ రాక్షసుడో అదనీ, నిజమైన అదవి అయివుంద వచ్చిన తోచింది.

కుక్క మళ్ళీపోతూ చుర్యగా కొంత దూరం నడిచి, చంద్రవర్మను ఒకచోట కొండగుట్ట మీదికి తీసుకువచ్చింది. ఆ గుట్ట దిగువగా ఉన్న పల్లంలో, ఒక పెరి యోటి పక్కన ఉన్న గుడిపె ఒకటి చంద్ర వర్మ కంటబడింది. బహుశా, ఆ గుడిపెలో కుక్క యజమాని నివసిస్తూ ఉండవచ్చు. తనను కుక్క అతడి దగ్గరకు తీసుకు పోతున్నదని చంద్రవర్మ తుహించాడు. ఆ వెంటనే అతడు తన చేత గల గొలుసును కూడా కుక్క మెడకు చుట్టి దాని వెనుకగా కొంత గుట్ట మీది నుంచి దిగి పెరియోటిఅంటే నయస్తూ గుడిపెను వదిలించాడు.

గుడిపెలో నుంచి ఎవరూ బయటికి రాలేదు. కుక్క పెద్దగా మెరుగుతూ గుడిపెలోకి పోయి, అంతలోనే బయటికి వచ్చి చుట్టూ కలయచూడసాగింది. ఈ

గుడిసెలో ఎలాంటి వ్యక్తి నివసిస్తున్నారో, అనుకుంటూ చంద్రవర్మ జాగ్రత్తగా గుడిసెలోకి వెళ్ళాడు.

లోపల ఎవరూ లేరు. ఒక మూలగా ఒక కుక్కిమండం ఉన్నది. మరోవైపున గోడవాడుకుది చిన్న పొయ్యి, వాని ముందు కెండు మూడు పాత కుండలూ, చిన్న మట్టిపాత్రలు కొన్ని ఉన్నవి. అంటి వాటిలకు వెదాడుతున్న ఒక తాడు మీద ఒక గంగళి, దివిగిరియాలి కొన్ని బట్టలూ ఉన్నవి.

ఈ గుడిసెలో ఎవరో చీవవారు నివసిస్తున్నారని చంద్రవర్మ భావించాడు. కాని, అంతలోనే అతడి కోక అనుమోదించి కలిగింది. అంత భయంకరమైన మధ్య ఆ చీవవాడు కాలం గడవనిలవిన అవసరం ఏం కలిగింది? విడవబైదా మరోక మార్పులుగా?

చంద్రవర్మకు యీ అనుమోదించి కలిగినా, అతడు చచ్చిన ముందుకు వదిలి, పొయ్యి దగ్గర ఉన్న కుండలను చూచింది, వాటిని పరీక్షించి చూడ పోగాడు. విడవబైదా చీవమోదించి కలిగి రైతే, ఆ కుండల్లో మిరివాస్త్రాలు దొరక చచ్చునని అతడి ఉపా.

చంద్రవర్మ తన పనిలో నిమగ్నుడై వుండగా పాత్రుగా వెనకనుంచి హెచ్చరిక

వెనకనుంచి. "అన్నీచోటా నుంచి కదలకు. కదిలేందుకు ప్రయత్నించావే... వెచ్చలో ఉబిపోటా పడుతుంది! వెనుతిరిగి చూడకుండా, వాచిళ్ళెరుకు బాబులు రివ్వారీ."

చంద్రవర్మకు ముచ్చెదులలు పోవనై. ఎలాంటి శత్రువు నుంచి తనకు ప్రమాదం రానున్నదో చూపించుకొనడా అవకాశం లేదు. బహుశా, తన విప్లవవక నిలబడి ఉన్న ఆ శత్రువు, ఉబిమ వెచ్చ మీదికి గురిచేసి వుండాడు. కనుక, వెనుదిరిగేందుకు ప్రయత్నించటం వృథా.

"వేమ నీకు శత్రువు మీ కాదు, మిత్రుణ్ణి! నా ముఖం చూస్తే ఆ పంగతి

గ్రహించగలవి." అప్పుడు చంద్రవర్మ
దయాన్ని కప్పివేయకుండా.

"మద్యా? నాకు మిక్కిలివా... రి,"
అప్పుడు వెదక విలపిస్తున్న వ్యక్తి.
తనదాత ఒక కిణకారం అని, "నిజాపాట
వచ్చిన రాజులకు లెక్కలే?!" అని
ప్రశ్నించాడు.

"రాజులకురా?!" అంటూ చంద్రవర్మ
అక్కర్లేకపోయి, "వేడు యా అరణ్యంలో
ఒంటరిగానే ఉరుగుతున్నాను, దైవకృప
వల్ల నీ దయాను కుక్కకు అంజనం
కాకుండా పోయింది. ఒక అవినీతిగోలును
కాపాడింది. ఆ కుక్క చాచి చూసిగా,
దేది కుక్కదాని వచ్చాను." అప్పుడు
చంద్రవర్మ.

"ఆ అవినీతిగోలును నీ ప్రాణాన్ని
కాపాడిందనేదాంట్లో నందేహం ఏమీ
లేదు. ఆ గోలునునే నా కోయకు కుక్క
మెదకు కర్ణి చాచిన వెంటదెట్టుకుని
అరణ్యంలో ఉరుగుతూండేవారు. వాళ్ళి
రాజులకులు వట్టుకుపోయినప్పుడు, ఆ
గోలును అరణ్యంలో ఎక్కడో పడి
పోయింది. అది నీ చేతిలో వుండటం వది
గర్భి, నిప్పు తన యజమానికి మిక్కిలివది
కాపాడి కుక్క నిన్ను చంపేటండా
పదిరింది. అంతకీ నా కోయకు బతికే
వున్నాడా? లేక రాజు వాళ్ళి చంపిం
దాడా?" అప్పుడా వ్యక్తి.

చంద్రవర్మకు అంత అయోమయంగా
వున్నది. నిద్రపడే తనను రాజులకువను

కుంటున్నాడు. తన కొడుకును వట్టిన
దుర్గతికి కారకులైన రాజులకుండా తన
ఒకడని అతడు భావిస్తుండటాన్ని, తన
వెన్ను మీద అలా తీసుకు గురిచేసి
వుండటం. ఈ ప్రమాదం నుంచి తప్పించు
కుని బయటపడటం ఎలా ?

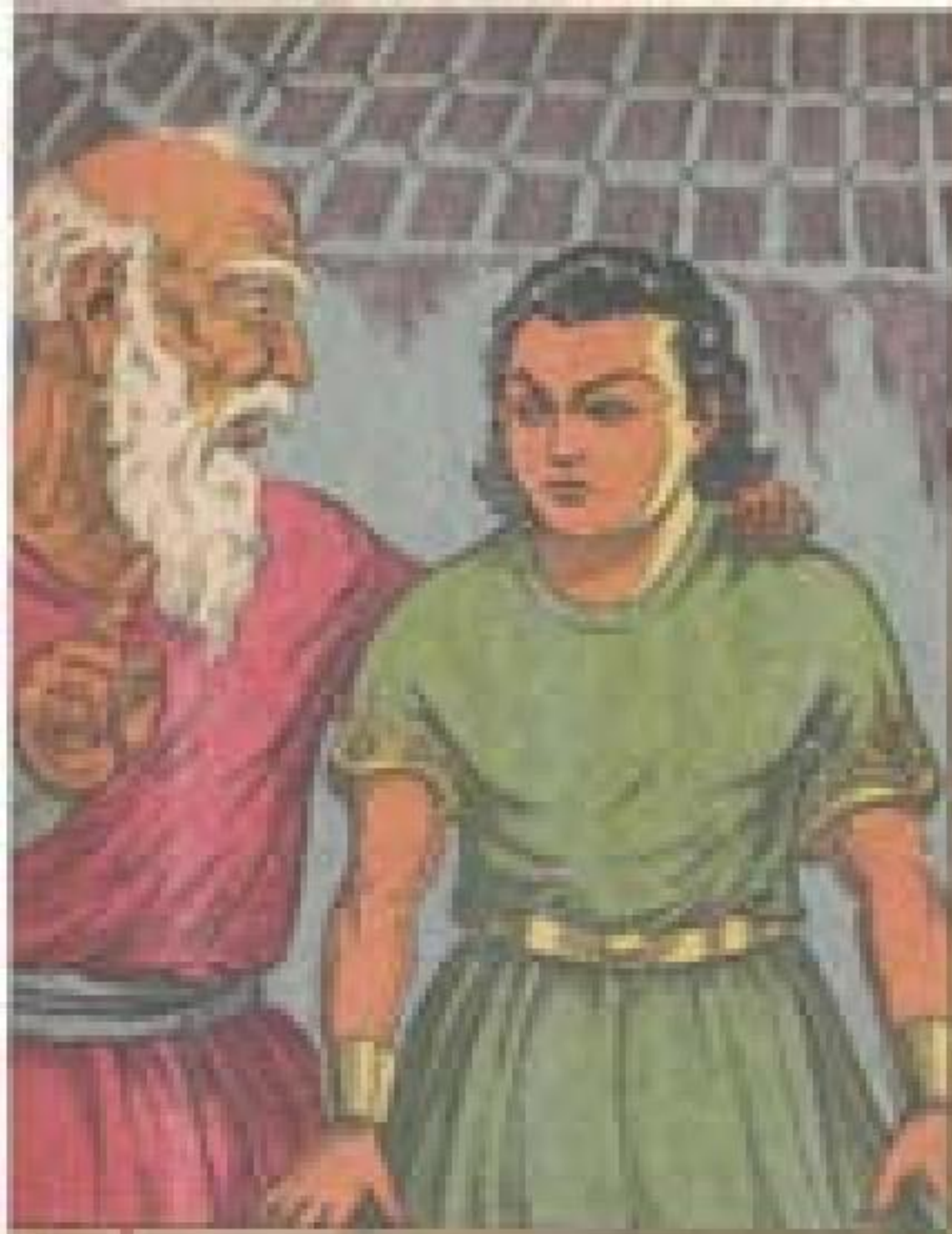
చంద్రవర్మకు ఆ ప్రమాదపరిస్థితుల్లో
తప్పిన ఒక అపాయం తోచింది. అతడు
తన నయము నుంచి వేలాడుతున్న శక్తిని
యాచితూ, "అయ్యా, మీ రెవరో గాని,
మీన్ను గురించి అపహాసాలున్నట్లున్నది.
వేడు మీ కొడుకును పట్టుకుపోయిన రాజు
భటుల్లో వాణ్ణి కాదు. మీరు చెప్పి
కాజిపరో కూడా నాకు తెలియదు. నా
నయముకు వేలాడుతున్న యీ శక్తిని

మీరు తీసుకోండి. మనం యుద్ధరం అన్ని
దంగతులూ విధానంగా చూస్తామనో
వచ్చు." అన్నాడు.

చంద్రవర్మ మాట ముగించి ముగించక
ముందే, అతడి వెనక నిలబడివున్న
వ్యక్తి, శక్తిని చంద్రవర్మ నుంచి తీసు
కుని, "ఇప్పుడు, వెనుదిరగవచ్చు.
ఏదైనా మనం చేసేందుకు ప్రయత్నిం
దావో, నీకు భావు తప్పదు," అన్నాడు
శత్రువంగా.

చంద్రవర్మ బతుకు జీవుడా అనుకుని
ఒక నిట్టూర్పు విడిచి, వెనక్కు తిరిగి
యాకాడు. అతడికి చాలాపు వెద్దివిశ్వ
వయసు గల వృద్ధు డొకడు కనిపించాడు.
అతడి తలా, గడ్డం చాగా తెల్లబడివున్నది.

మీరం అలా మోదతలు పదిపుచ్చిది. అతడు ఒక చేతిలో పెద్ద ఈటె, రెండవ చేతిలో కత్తి పట్టుకుని నిలబడి ఉన్నాడు. అతడి కళ్ళు ఎర్రగా వెచ్చించివున్నవి.

“వేమ రాజభటుణ్ణి కాదు. రాజ్యం పోగొట్టుకుని అడవుల పొర్రిన ఒకానొక దేశపు రాజాదు. మీ కుమారుణ్ణి బంధించి తీసుకుపోయిన రాజవరు?” అని అడిగాడు చంద్రవర్మ.

“నువ్వు ఏ రాజ్యపు ఎల్లాలో ఉన్నావో కూడా నీకు తెలియదా?” అని అడిగాడు ముసలివాడు అయిపోయిన కవలరుస్తూ.

చంద్రవర్మ తెలియదన్నట్లు తల అడ్డంగా తిప్పారు. ముసలివాడు చంద్ర

వర్మ కేసి ఒ నిమిషకాలం గుచ్చి గుచ్చి పరీక్షిస్తున్నట్లు చూసి, “నీ మాట తీరూ. నీ చుస్తూ చూస్తే, నువ్వు ప్రాంతంకు కొత్తవాడివిలా కనబడుతున్నావు. నిజం గానె నువ్వు రాజ్యం పోగొట్టుకుని అడవుల పొర్రినవాడివైతే, వేమ నీకు పహాయం చేస్తాను. నువ్వు దానికి ప్రతిగా నాకు పహాయం చేస్తావని వాగ్దానం యిచ్చి గలదా?” అని అడిగాడు.

“నామంచి మీకు ఎలాంటి పహాయం కావాలి?” అన్నాడు చంద్రవర్మ.

“నా కొడుకును చంద్రవర్మవం రాజైన శివనింహాయ బంధించి తీసుకుపోయాయ. వేమ అతడి భటుల వారి పతనంతో తప్పించుకుంటూ, ఈ అడవిలో తిరుగు తున్నాడు. రాజాతో ఏరోధం పెట్టుకుని, ఈ విధంగా మరెంతో కాలం బతకగల వన్నీ అకే యక వాకు లేదు. ఈవదికి నా కొడుకును రాజా చేపించివుంటే చేయ గలిగిం చేమి లేదు. అలా కాక అతను అతికవుంటే, వేమ రాజాతో రాజీపడి అతడికి “కందుకోట” ప్రాంతం ఉన్న తోటకు వెళ్ళి మార్గాన్ని తెలిపి వటం యిచ్చడలు యు కున్నాను.” అన్నాడు ముసలివాడు.

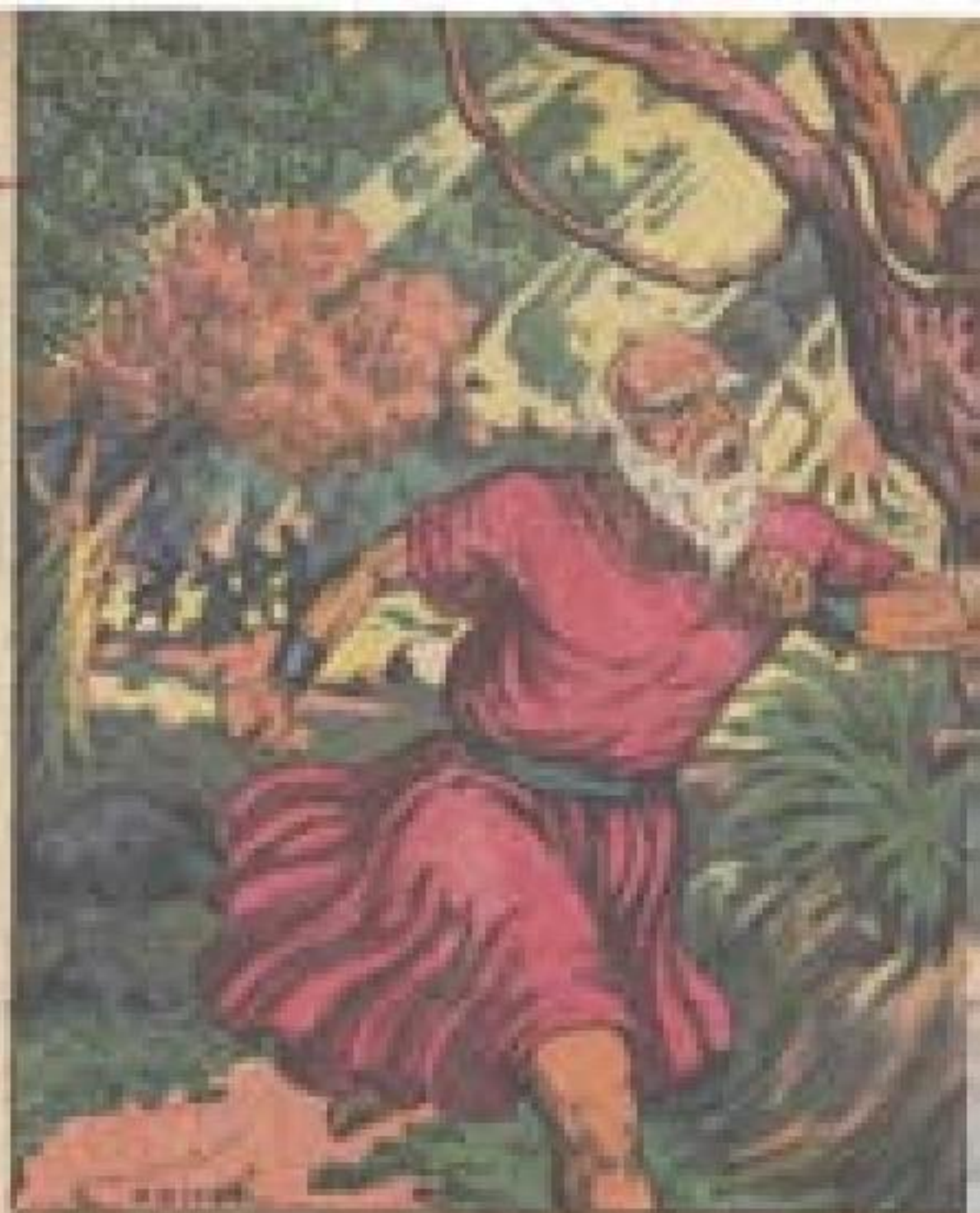
“కందుకోట?” అంటూ చంద్రవర్మ ఎక్కడలేని ఆశ్చర్యం కవలరిచి, “మీరవే

కందుకొట వంగతి నా చిన్నప్పయి, పెద్ద వాళ్ళు చెప్పేటంటూ వుండగా వివేచాత్మి. కందుకొటవడమిది నేనుద్రవీరప్రాంతాని ఎక్కడో వున్నదని, వానికి వెళ్ళి మార్గం తెలిసినవాళ్ళవదూ ఒకరిలేదని వాళ్ళమీ కుంటూ వుండేవాళ్ళు. ఆ రోజుకు చేరేం దుకు మార్గం నూచించే పటం మీదగ్గర వున్నదని వివటం అప్పయి నా కంటే అక్సర్యం కలిగివున్నది!" అన్నాడు చంద్రవర్మ.

"అవును, అక్సర్యమే!" అంటూ ముసలివాడు తన పంచుకుది ఒ కల కాటం అలోచిస్తూ పూరుకుది, తరవాత తన ఎత్తి, చంద్రవర్మ ముఖంలోకి మూటిగా చూస్తూ, "ఆ కందుకొట ఎక్కడ వున్నదో తెలుసుకునేందుకు ప్రయత్నించి, బాలామంది ప్రాంతాలు కోల్పోయారు. ఆ వంగతి ఏకు తెలుసుగదా?" అన్నాడు.

"అలా అది, పెద్దవాళ్ళు చెప్పేటంటూ వుండగా విన్నాను," అన్నాడు చంద్రవర్మ.

చంద్రవర్మ అవాటా పంటానే ముసలి వాడు వచ్చి, "ఏకు కందుకొటను గురించి వర్తం తెలుసునని నాకు అనుమానం కలుగుతున్నది. నా దగ్గర ఆ కందుకొటకు వెళ్ళి మార్గం చిత్రించిన పటం ఒకటి వున్నది. దాన్ని మీ పూర్వుల్లో ఒకరు పొందాయంటారు, వాని వంగతి చంద్రవర్మం

రాజుని కివవించాచి వరకూ పోయింది. అతడు తన కుటలను పంచగా వేడు పొదిపోయి యిటు వచ్చాడు. నా కొడుకు దేవలయ అతనికి చిక్కి పోయాడు. కందుకొటలో లక్ష్మమయి వెలలేని రత్న రానుల్లో నాకూ కొంత భాగం యిచ్చేటట్ట యితే, ఆ పదాన్ని వేడు రాజాగారికి యివ్వగలను. అందుకు సుప్ర్య మిర్మ వర్తిగా వుండాలి. దేవలయ్ని విడిపించాలి. అందుకు నహాయపడేట్టయితే, నాకు వచ్చే భాగంలో కొంత వీరిస్తాను. ఆ ధనింకో సుప్ర్య కావలసిన సైన్యాలను పమకూర్చు కుది, ఏ రోకాన్ని తిరిగి అయిందుకో వచ్చు," అన్నాడు ముసలివాడు.

మొదటివాడు చెప్పినదంతా శ్రద్ధగా విన్న చంద్రవర్మకు అతడు సామాన్యుడు కావని తెలిసిపోయింది. ఎత్తులు వేయటంలో, పూహలు పన్నులంలో అతడు అందరివేదిక చేయి అని చంద్రవర్మ గ్రహించాడు.

"మీరు పెట్టిన వియ్యములు వాకు అంగీకారమే. కందుకోటకు వెళ్ళి మార్గాన్ని మార్చించే ఆ పనులపేరే వాకు చూపింది," అన్నాడు చంద్రవర్మ.

మొదటివాడు తృప్తిగా చంద్రవర్మ కేసి ఓమారు చూసి, ఏదో జవాబివ్వటోయేంతలో జయట కలకలం వినబడింది. మొదటివాడు ఎగిరి గంతేసి వాణిని దగ్గరకు పోయి జయటికి తొంగి చూస్తూ, "అయ్యో, రాజాగారి భటులు యీ పని చేస్తున్నారు! వాకూ, నా కొడుక్కి ఎటువంటి పని కలగవని వాళ్ళు మాట యిస్తే నేను వాళ్ళను కలుసుకుంటాను. 'కందుకోటలో దొరికే ధనంలో నా కివ్వవలసిన భాగం వంగటి కూడా ముప్పు వాళ్ళతో చూస్తానని

వాగ్దానం తీసుకో!" అంటూ గుడిపె నుంచి జయటికి వదిలివై, అదవి చెట్లలో మాయమయ్యాడు.

తృటికాలంలో అరిగిపోయిన యానిండుటని చంద్రవర్మకు వివ్వరహిటా కలిగింది. మొదటివాడు చాలా అసాధ్యుడు. తనను సువాచావంగా ప్రచారంలో తగుల్చునెట్టు చేసి, మేరువులా అతనిలోకి పారిపోయాడు. అప్పుడు తనెం చేయాలి?

చంద్రవర్మ తడు ఏం చేయాలో విశ్వ యాయకునే లోపలే, అతడున్న గుడిపెను కత్తులూ, కళార్లు ధరించిన రాజభటులు చుట్టూముట్టారు.

"లోపల వున్నవాళ్ళవరో జయటికి రంది. పారిపోయేందుకు ప్రయత్నిస్తే తులకు గుద్ది పైకెత్తుతార!" అంటూ భటులు కేకపెట్టారు.

చంద్రవర్మ దేవికైవా తెగించినవాడిలా, నిర్భయంగా గుడిపె లోంచి జయటికి వచ్చాడు.

—(అంకాపుంధరి)

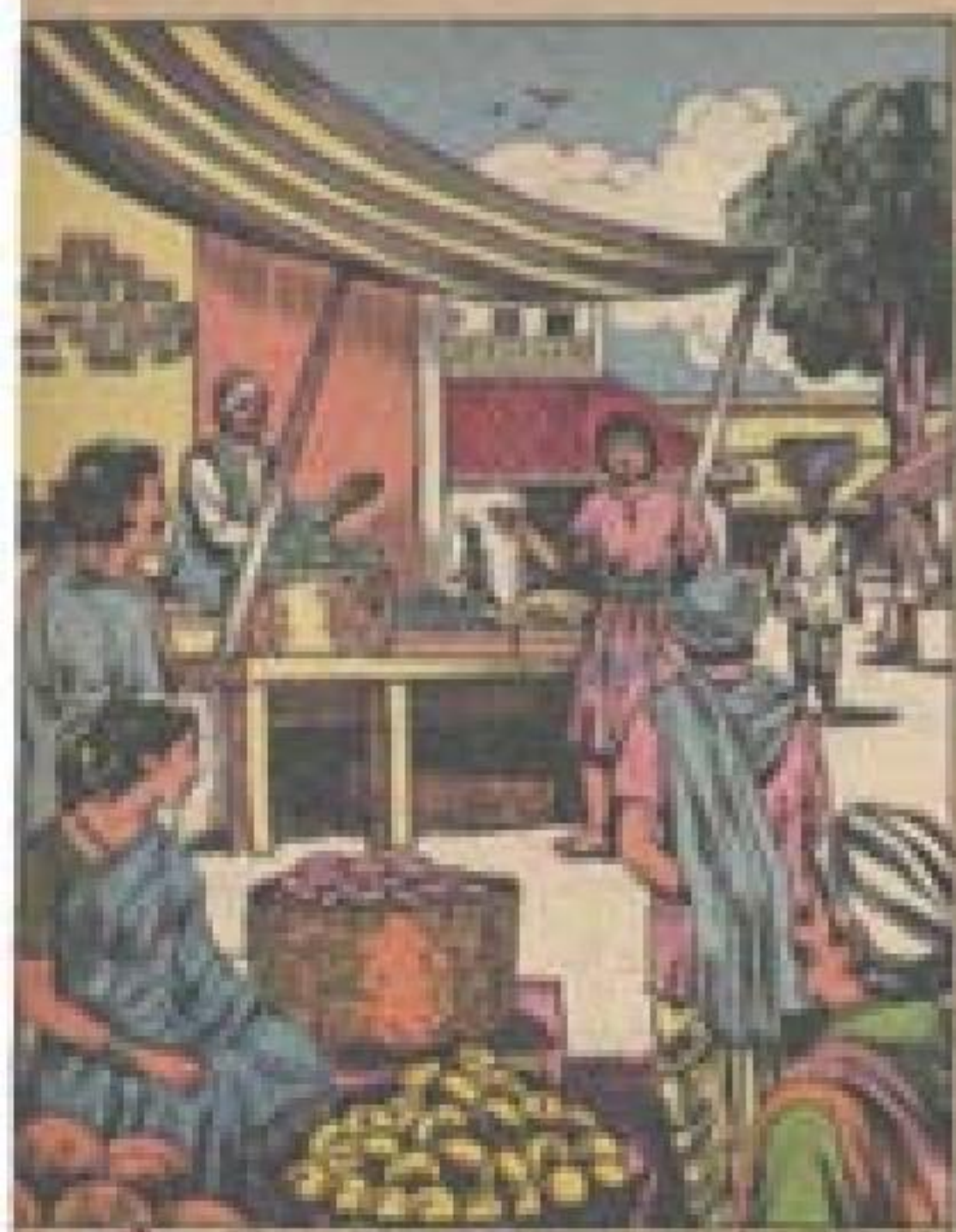

నల్మేరుడి సేవకుడు

వేళ్లువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి తుజాన వెనుకను, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా కృతానతి కేసి నీతవహగాయ. అప్పుడు శవంలోని దేతాయు, "రాజా, ఇంత భయంకరమైన కాలకాత్రిలో, ముప్పు పడుతున్న శ్రమ మామ్రాంటి, నాకు జాలిపోటు అక్కరలేం కలుగుతున్నది. రాజానైనా విన్న ఇంత కఠిన పరీక్షకు గురి చేయగల శక్తిమంతుడు ఎవరూ వుండేదనుకుంటాను. నా అనుమానం ఏమంటే, నీకు ప్రేమపాత్రుడో, గొరవనియడో అయిన ఒక వ్యక్తి చెప్పిన మాటలను, ముప్పు పరిగా అర్థం చేసుకుని వుండవచ్చి. అలాంటి పొరపాటు వల్లనే, గొప్ప రాజు మత్కారం గల నల్మేరుడు తన ఒక మహా కవి, తన అత్త గొరవాన్ని కోల్పోవలసి వచ్చింది. అయిన కథ చెబుతాను, శ్రమ

బేనాళ కథలు

తెలియకుండా విమ్మ," అంటూ యాదా చెప్పిపోగాడు :

వత్కిరుడు విమలగిరి రాజాస్థానంలో వుండేవాడు. రాజాకు అయినంటే ఎంత అధిమానం. ఒక్క రోజు కూడా వత్కిరుడితో సంభాషించేదిలే అయినకు తోచేది కాదు.

వత్కిరుడి ప్రత్యేకత ఏమంటే, అయిన ఎవరితో మాట్లాడినా, అది కవిత్వంలాగే వుండేది. అంట్లో భాగ్యావత్తలతోగానీ, పనివాళ్ళతోగానీ, అయిన యాదాలాల్లోగానీ అయిన కవిత్వరేఖలోనే మాట్లాడేవాడు. అందువల్ల, సగరంలో అయిన రోజున బాగా ప్రచారమైంది.

ఎక్కడైనా, ఎవరినా కవిత్వరేఖలో మాట్లాడబోతే, "వాతాన పెట్టుకున్నంత మాత్రాన, వత్కి వురికాలేదు. ఆ రోజున వత్కిరుడికే చెల్లును," అని వారించేవారు.

వత్కిరుడి అంట కేవలం కవిత్వం అనే సేవకు ఉద్భవించింది. వాడు సాహిత్యవిలాపకం వాడు. వత్కిరుడి మాటలు విన్నవం కోసమే, వాదాయన అంట్లో పనికే చేశాడు. అలా కావచ్చును, వాడి యుక్తిదానికీ మిరిక్కడైనా మంచి తీతంతో పనిచేసేది.

తీరువాలు దొరికినప్పుడల్లా కేవలం సాహిత్యపతనం చేసేవాడు. వత్కిరుడి దొరికుంది వెలుపడిన ప్రతి మాటనూ, వాడు పదేపదే మననం చేసుకుని, అర్థం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నించేవాడు. అర్థం కావచ్చును వత్కిరుడినే అదిగి తెలుసుకునేవాడు. వత్కిరుడు కూడా వాడి అవత్తికి ముచ్చటపడి, అదిగినప్పుడే తెలియజేసుకుంటేవాడు.

శ్రమంగా కేవలంకే కొంత కవిత్వం అప్పించి. వాడు బైటికి వెళ్ళినప్పుడు కూరగాయలవాళ్ళతోనూ, అకరపనివాళ్ళతోనూ కవిత్వం మాట్లాడుకుంటేవాడు. అతరుణ కొందరు వాడి సంభాషణా భావార్థాన్ని మెచ్చుకుని, "ఎంత రీతబ్బా వత్కిరుడి అంటే పనివాడుగదా! కవిత్వం అబ్బక విం చేస్తుంది?" అనేవాళ్ళు.

అలా వుండగా, ఒక రోజున అదారోగ్య కారణం వల్ల వచ్చియు రాజదర్శనానికి వెళ్ళలేదు. రాజు తనకోసం ఎదురు చూస్తూంటాడని తెలిసి ఆయన, కేకపుడిలో, "ఓరీ, రాజుగారి దగ్గరకుపోయి, వేయి చకోరానికి అమావాస్య అని చెప్పు," అన్నాడు.

చకోరపక్షి చంక్రయితి కోసం ఎదురు చూస్తూండని, వెన్నెలను మేస్తూండనికప్పులు తెలుజారు గదా! అక్కడ వచ్చియు చంక్రయిడు. రాజు చకోరం, అమావాస్య నాడు చంక్రయిడు కనిపడడు. వచ్చియు తాను రాజోపదం లేచిని, రాజుకు కవిరా రోరణిలో చెప్పుచుదిదాడు. కేకపుడికి యిది వెంటనే అర్థమైంది.

దాడు రాజు వద్దకు వెళ్ళి, "ఓ, చకో రమా! వేయి పీకు అమావాస్య అని చంక్రయిడు విన్నవించుచున్నాడు," అని చెప్పాడు.

కేకపుడు, వచ్చియుతి వద్ద నుంచి వచ్చాడని రాజుకు అర్థమైంది. ఆయన వెంటనే, "అందుకు వాణింజో పంజోపింగా వున్నదని, చంక్రయితితో చెప్పు," అన్నాడు.

కేకపుడు మామూలుగా తల తూవడం గడుపించి రాజు, "ఓరీ, వాణిందుకు పంజోపింగా వున్నదీ, పీకు తెలుసా?" అని అడిగాడు.

"తెలియకేం! తమరు స్వార్థపరులు," అన్నాడు దాడు తమముకోకుండా.

ఆ అవాటు విని రాజు ముఖం ఎర్ర నైంది. ఆయన కేకపుడితో, "వచ్చియుతి వద్ద పని చెప్పుచ్చి పీకు, నా పూటలు అర్థమవుతవనుకున్నాను. అలా స్వార్థ పరుణ్ణుని తప్పగా అర్థం చేసుకుంటావమికో లేదు. నాలోని స్వార్థమేమిటో పరిగా చెప్పకపోతే, నిన్ను కారాగారంలో వేయి స్త్రీలు," అన్నాడు.

కేకపుడు వినియంగా, "ప్రభువులు అమావాస్య గురించి అలోచించక, అక రామప్పది ఉక్లపక్షింగదా, చంక్రయితి వెన్నెల రోజు రోజుకూ పుర్తి ధిందుతుం

దని చెంజేపిస్తున్నారు. అందుకే, నేను తమరు ద్వారా పడుతున్నాను." అన్నారు.

అది విని రాజా చెంజేపింగా, "నువ్వు నిజంగా పశ్చిమదికి తగిన వాడివి. నీ మాటలు వాణింజే చెంజేపిస్తు కలిగిం జాయి. కాని, తొలిసారి నా దగ్గరకు వచ్చిన వాడివి, యింత దైర్యమైన వా ప్రదర్శించ నదిగావు?" అని అడిగాడు.

"నాకు పిల్లనవ్వయి, వాని పైచేయి కదా! అంత భయమెందుకు?" అన్నాడు కేశవుడు.

వాని మాటలు రాజాకు అర్థం కాలేదు. "నాకు పిల్లకావడమేమిటి? వివరంగా చెప్పు." అన్నాడాయన.

"దాదానిది రాజా తమరు, కాని, యివ్వయి. నీ యజమాని రాజువాడు. అందువల్ల, వాడేకదా పైచేయి," అన్నాడు కేశవుడు.

రాజా అన్న పదానికి చంద్రుడు అన్న అర్థం కూడా వున్నదని, వానికి తెలుసు. పశ్చిమదికి తాను చంద్రుణ్ణని కబురు చేశాడు.

రాజా, కేశవుణ్ణి ఎంతగానో మెచ్చుకుని, వానికి మంచి బహుమానం యిచ్చి, "అమావాస్య రోజుల్లో దీపం కావాలి. నువ్వు పట్టాండు," అని చెప్పాడు.

కేశవుడు తిరిగి వెళ్ళి, పశ్చిమదికి జరిగింది చెప్పాడు. పశ్చిమదికి చెప్పి తనంత కోపం వచ్చి, "నా దగ్గర పని చేస్తేనే పండితుడివై తోయోనిమితుంటు న్నావా? అక మిదట నీ పేవలు వాకక్క ర్లేదు. తక్షణం వెళ్ళిపో!" అన్నాడు.

పశ్చిమదికి అంత కోపం రావడానికి తగుకారణం వున్నది. రాజా యింతవిదకూ అతణ్ణి తప్పి ఎవర్నీ మెచ్చుకోలేదు. కేశవుడికి రాజా మంచి వచ్చిన ప్రశంసలు అయినలో అమాయమ రేకెత్తించాయి.

కేశవుడు, పశ్చిమది కాళ్ళావేళ్ళావడి, "తమరు అజ్ఞాపిస్తే, యింతవిదకూ అయిట ఎవరిపట్లా నేరుచిప్పిడు. నీ ద్విక్క చే వుండవివ్వండి." అన్నాడు.

కంతసేవరికి నత్కిరుదు కాంతవది,
 "దా అబ్బలేదిదే అయిటవారి ముందు
 ఏవాయా వేయమెదవకు, అందుకు దివ్వంగా
 పోయిన కిణావ, దిను దివ్వస్తే," అన్నాడు.

మర్నాటికూడా నత్కిరుదికి అరొగ్గం
 కుదుటపడలేదు. అయిన అల్మ తరివి
 తలల్లేని మరొక సేవకుడి ద్వారా రాజుకు
 కలుగు పంపాడు. రాజు, బాబ్బి కేకపుల్ల
 గురించి అడిగాడు. ఈ పంగతి తరిగి
 పచ్చిన సేవకుడి ద్వారా దివి, నత్కిరుది
 అమాయ మచింత అయింది.

అలా వాలుగు రోజులు గడిచాక,
 నత్కిరుదికి అరొగ్గం కలిగి, రాజుపట్టుకు
 వెళ్ళాడు. రాజు అయిన అరొగ్గం గురించి
 మాట మాత్రంగావైదా అడక్క. కేకపు
 లేమైనాదని ప్రశ్నించాడు.

అందుకు నత్కిరుదు, "మంచి
 గంధపుచెట్టు ఎదుట పుండగా, ఆ గంధం
 పూసుకున్న మిదిసేమైనాదని అలోచిస్తు
 బ్బాడు. తమకిది తగదు!" అన్నాడు
 హెచ్చరిస్తున్నట్లు.

అక్కడ నత్కిరుదు చెప్పడం దిన
 దేమంటే—జామ మంచి గంధపు చెట్టు
 దివి, కేకపుడు కేవలం దాని గారి పోకిన
 వాడని!

రాజు, నత్కిరుది అవాటుకు అక్కర్లే
 పోయి, "మిదివి పూసుకున్న గంధం,

గంధపుచెట్టుకు పేరు తెస్తుంది. తమరు
 అదరొగ్గంతో పచ్చు చూడవచ్చాడు,"
 అన్నాడు.

నత్కిరుదు మరేం మాట్లాడకుండా,
 రాజు దగ్గర సెలవు తీసుకుని అందరికీ
 పోయి, కేకపుల్ల పిలిచి, "కంతకాలం
 పిలోని ప్రతిభను గుర్తించలేకపోయాము,
 ఈనాటి మంచి, నిన్ను నా అంతవాణ్ణి
 చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాను. గతించిన
 వాలుగు రోజుల్లో, దిను దుఃఖం కలిగిస్తే,
 పచ్చు క్షమించు!" అన్నాడు.

దేవాలయం ఈ కథ చెప్పి, "రాజు,
 నత్కిరుదంతటి మహాకవి, తన సేవకుల్ని
 క్షమించమని కోరడం, ఎంత అవమాన

కరమైన పంగళో వేరుగా చెప్పినవదనం
 లేదుగదా! కాని, ఒకటి మాత్రం విజయం.
 కేళప్పదిగి రాజా మంచి ప్రశంసలు రావడం,
 వత్తిరుదిగి అతడిపై అమాయ కరిగిం
 చింది. ఈ విషయం అయినకూ, కేళప్పదిగి
 తప్పి మూడోవారికి తెలిపి అవకాశం
 లేదు. ఎంత వేంగా, దుష్టయో కూడా,
 కామి అదాంబాళ్ళయినందుకు సిగ్గు
 పడదు. కాని, యితరులు ఆ పంగళి
 గ్రహించినప్పటి సిగ్గు, భయాలతో కుంగి
 పోతారు. అటువంటిది, మహాకవి అయిన
 వత్తిరుదు తన అమాయవరులు గ్రహించ
 కుందానె, కళవెళ వది తన సేవకుల్ని
 క్రమావణ కోరడం హాస్యాస్పదంగా లేదా?
 రాజా వత్తిరుదిగి అప్పి మాటలదొరయి
 చూస్తే, అయినకు వత్తిరుదు అమాయా
 వరుడప్పి వాచిం కలగలేదని తెలుస్తూనే
 వున్నది. అలాంటప్పుడు, ఏ కారణం వల్ల
 వత్తిరుదు తన సేవకుల్ని క్రమావణ
 కోరవలసి వచ్చింది? ఈ వందోహానికి
 వేమోధాచిం తెలిసి కూడా చెప్పక

పోయావో. నీ తల పగిలిపోతుంది,"
 అన్నాడు.

వానికి విశ్రమోద్యుడు, "వత్తిరుది
 అమాయ గురించి మూడోవారికి తెలిపి
 అవకాశం లేదనుకోవడం పొరబాటు.
 అతడి అదారోగ్యం గురించి చెప్పిండుకు
 రెంతవరసా కేళప్పయ గాక, మరొక సేవ
 కుడు వచ్చినప్పటి, రాజా ఆ పంగళి
 గ్రహించాడు. ఆ కారణం వల్లనే అయిన,
 వత్తిరుదు—మంచి గంధపుదెట్టూ, వాని
 గంధం పూసుకున్న మనసి పొమ్మం
 తెచ్చినప్పడు. అతడు అదోగ్యం చిక్కిన
 తరవాత తన దర్బారునికి వచ్చాడని
 తెలిపి—తమరు అదారోగ్యంతో నమ్మి
 చూడవచ్చారు—అన్నాడు. అమాయా
 వరుడు అదారోగ్యవంతుడే గదా! అది
 గ్రహించడంవల్లనే, వత్తిరుదు సేవకుల్ని
 క్రమించమని కోరాడు," అన్నాడు.

రాజాకు ఈ విధంగా మోసదండం కలగ
 గానె, దేశాళుడు కవంతో వహి మాయమై,
 తిరిగి చెల్లెళ్ళాడు. —(కల్పితం)

శాపవిమోచనం

చంద్రమణులు తన గంధర్వుడు భూలోకానికి వచ్చి, ఒక అరణ్యంలో తిరుగుతూ, పోదాటగానే ఒక ముని కమండలాన్ని తన్నడం ఆరగించి, దానితో మునికి తపోభంగం కలిగి, అయిన పట్టరాని కోపంతో చంద్రమణుడి శివీయాని, "ఒరీ, గర్వాంధ గంధర్వుడా! నాకు తపోభంగం కలిగించిన ముచ్చ, బ్రహ్మరాక్షసుడివైతా. అకమలం నీ బతుకంతా నైమికారణ్య ప్రాంతాల్లో గడుపు." అని శపించాడు.

చంద్రమణుడు కాపానికి నిలువెల్లా పదికపోతూ, తన తచ్చి కమండమని ముని కాళ్ళ మీద వదాడు. దానితో ముని కాంతించి, "ముచ్చ తిరిగి అరణ్య ప్రాంతాల్లో, దారేపోయే మమమలమయాడగానే భయంకరంగా శివ పెట్టు. ఆ శివకు వాళ్ళు గుంటి అగి మరణిస్తారు. వాళ్ళను తక్షయ. నీ శివకు ప్రాణం

వికవని మోదపుడివల్ల, నీకు కావనిమోచనం కలుగుతుంది." అన్నాడు.

ఆ తర్వాత కొద్ది సేపల్లోనే చంద్రమణుడికి బ్రహ్మరాక్షసుడి రూపం వచ్చేసింది. వాడు నైమికారణ్యం చేరి, అక్కడ దారి విక్కినే వున్న ఒక తాడలమర్రి పైనే నివాసం ఏర్పరచుకున్నాడు.

ఒకనాటి పోయంకాలం వెళ వానికి అకలి తగ్గుమంటూండగా, అటుగా ఒక మనిషి వచ్చాడు. వెంటనే వాడు గంతెత్తి భయంకరంగా ఒక శివ పెట్టాడు. ఆ శివ వింటూనే దారేపోయే మనిషి గుంటి లదికి వెంకొరిగి అక్కడే మరణించాడు. బ్రహ్మరాక్షసుడు వెంటేడిగా తన అకలి తీర్చుకున్నాడు.

అది జరిగాక, ఆ ప్రాంతాని బ్రహ్మరాక్షసుడున్నాడని గ్రహించి ప్రజలు అటు రావడం మానుకున్నారు.

వారు ఒక రాత్రి వేళ కాసుంటున్న చెట్టును పదిలి మరొక అరణ్యప్రాంతాన్ని చేరి, ఒక మృగచెట్టును ఆశ్రయించారు.

అయితే, యక్కడా వానికి ఎంతో కాలం సరమొందిం అందిందలేదు. వాడున్న ప్రాంతానికి పోయిన మనుషులు తిరిగి రాకపోవడంతో, అక్కడ ఎవరో రాక్షసుడు చేరాడని అసం గ్రహించారు. వానితో రాక్షసుణ్ణి మళ్ళీ అకలి దహించిపోగింది.

తిరిగి మరొక అరణ్యప్రాంతానికి పోవాలని వారు ఆలోచిస్తూండగా, ఒకదారి మిట్టమెద్దాల్సిన వేళ, అటుగా ఒక మనిషి రావడం కంటబడింది.

బ్రహ్మరాక్షసుడు బ్రహ్మదండంతో ప్రళయ భయంకరంగా ఒక కేక పెట్టాడు. అయినా, వచ్చిన మనిషి తల వంచుకుని అలా వడిలి పోయాడు.

మని చెప్పిన విధంగా వెంటనే గంధర్వుడికి కావవిమోచనం కలిగి, ఏడ్చుట మాపం వచ్చింది. వారు ఆ దారి పోయే మనిషికి తన కృతజ్ఞత తెలిపేం

చుకు, అతణ్ణి కలుసుకుని, జరిగింది చెప్పి, తన మంచి ఏదైనా వహాయం కోరుకోమన్నాడు.

ఆ మనిషి చంద్రమణులుడి కేసి అక్వర్ణంగా చూస్తూ, "వాడు బ్రహ్మ చెమయ్య! అంత దగ్గరకొచ్చి మాల్లావాఫ్ కవక, మిచ్చి చెప్పింది.. వాడు విన బడింది!" అన్నాడు.

ఆ అవాసుతో చంద్రమణుడికి, ఆ మనిషి తన భయంకరమైన కేకకు ఎందుకు రావలేదో అర్థమైంది. తన కావ విమోచనానికి కాదనం, వాడి బ్రహ్మ చెమయ్యని గ్రహించి గంధర్వుడు నీవు కుని, వాడికి మంచి వివరించి క్షమి ప్రసాదించి, తన కథ అంతా చెప్పాడు.

బ్రహ్మచెమయ్య మంచి విమోక్షుడైన మనిషి చంద్రమణులుడి కాళ్ళకు మోక్కి, "అయ్యా, మీ దురత్తుత్తేం. వాపట్ల అద్భుతంగా విరిణమించింది!" అన్నాడు.

చంద్రమణులు ఆపు నంటూ తల తూపి, తన లోకానికి వెళ్ళిపోయాడు.

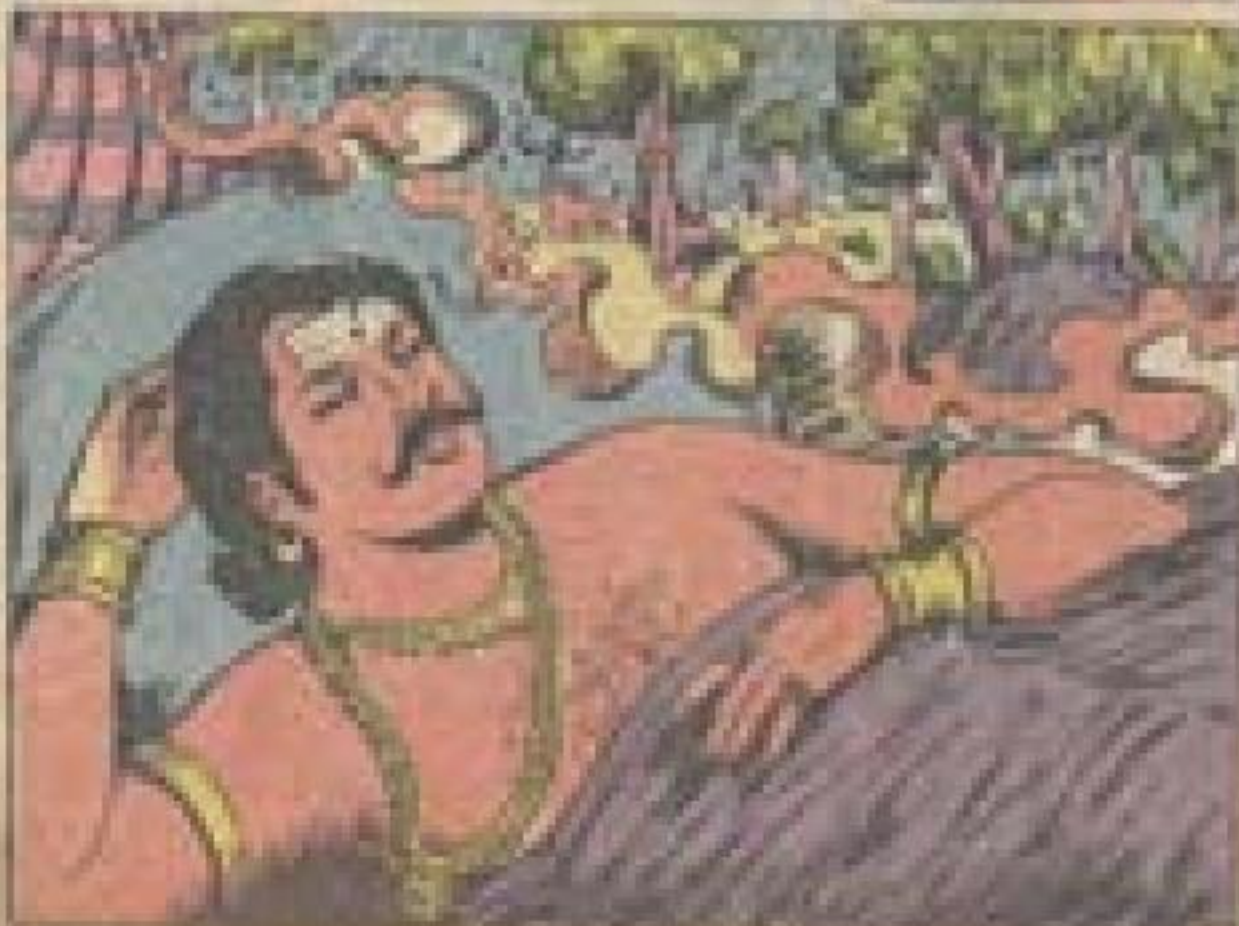

మీది పాఠములు :

వీరనాథ్ ఆలయం

ఒకప్పుడు దేవేంద్రుడు తూటోకానికి వచ్చి, ఒక అందమైన అడవిగుండా వెనుకూ, ప్రకాశమైన స్థలం కనిపించి పనికి అక్కడ కూర్చుని పరామేశ్వరుణ్ణి భజించెదాడు. ఆలయము ఆ స్థలానికి ఆ పేరుగా వచ్చితము నమిసూర్చి అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

అది అదేగది కొంతకాలం తరువాత, ఒక రాజు వెదాడడానికి అడవికి వచ్చి ఆ ప్రాంతానికి రాగానే, అడవిలో వెదాడే ఉత్సాహం తగ్గిపోయింది. అడవి మీదను కాంతంలేమీ, స్త్రీవిధ క్రమమీ విలసిల్లిపోయింది. రాజుకు తన రాజధానిని అక్కడికి తరలించాలన్న తలంపు తగ్గింది.

ఆ రాజు రాత్రి, రాజు తన మూసిన అయిదొంకంలో తన చిరుగుండు వేయి ఉన్నట్లుగా, వాటిని కప్పకొనరున్నట్లుగా కుంగివ్పాడు. పిమ్మట ఉదయమే రాజు తన రాజధానిని అక్కడికి పోయి, మూసిన రాజధాని నగరానికి ముందుగావ్వకమని వాడుకరణం పోయి.

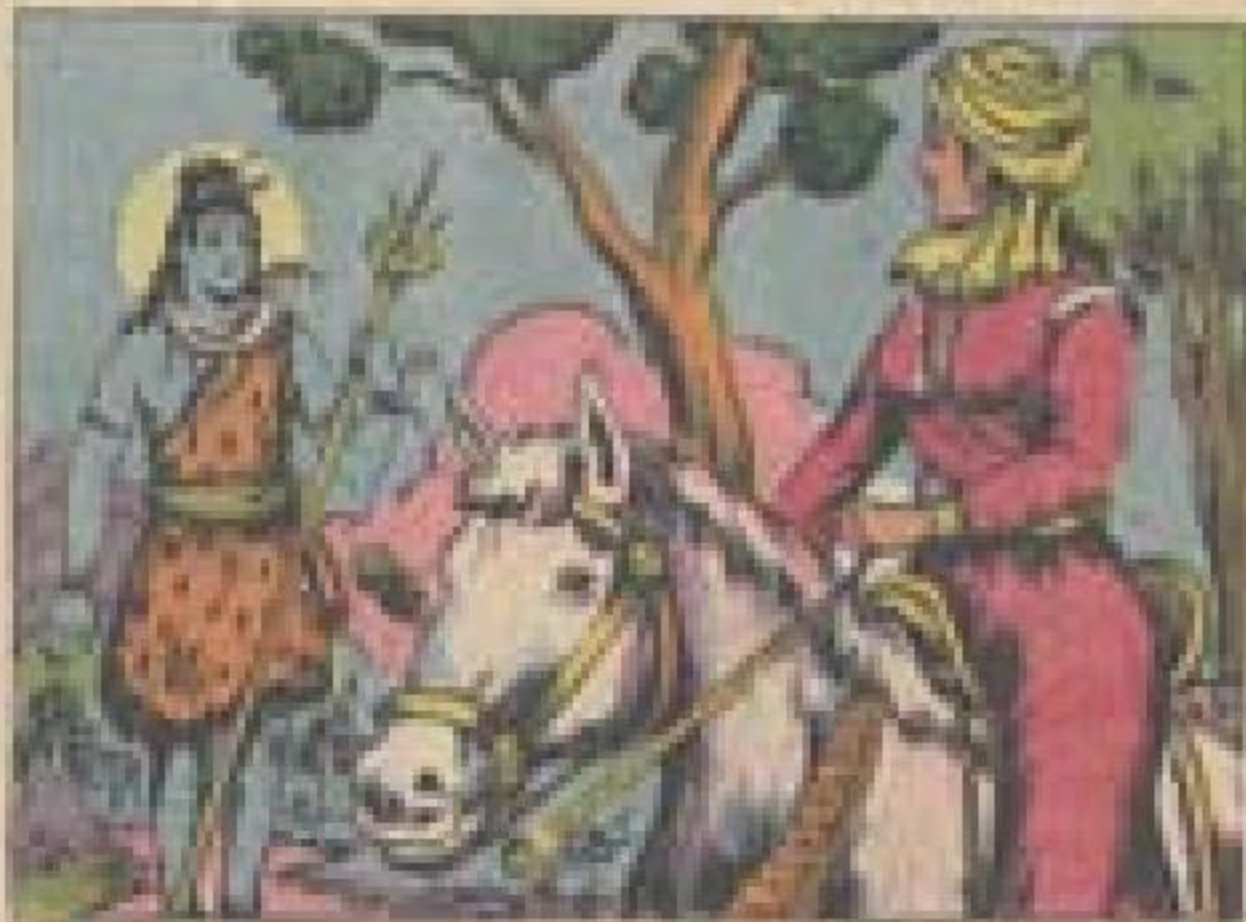
కొద్దికొద్ది తరవాత రాజాకు ఒక
కుమార్తె జన్మించింది. దేవల్లాంటి
అందమైన శిశువో అప్పయిచి సోమదేవుని
శిరిగి ఉంచుతేమి పట్ల ఆ శిశువుకు
మీరా అని పేరు పెట్టారు. రాజాకు
అమె పట్ల కేమలానాది.

యెవరెరాటి మీరాకీ అదిదేశాలందోదే
రాజోదిత విద్యులలో అనలేమింది. యెత్త
మీరును రాగానే, రాజా అమెకు రాజ్య
పట్టాభిషేకం చేశారు. తొమ్మిది అయేతరం
యెవరెరాటి మీరాకీదేది మీరాను చంప
తలగా వసిరాలచే చేయబడింది.

అమె వైభవం చూచి అరుగుదోరుగు
రాజాలు అమోయవేరదోగారు. మొదట,
"ఒక అడవి ఎలా రాజ్యరాలచే చేయి
గలుగుతుంది?" అని వంశదేహం
పట్ల క్తం దేవదేవాళ్ళంతా, ఆ తరవాత
అమె శిక్షిరయద్ధాలయ శిక్షించదోగారు.
అదంతా చూచిన అరుగుదోరుగు రాజాలు
క్ష్మ అదమ్మి, ఒకప్పుడుమొదట మొదలయి
మొదలయిదారు.

ಯಾವುದೇ ಮಿಶ್ರಣ ತಮ ಸೇವಕರು
ಮೃದುವಾಗಿ ನಾಯಕತ್ವವು ಮೊಂಡು ಕೃತು
ಸೇವಕರು ಎದುರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ. ಯಾವ
ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೆದುಳು ಮೂವರು
ಕೃತು, ಮೆದುಳು ಕೃತು ಮತ್ತು ಅವರ
ಕೃತು. ಸೇವಕರು ಕೃತು ಮತ್ತು
ಕೃತು ಕೃತು ಸೇವಕರು ಕೃತು
ಕೃತು.

ಕೃತು ಸೇವಕರು ಕೃತು ಸೇವಕರು ಕೃತು
ಮಿಶ್ರಣ, ಮಗರ ಕೃತು ಸೇವಕರು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು

ಅವರು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು
ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು ಕೃತು

యమరాజి మీరాకి పొన్నకిలేది అవి
తారం అవి తిరియగానే ప్రజలు అమెయి
వూతుందిరాదు. అమె బోతకాయాన్ని
తానుచిన తరదాత. అమె యావంతో
విగ్రహాన్ని తయారు చేసి అర్చించ
సాగుదు. అయితే దేవివిగ్రహం
వక్రవే నుంచినోక్కర విగ్రహాన్ని నూతా
ప్రతిష్ఠించారు.

మరింతలోని మీరాకి దేవాలయం చాలా
పెద్దది. పత్తయిది గోపురాలతో, వేయి
స్తంభాల మండుసొంతో ముప్పవేళ్ళపైదే
అద్భుత ముందే తీర్థాలతో ఈ
అలయం వెలుగొందుతున్నది.

మన దేశంలోనే కాకుండా ప్రపంచం
లోని అన్ని ప్రాంతాల నగరాలలో ఒకటిగా
పేరు గాంచిన మదురారాజులకు ముచ్చ
మీరాకి దేవాలయం ఉన్నది. మన
త్వం పొందేదా దేశం నలుమూలల
నుంచి యాత్రకులు వస్తూ ఉంటారు.
భక్తుల భక్తిగాలతో, ప్రార్థనలతో ఈ
దేవాలయం ఎప్పుడూ మారుమోగుతూ
ఉంటుంది.

మంచిపేరు

అక్కడదం గ్రామంలో అనంతమ్మ, అనంతయ్యా అనే దంపతులుండేవారు. అనంతయ్యాకు గ్రామంలో మంచిదాదమ్మ పేరుండేది. కాని, అనంతమ్మను అందరూ ఏర్పాటావంటో చూసేవారు. అందు క్కారణం, ఆమెలో గల మూర్ఖత్వం, వేదదురుమితనం.

పెళ్ళియొక్కప్పుడు అనంతమ్మ పెద్ద కూతురుకు ఎక్కిరా తగిన వంతులందం దొరకలేదు. కట్టుకామక లిచ్చుకోగల దాగ్గవంతులైనా, తన కూతురును చేసు కునేందుకు ఎవరూ ముందుకు రాక పోవడం, ఆమెకు బాధ కలిగించింది. ఒక్క కూతురు పెళ్ళితే కామంత శ్రమ పడుతుంటే, యింకా ఎరిగివస్తున్న మిగతా పిల్లల మీసేమిటి?

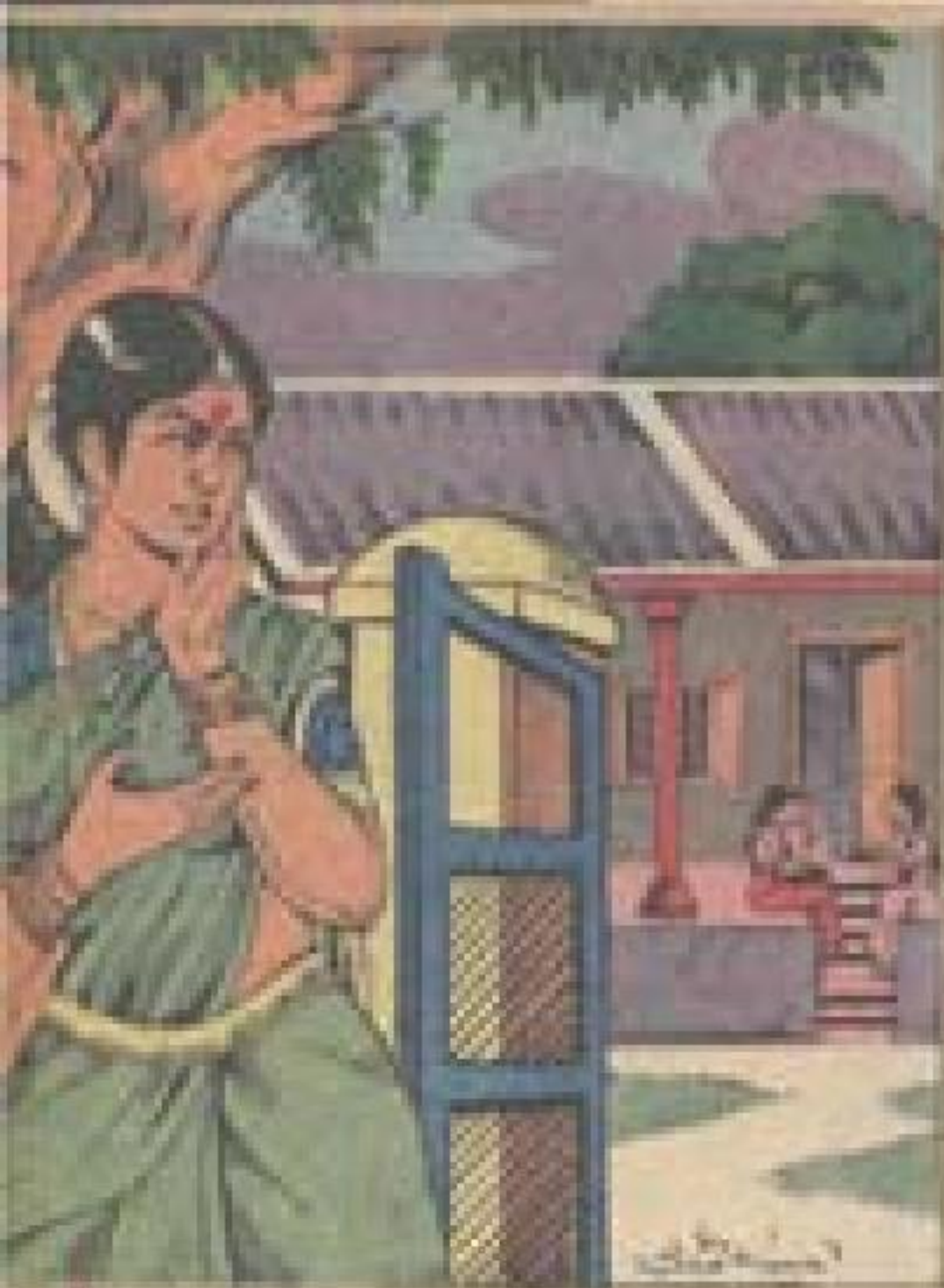
తన భర్త అనంతయ్యాకు గ్రామంలో మంచిపేరూ, గౌరవం వున్నదని అనిం

తమ్మకు తెలుసు. తనంటేనే గ్రామస్థులకు అమాయా, చురుకైనదామూ. తమ కూడా భర్త లాగే మంచిపేరు తెచ్చుకుంటే, నడువ్వుగా మారిన కూతురి పెళ్ళి వరి ప్కారమైపోతుందని, అమె అనుకున్నది.

ఈ ఆలోచనతో ఒకనాడు అనంతమ్మ భర్తను, "నీకు గ్రామంలో మంచి పేరు వ్పది. నాకూ అలాంటి మంచి పేరు తెచ్చుకోవాలన్న బాధ్ధివుట్టించి, అందుకు ఏం చేస్తే బావుంటుందని, నీ నిలవా?" అని అడిగింది.

బాధ్య మాటలు చెప్పి అనంతయ్యాకు, చెవిలో అమ్మతం పోపివట్టయింది. ఎందు కంటే, ఎంతో కాలంగా అమె వేట దురుసుపల్ల, యితర్ల కంటే ఎక్కువ వేగుతున్నది అతడే.

అనంతయ్యా నంతోషంగా, "ఏ బేధ్ధిదో, నీ మనసుకు యిబ్బాళ్ళ తర్వాత మంచి

మొదట అరుగుపొయగు అల్లాళ్ళు తనమే గురించి విమమకుంటున్నారో తెలుసుకో వాఅనుకున్నది. ఈ మధ్య కొద్దిగా, అమె అరుగు పొయగులకు ఎన్నోరకాలుగా పొయవత్తది.

అనంతమ్మ అంటివెక్కిన కామాక్షమ్మ అనే అదిత అల్లున్నది. రోజూ మధ్యాహ్నం వెళ వాతళ్ళుంటేది అదవాళ్ళందరూ అమె అంటి రావడిలో తిరిగి కూర్చుని పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకోవడం అరుగుకూం టుంది. ఆ రోజూ వాళ్ళ మాటల్లో తన పేరు దొర్లుతూండటంతో, అనంతమ్మ ప్రహరీ గోత వెనకదేరి, వివసాగింది.

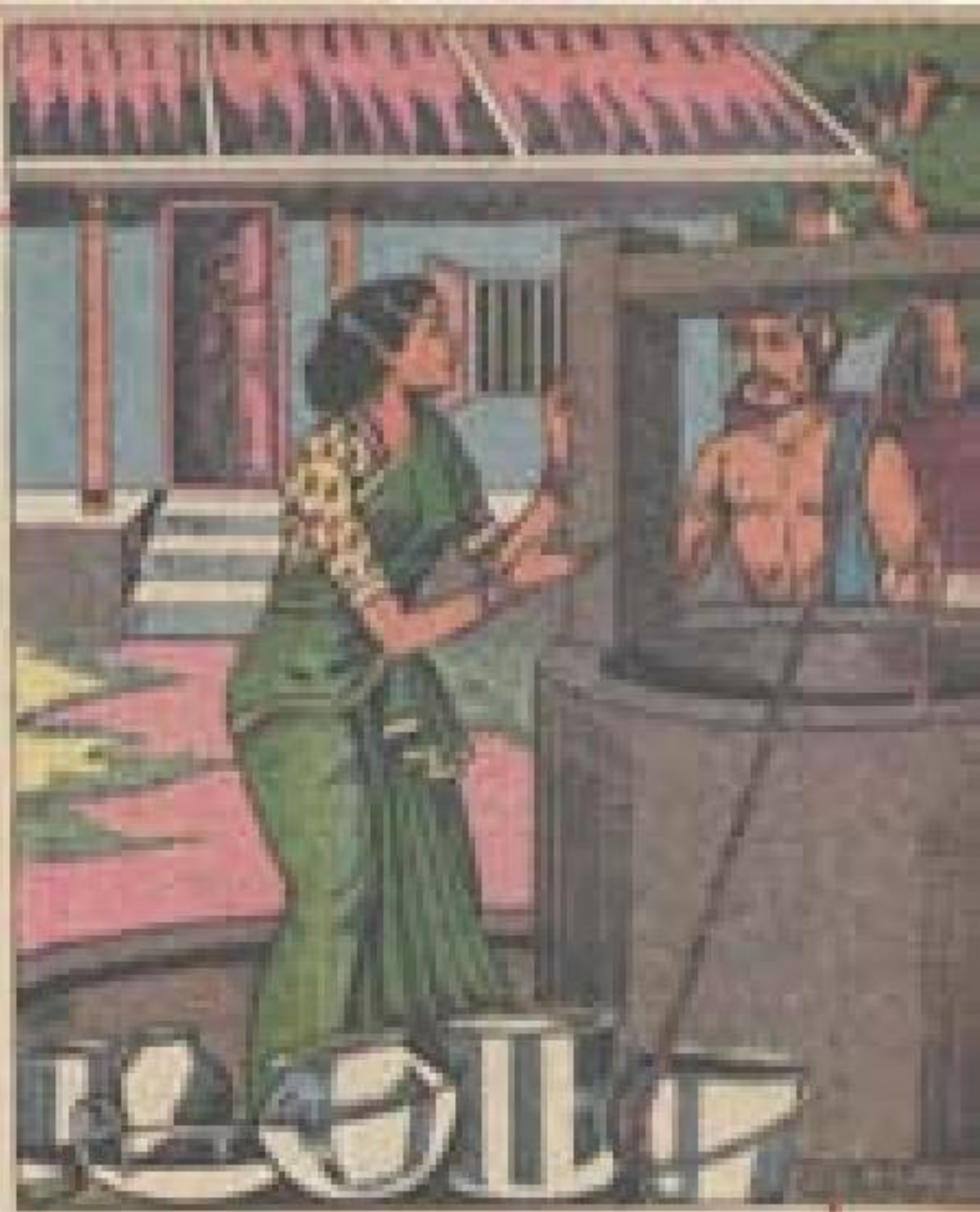
“అనంతమ్మలో వచ్చిన మార్పు యాస్త్రాంటి. చాలా విమూలం కలుగు తున్నది. అదివరకు విరిగినవేలుకు మున్నం పెట్టేదికాదు, అప్పుడా! ఈ మధ్య ఏం అరిగిందనుకున్నారు? చేతి మీద పొరవాటున గంట వేంపేసుకుని, ఒక వాయ వేమి వాధవయకూంటి వచ్చి, చేతికి మందు రాయడమేకాకుండా, మిగిలిన వంటంకా చేపిపెట్టి వెళ్ళింది,” అన్నదొక అల్లాలు.

ఆ వెంటనే మరొకవిద అందుకుని, “అంతే కాదమ్మా! వచ్చి మా పిల్లలు అరుకుంటూ వాళ్ళ అంటిమొందు అల్లరి చేస్తున్నా కిక్కురు మనలేదు. లోగత

బుద్ధి పుట్టించాయ, ఒకటి గుర్తుంచుకో— అందరితోనూ విశ్వంగా పుంటూ చేత వయసపోయం చేస్తూవుంటి. మంచిపేరు రావంతట అది వస్తుంది,” అన్నాయ.

అనంతమ్మకు, త్వర తెలివి తేటల్లో మంచి నమ్మకం వున్నది. అయిన ఎంతో లోకానుభవం కలవాడని అమె ఎరుగు. ఆ కారణం వల్ల, ఆ రోజూ మంచి అమె అరుగు పొయగువాళ్ళతోనూ, వనివాళ్ళ తోనూ, పిల్లలతోనూ పొమ్మంగా పుంటూ ఉపకార బుద్ధితో మెలగసాగింది.

అలా కొద్దిగా అరిగాక, అమెకు తన కేపాటి మంచిపేరు వచ్చిందో తెలుసుకో వాలన్న కుకూపాలం కరిగింది. అమె

పిల్లలు గొడవలేస్తే, కర్ర లేళ్లే పట్టుకుని గయ్యమంటూ అరిచి, ఎంత యోగిలేపేది కాదామి? నిజంగా యిది ప్రపంచంలో జడగరాచి వింత నుమా!" అన్నది మరో కాదిక.

అలా కొంతపెళ్ళ సంభాషణ జరిగాక, అక్కడ వున్నవాళ్ళందరికన్నా వయసులో పెద్దదయిన ఒక ముసలాదిక, గొంతు తగ్గించి, "యీతగా, అనంతమ్మ ఏరో పెద్ద ఎత్తు చేపనట్లున్నది. మన జాగ్రత్తలో మనం వుందాం. అదిక కూతురు పెళ్ళి ఎటూ తలచిదిక్కుల్లో వుండడంకోసాట, పొలాల మీద రాబడి కూడా తగ్గినట్లు అందరూ చెప్పికుంటున్నారు," అన్నది.

అంతా వింటున్న అనంతమ్మకు తల గ్మరుని తిరిగినట్టుయింది. మంచి పేరు వంటాదించుకోవాలని, తను అంతకాలం యిరుగుపొరుగుకు చేసిన పేవి అంతా వృధా అయిపోయిపోయేటటు, అమె చాలా తాడవడింది.

పొరుగువాళ్ళు తనను గురించి విమని కుంటున్నారో చిన్నాక, అవ్వియ అంటి వదివాళ్ళు. సొంత పిల్లలూ విమని కుంటున్నారో తెలుసుకోవాలనుకున్నది, అనంతమ్మ.

అనుకోకుండా అదే రోజు అంటి పెళ్ళల్లో వదిమివిన గంగి, వాది తర్త రంగమా

అంటున్న మాటలు అనంతమ్మ చెవిని వడి, అమెకు మతిపోయినంతవదయింది.

అంతకు ముందు రోజు గంగి వికేవం లాంటి గాజాపాత్ర ఒకటి జావదిచిది వగలకొట్టింది. మరొకప్పుడైతే, అనంతమ్మ అంటికప్పు ఎగిరిపోయేలా వాది మీద కేకలు పెట్టేది. కాని, అమె ఎంతో విగ్ర పొంతో వది మదిచిది ఏమీ అనకుండా వూరుకున్నది.

గంగి యా వంగతి రంగదితో చెప్పి, "అమ్మగారు, యింతగా ఎందుకు మారి పోయింది?" అని అడిగింది.

రంగదు కొంచెంపెళ్ళ అలోచిస్తూ వూరుకుని, "అరిమేముందు మేదూలు

చూడ ముచ్చటగా వుంటుంది. ఈ వారం రోజుల్లో నేనూ రెండు, మూడు తప్పలు చేసివా, అమ్మగారు ఏమీ అనలేదు. అమె ఏ క్షణంలో మన మీద విరుచుకు పడుతుంటే చెప్పలేం. మనం వదిలి మరే దైవా అల్లు చూసుకోవడం మేలు!" అబ్బాదు.

ఇక అసంతోషముకు తన పెళ్లల ప్రవర్తనా వింతగానే కనబడసాగింది. అయినదానికి, కాదిదానికి కాళ్ళ మీద కమ్మబుస్సుంటూ లేవడం మాది, తమ గంభీరంగా వుండడం ప్రారంభించింది. కాదితో కాళ్ళు ఏదో కిరు రామన్నదని కింకింది, అమెకు చూర చూరంగా వుండసాగారు.

అలా ఎందుకు జరిగిందో ఎంత ఆలోచించినా అసంతోషముకు అర్థం కాక, పంగ తంజా వివరంగా జీర్ణ అసంతోషముకు చెప్పికున్నది.

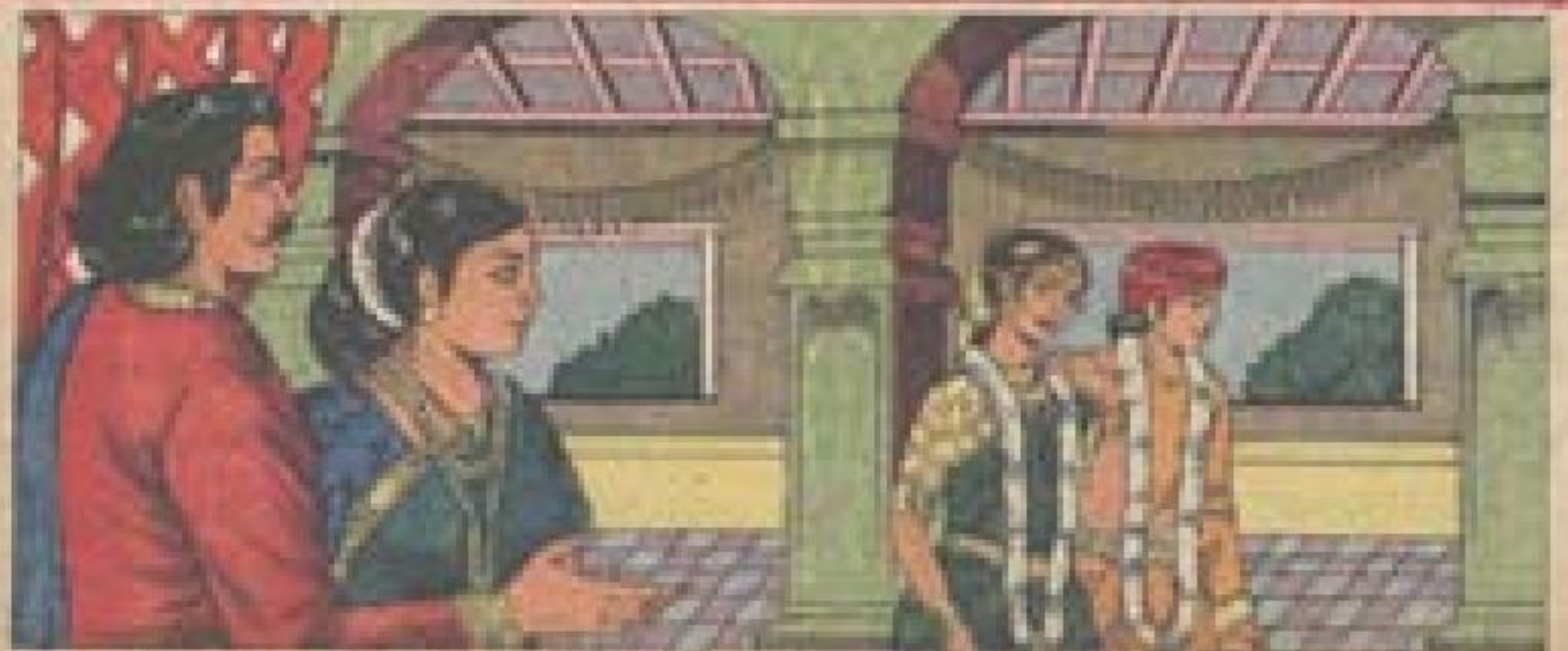
అంజా విన్న అసంతోషము. అమెతో, "వి ప్రవీర్తవ కాదనంగా, మంచి పేరన్నది విన్న వెతుక్కుంటూ వస్తుంది; కాన్ని

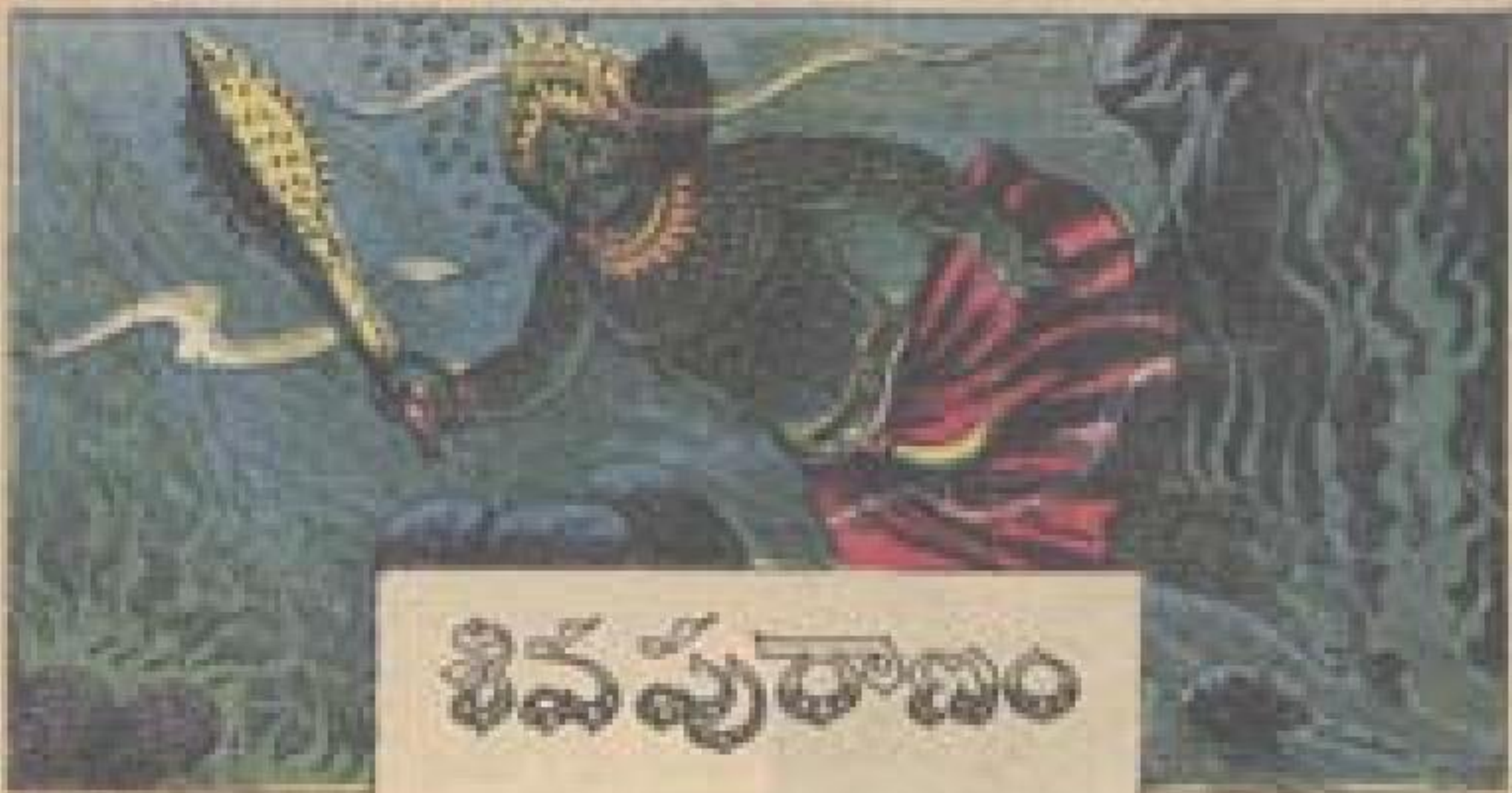
వెతుకుతూ ముచ్చట పొనపడడం లేదు. అయినా, చేసిన ప్రతి పనికి, వెంటనే ఫలితాలకోసం ఎదురుచూస్తే, అకాదంగం తప్పదు. అద్వితికన్న ముఖ్యమైన పంగతి మంటి — మంచి తపమన్నది ఎన్ను చూ ప్రతిఫలాన్ని అశించదు!" అబ్బాదు.

అసంతోషము తన అమాయకత్వానికి లాలా పిగ్గిపడింది. అదాటి మించి అమె యితరులు తనను గురించి ఏమను కుంటున్నారన్న సంగతి విజ్ఞించుకోవడం మాది, తనకు సాధ్యమైనంతలో యితరు లకు సాయపడుతూ, మంచిగా ప్రవర్తించడం అలవడుతుకున్నది.

అందువల్ల, కొద్దికాలంలోనే యితరు లకు, అసంతోషముపై కలిగిన అనుమానాలు పోవడమేగాక, గ్రామస్థులందరూ అమెను, అసంతోషము అంతటి మంచి మనస్సి అని పొగడసాగారు.

ఆ కారణంగా, త్వరలోనే మంచి పంజంభం జరిగి, అమె కూతురి పెళ్ళి వసుద్ధ వనిపాకరమైపోయింది.

శివపురాణం

నౌరదుడు జలంధరుడి వద్దకు వెళ్ళి,
“జలంధరా, నీవి విష్ణువును మోసిన
వరస్సులో చాక్కుని ఉచ్చాదు.” అని
చెప్పాడు.

జలంధరుడు వెంటనే మోసినవరస్సు
తెరి, నీటిలో మునిగి నీవి విష్ణువుల కోపం
వెతికి వారించిందాడు. ఈ దంగతి విని
శక్తి నీవుచూ, విష్ణువు ఒడ్డుకు వచ్చి,
జలంధరుడు ఎప్పుడు పైకి వస్తారా అని
చూడసాగాడు. నీవుది చేతిలో చీకెమూ,
విష్ణువు చేతిలో త్రిశూలమూ ఉచ్చాయి.

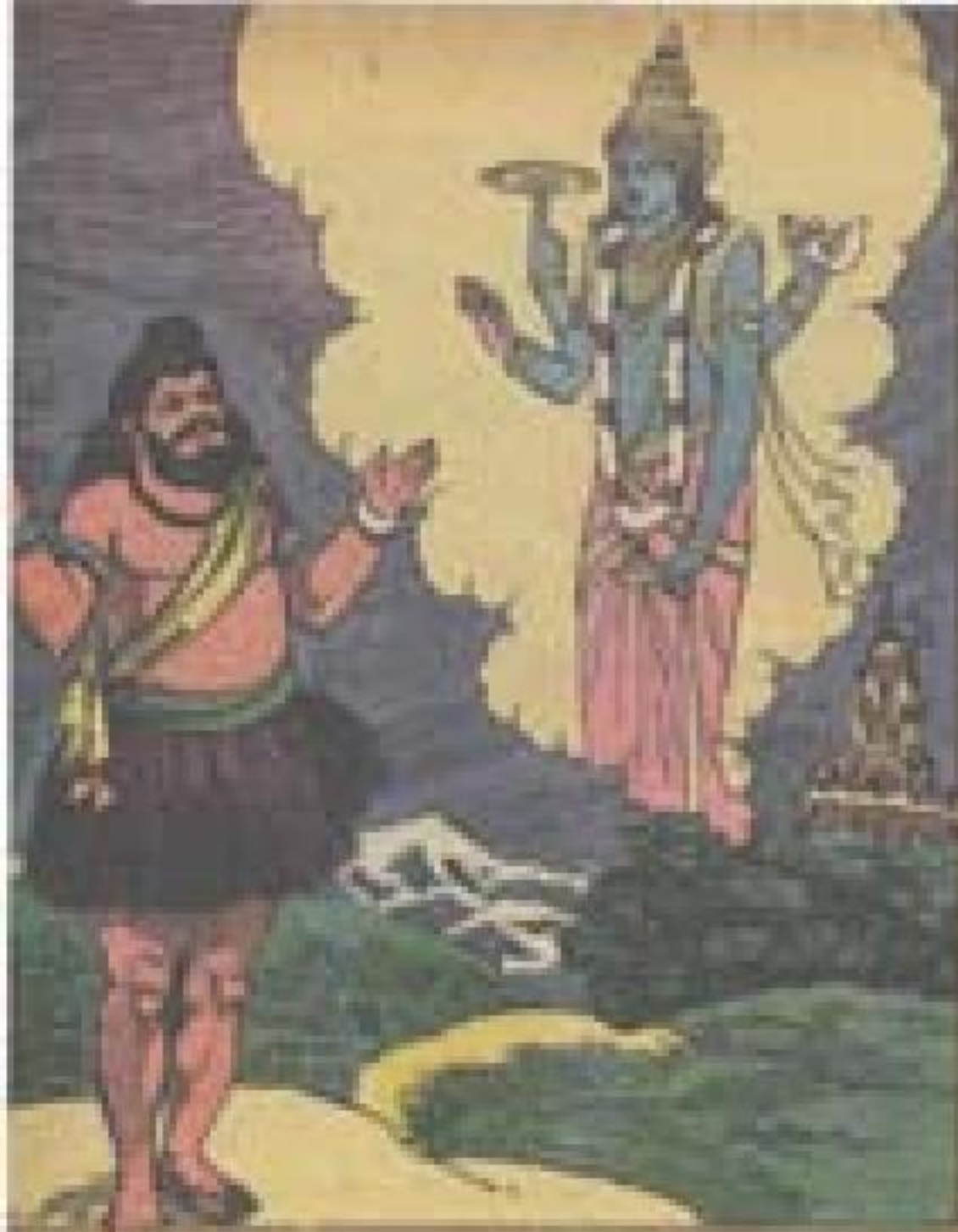
మోసిన వరస్సు అంతా కలయి వెతికి
నీవి విష్ణువులను కాపాడి, జలంధరుడు
ఒడ్డుకు వచ్చాడు. అప్పుడతనికి వారిద్దరూ
శనిబద్ధులు. జలంధరుడు వారు శనిబద్ధ

గానే పంజోపించి, వారితో యుద్ధానికి
కలియబడ్డాడు. వారిద్దరూ జలంధరుణ్ణి
రిండు ఖండాలు చేసి చంపేశారు.

శక్తిని ప్రజాపతి శక్తి కొడుకులలో
విప్రశక్తి అనే వానవుడు ఒకడు అంటే
వాడు. ఆ విప్రశక్తికు దంభుడు అనే
కొడుకు అంటేవాడు. దంభుడు విష్ణు
భక్తుడు. దంభుడికి చాలాకాలం పంజానం
చేశారాయించి. అందుచేత అతను ఇదేరి
కాశమానికి వెళ్ళి, విష్ణువును గురించి
చీర్తకాలం తపస్సు చేశాడు.

చివరకు విష్ణువు ప్రత్యక్షమై, దంభుణ్ణి
వరం కోరమన్నాడు.

“మహావిష్ణూ, నీవి శివక వరాశ్రమా
లలో నీకు పశుమైవవామో, మోయి లోక

లనూ జయించగలవాడూ, ఏయేందు
భక్తిగలవాడూ అయిన కొడుకును ప్రసా-
దించు," అని దండుడు విష్ణువును కోరాడు.

విష్ణువు దండుడు కొరిసి వరం
అచ్చాడు. దండుడు అంటికి తిరిగివెళ్ళి
ఈ ఉదవార్త తన భార్యకు చెప్పాడు.
తదవత కొంతకాలానికి దండుడి భార్య
గర్భవతి అయి, మంచి ముహూర్తాన
కొడుకును కన్పించి, ఆ పిల్లవాడికి శంఖ
యోదుడు అని పేరు పెట్టుకుని తల్లి
దండ్రులు అమిత గాఢానందం పెంచారు.

శంఖయోదుడు కాలక్రమేన ఉగ్రా-
భాక్తుల వద్ద వీరల విద్యలూ నేర్చుకుని,
పెద్దదాడయ్యాక తల్లిదండ్రుల అనుమతితో

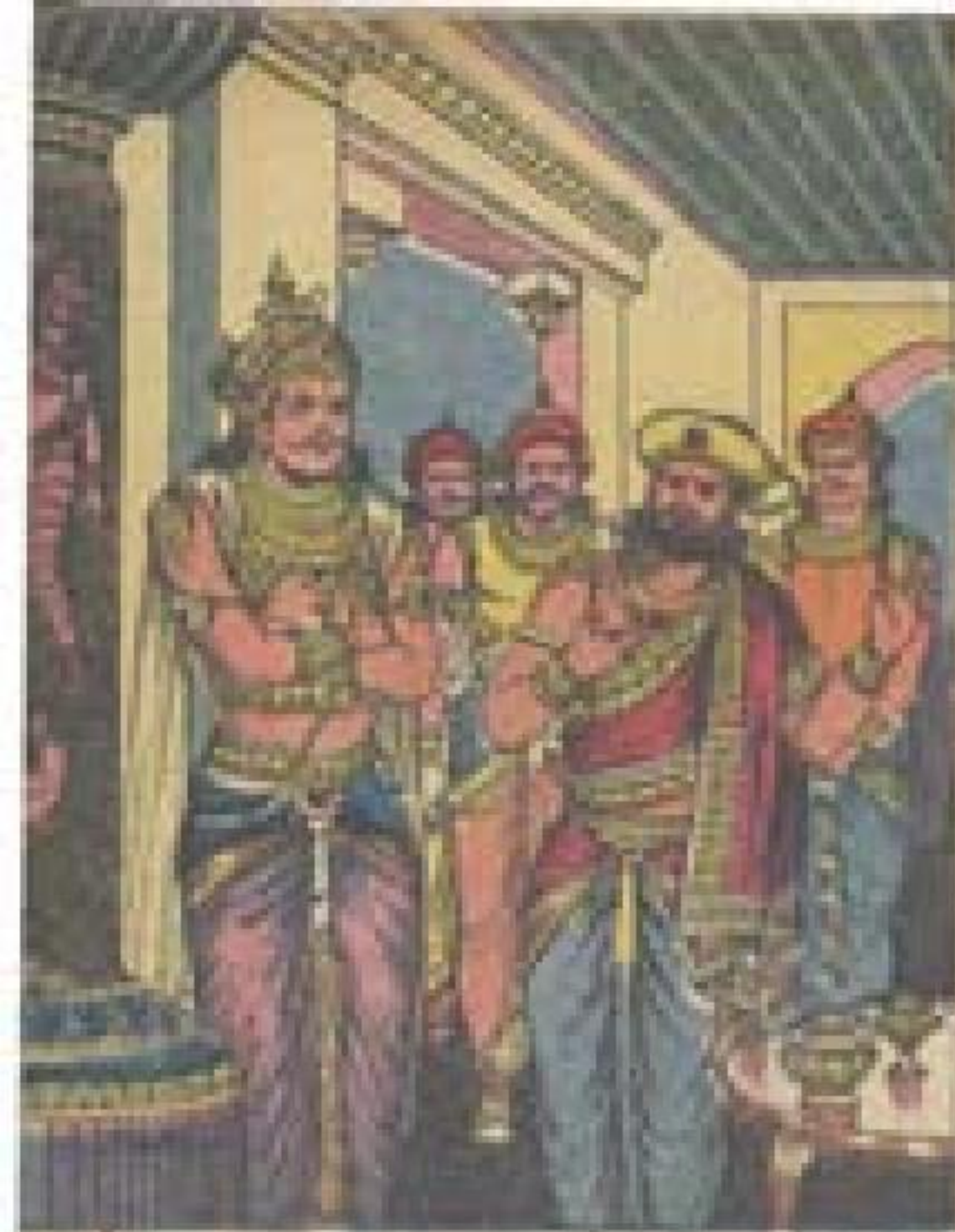
పంచ్యవర్షలాదికి వెళ్ళి, అక్కడ బ్రహ్మను
సుసించి అతి వీరమైన తపస్సు చేశాడు.
విశాదాచురై, ఒంటి కలిపై నిలబడి
శంఖయోదుడు చెప్తున్న తపస్సుకు బ్రహ్మ
చంకోపించి అతని పదాల ప్రశ్నకైతై,
"దాయనా, వరం కోరుకో," అచ్చాడు.

"లేదా, నేను లేచి, రాక్షసి, వాగ,
మోసిన గజాలను జయించే ఇది పరాక్ర-
మాలను పొందాలి; మూడు బోకలనూ
జయించి పరిపాలించాలి; వీరల బోగానూ
అనుభవించాలి, అది నా కోరిక,"
అచ్చాడు శంఖయోదుడు.

బ్రహ్మదేవుడు అతను కోరినట్లు వరం
అస్త్రా, "దాయనా, మిథి బదరి కాలక్రమానికి
వెళ్ళు, అక్కడ తులసి అనే కన్య
తపస్సు చేసుకుంటూ కనిపిస్తుంది. మిథి
అమెను పెళ్ళాడి ముఖంగా ఉండు,"
అని చెప్పి అదృశ్యుడయ్యాడు.

బ్రహ్మవల్ల వీరాలు పొందిన శంఖ
యోదుడు బ్రహ్మ ఆదేశాన్ని అనుసరించి
బదరి కాలక్రమానికి వచ్చి, తులసి అనే
కన్య తపస్సు చేసుకుంటూ ఉండగా
యాశాడు. అమె దివ్యసౌందర్యం యాత
గానే శంఖయోదుడికి మోహం కలిగింది.
అతను అమెను "మందరి, మిథి ఎక్కడి
దానిది? ఈ వనంలో ఒంటరిగా ఎందుకు
ఉంటున్నావు?" అని అడిగాడు.

తులసి! కూడా శంఖయోడుణ్ణి చూసి, అతని అందానికి మురిసిపోయి, "నేను తర్కవ్యూహ తపే రాజు కూతుర్ని, నా పేరు తులసి. నాకు మహావీరుడు భర్త కావాలని, మహావిశ్రవతగా నాకు కావ్యత కీర్తి రావాలని కోరి తపస్సు చేస్తున్నాను. ముచ్చ ఎవరు? అక్కడికి ఎందుకు వచ్చావు?" అని అడిగింది.

"నేను దంభుడు అనే దానవరాజు కొడుకును, నా పేరు శంఖయోడుడు. నేను బ్రహ్మను గురించి తపస్సు చేసి త్రిలోకాధిపత్యం వహించేటట్లు వరం పొందాను. ఈ వరంలో తపస్సు చేసుకుంటూ ఉన్న నిన్ను పెళ్ళాడమని బ్రహ్మ నన్ను

అదేశించాడు. అందుచేత మనం భార్య భర్తలమై ముఖంగా ఉండవచ్చు." అని శంఖయోడుడు అమెతో అన్నాడు.

నాళ్ళు అప్పటి గాంధర్వ వివాహం చేసుకుని, కొండలలోనూ, కోవలలోనూ, పదుల వెంబడి, పహలలోనూ కొంతకాలం విహారాలు చేసి, తరవాత శంఖయోడుడి అంటికి వెళ్ళి, అరిగిన పింగతులన్ని దంభుడికి, అయిన భార్యకూ, ఉగ్రాచార్యుడికి చెప్పారు. దారంతా పంకోపించారు.

తరవాత దంభుడు ఉగ్రాచార్యుడి అనుమతితో, శంఖయోడుడికి రాజ్యాధిపీఠం చేశాడు.

శంఖయోడుడు తండ్రి నుంచి పొందిన రాజ్యాన్ని, ఉగ్రాచార్యుడి వలసల నుంచి వరించి చక్కగా పాలిస్తూ దానప్రేక్షణ తన్ను కీర్తి పంపాదించుకున్నాడు. అలా అతను పరిపాలన చేస్తూ ఉండగా ఒక నాడు కొందరు దానవ ప్రముఖులూ, ఉగ్రాచార్యుడూ అతనితో, "రాజా, బ్రహ్మ నీకు అపూర్వమైన వరాలు అప్పిచిన్నాయి. పూర్వులకు దేవేంద్రుడు మోదలుగాగల దేవతలు అనేక బ్రహ్మలు చేశారు. నాటికి ప్రతీకారం చేసి భార్యక నిపైన ఉన్నది. ముందు ముచ్చ నీ పేరిటతో వెళ్ళి స్వర్గాన్ని ముట్టడించి, దేవతలను తరిమివేసి,

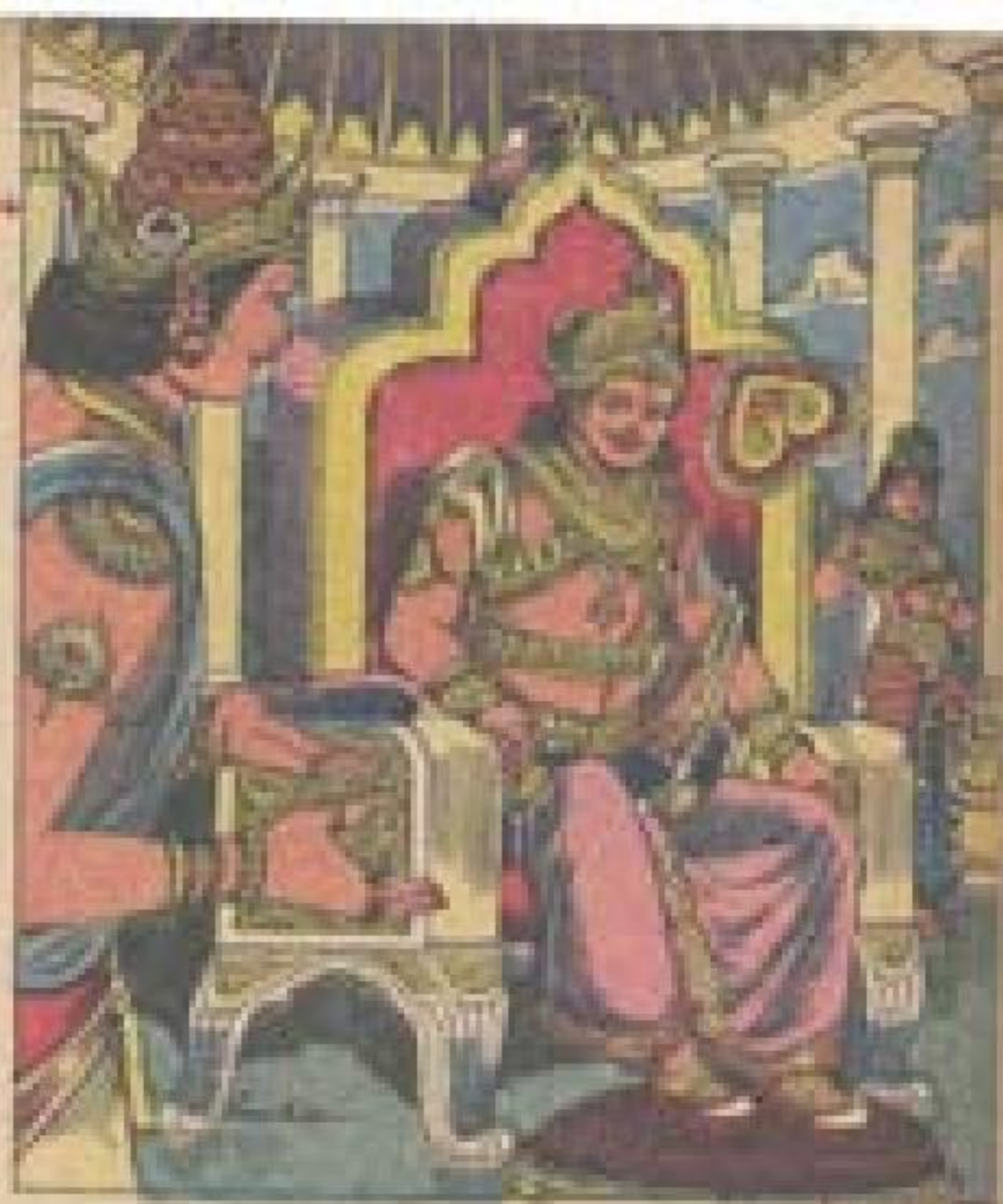
వస్త్రధాన్తి పశపయదూకే," అని హాసం చెప్పింది.

శంఖయానుయోగం వాళ్ళు చెప్పినట్లే చేయ విశ్వయించి, శుక్రాచార్యుణ్ణి మంచి ముహూర్తం చూపమని చెప్పి, ఆ ముహూర్తానికి తన సేవలతో వెళ్ళి, వస్త్రధాన్తి ముట్టదించాడు.

శంఖయానుయోగ వస్త్రధాన్తి పిదపి దండెత్తి వస్తున్న వార్త చారుణపిల్ల ముందే వదిలి, దేవేంద్రుడు కుమారస్వామిని, దేవగణాల వాళ్ళనూ పిలిపించి, తాను కూడా యుద్ధానికి సిద్ధమయ్యాడు.

దేవగణాలనూ, దావపగణాలనూ పిలిపి రోజులపాటు అహోరాత్రాలు చారుణుడై యుద్ధం ఆరగించి, యుద్ధంలో వెదక్కు తగ్గటం అన్నది దేవతలలో కనిపించింది గాని, దావపులలో కావరా లేదు. దావపులు స్థిరంగా నిలబడి పోరాడుతూ ఉంటే దేవతలు యుద్ధ భూమి నుంచి పారిపోసాగాడు.

అది చూసి అర్జునుడు, తనకు విజయం సాధ్యం కావని గ్రహించి, శంఖయానుయోగ ప్రహ్లా అచ్చిన పరాలు ఉండటం జ్ఞానశం తెచ్చుకుని, దేవసేనలను యుద్ధ భూమి నుంచి మరల్చి, తాను శంఖయానుయోగి చిద్ధకు వెళ్ళి, "శంఖయాదా, మంచి కళ్ళవదుపార్తి నంతుతివాడిని, ని

కొరక బల పరాక్రమాలకు ఎంతో దింతో పించాడు. నువ్వే శ్రీలోకాలను పాలించు. మేమంతా నీకు సహాయం చేస్తాం," అన్నాడు.

శంఖయానుయోగం అందుకు అంగీకరించి, "దేవేంద్రా, నువ్వే నా ప్రతినిధిగా ఉండి, నా అజ్ఞకు లోబడి పరిపాలన పొందు," అన్నాడు. తరువాత అతను తాను శ్రీలోకాలకు అధిపతివని ప్రకటన చేసి, తన రాజధాని అయిన కోటిశవ్వరానికి వెళ్ళి, అక్కడినుంచే లోకాలన్నింటిని పాలించ సాగాడు. దేవేంద్రుడు మంచలైదివారి రోజు అతన్ని సేవిస్తూ, అతని అజ్ఞలు నిర్వర్తిస్తున్నాడు.

అయితే యజ్ఞయాగాదులు చేసేవాళ్ళు పాపిర్యాలను అంకా చేపేండును మొదలుగా గతవారితో అద్దువారు. అ పాపిర్యాలను దావీపులకు అచ్చేదాకా ఋమలయా, బ్రాహ్మణులయా వారించి మది శంఖయాదుకు తన దావీప మూక లను పెచ్చరించాడు. వాళ్ళు వెళ్ళి యజ్ఞయాగాదులను ధ్వంసం చెయ్యి పోగాడు.

ఋమలందరూ విష్ణువు వద్దకు వెళ్ళి, "శంఖయాదుకు పెళ్ళి వాధలు వీరే లేకుండా ఉవ్వాం. వాణ్ణి ఎలాగైనా చంపి మమ్మల్ని కాపాడు," అని మొరపెట్టు కున్నారు.

"శంఖయాదుకు నా అంకని పుట్టిన వాడు. అతని వారక్క కులపి లక్ష్మి అంకని పుట్టినది. అందుచేత నేను శంఖయాదుణ్ణి చంపను. మీరు శివుణ్ణి ఆశ్రయించండి," అవ్వాడు విష్ణువు.

అప్పుడు ఋమలందరూ శైలాసావికి వెళ్ళి, తమను శంఖయాదుకు పెళ్ళి

వాధల నుండి కాపాడమని శివుణ్ణి వేయ కున్నారు. శంఖయాదుకు మొదలైన దావీ పులను కాను చేంపుకావని మాట అచ్చి, శివుడు వారిని పంపేశాడు.

ఈ సంగతి తెలిసి వారయిడు శంఖ యాదుని వద్దకు వెళ్ళి, "విష్ణు చేంపు కావని శివుడు ఋమలకు మాట అచ్చా చేట. అయిన పొకాత్తుగా దుద్రగణాలతో వచ్చి వదేదాకా చూస్తూ ఉరుకోక, ధూండు నువే వర్షపైవ్వాంకో దాది వెళ్ళి శైలాసావి ముట్టడించి, శివుణ్ణి అయిండు." అని నలసా అచ్చి వెళ్ళి పోయాడు.

శంఖయాదుకు వారయిడిమాటప్రకారం తన పేవలతో వెళ్ళి, శైలాసావి ముట్టడిం చాడు. అది చూపి శివుడు అతనితో యుద్ధం చెయ్యడానికి భద్రకాళిని, వీర భద్ర గణాలనూ, కుమార గణాలనూ నందిచేత పిలిపించాడు. దుద్రగణాలనూ, దావీప పేవలనూ యుద్ధం ప్రారంభ మయింది.

మహర్షికుటుంబం

ఓకానానా ముల్లూను అస్తానంలో పదిమంది పిల్లలు ఉండేవారు. వాళ్ళు చుట్టి ఎచ్చియా ముల్లూను అలానా నుండి భవం కావేయడం లోనూ, పూర్వం కోసం ప్రజలను పీడించడంలోనూ విమర్శించుతూ ఉండేది. ఆ కావేయడం వల్ల, కొంతకాలానికి రాజ్యపరిపాలనా పద్ధతులు కూడా వివృతమయ్యాయి.

నమయించానా, పొరుగురాజు ముల్లూను మీద దాడి జరిపాడు. పిల్లలు కొందరు ఆ రాజు దాడి జరిపడానికి పోయవచ్చారు!

కొల శత్రువుల పశ్చిమైత తరవాత, ముల్లూనుకు దాడి విషయం తెలియ పట్టింది. అక చెప్పిదిలేక, ముల్లూను, వాళ్ళనూ, రెండేళ్ళ కొడుకునూ తీసుకుని, తన పద్ధతుల క్షయం దా కొలను వదిలి గుర్రం మీద పారిపోయాడు.

ఒకరాత్రి, పగలూ ప్రయాణం చేసి ముల్లూనూ అయిన వాళ్ళా ఎవరి ఒక్కరినీ

అన్న ఒక దిన్న రాళ్ళగుట్టను చేరుకుని, దాపులనున్న వాగులో నీళ్ళు తాగి, అక్కడే విశ్రాంతి తీసుకోసాగాడు.

వానికి పొరాక్షుగా పరుగులు తీస్తూ వస్తున్న గుర్రాల గిట్టల వచ్చుతు వినిపించింది. ఆ క్షణంలో ఏమీ చేయడానికి తోచక, ముల్లూను దిగ్ధమ అక్కడే వదిలి, వాళ్ళను మాత్రం వెంటపెట్టి తాక్కుని పొడలదాటుకు వెళ్ళి వా తుక్కు వ్చా యి. అందిపోట్లయినా, శత్రుసైనికులయినా పసికంతుమే ఏమీ చేయరని అయిన అమె కుచ్చారు. పైగా దిగ్ధమ తమతో తీసుకు పోతే, అతడు అరిచి తమ ఉనికిని అయిట పెట్టగలడని అయిన భయపడ్డారు.

కొంతపెవటికి కొందరు అందిపోటు దొంగలు గుర్రాల మీద అక్కడికి వచ్చారు. నిర్భానుపడ్డమైన ఆ స్థలంలో అందమైన పసిదిగ్ధమ చూడగానే, వాళ్ళ వాయుకురు

పరమానందంకో అతన్ని తీసుకుని వెళ్ళి పోయాడు.

మిల్లాను, భార్య పోదల మాటలనుంచి బయటకు వచ్చి, అక్కడ తమ చిత్త లేక పోవడం చూసి దిగ్భ్రాంతి చెందాడు. మిల్లాను భార్య బోయనీ ఏడ్వసాగింది. మిల్లాను, "మనం ఇలా ఎంతకాలం ప్రాణాలతో ఉండగలమో, ప్రస్తుతం మనకి తెలియదు, ఈ దుస్థితిలో మన చిత్తము ఎవరో ఎత్తుకుపోయారు. ఎక్కడో ఒకచోట మన చిత్త క్షయంగా ఉండాలని ప్రార్థించడం తప్ప మనం ఇప్పుడు చేయగలగింటేమీలేదు," అని భార్యను ఒకాకాచాడు.

మరి కొద్దికాలం ఆ దంపతులు ఒక బంధువు ఇంటికి చేరాడు. ఆయన కూడా పెద్ద ప్రైవ్యం గల ఒక మిల్లాను. కొద్దికాలం గడిచిన తరువాత మిల్లాను మించిపమయం చూసి, బంధువు ప్రైవ్యంలో బయలుదేరి వెళ్ళి, శ్రమమీద చూసి మళ్ళీ తన కోటను చేరినందుకున్నాడు.

ఆ తరువాత, కొద్దికాలం మార్గ మధ్యంలో పొగొట్టుకున్న తుమారుని అయికి తిలుసుకోడానికి మిల్లాను ఎంతగానో ప్రయత్నించాడు. కాని ప్రయోజనం లేకుండా పోయింది.

ఒకసారి కొందరు వ్యాపారులు ఒంటెల మీద ఎడారిలో వెళుతున్నప్పుడు బంది పొట్టు దొంగలు వాళ్ళ మీద పడ్డారు. వ్యాపారులు వాళ్ళతో తగింది పోరాడారు. రెండు వైపులా కొందరు మరణించినప్పటికీ, వ్యాపారులు కొందరు బందిపొట్టును బంధించి తెచ్చి మిల్లానుకు అప్పగించారు.

వ్యాపారుల దైర్ఘ్యసాహసాలను మిల్లాను మెచ్చుకుని, వాళ్ళకు విలువైన కానుకలు ఇవ్వజరించి, దొంగలకు మరణశిక్ష విధించాడు.

దొంగలను వధ్యుల్లలా విడి తీసుకు పోతున్నప్పుడు, మిల్లాను చుట్టూ యువకులయిన ఒక దొంగ మీద పడింది. ఆ యువకుడి అందమైన చూపురేఖలు, మంచి

మొఖలక్షణాలు ఆయన్ను అకర్షించాయి. ఆ యువకుణ్ణి దగ్గరకు పిలిచి, "ఎవరు నువ్వు? నీ పేరేమిటి?" అని అడిగాయి మల్లాది.

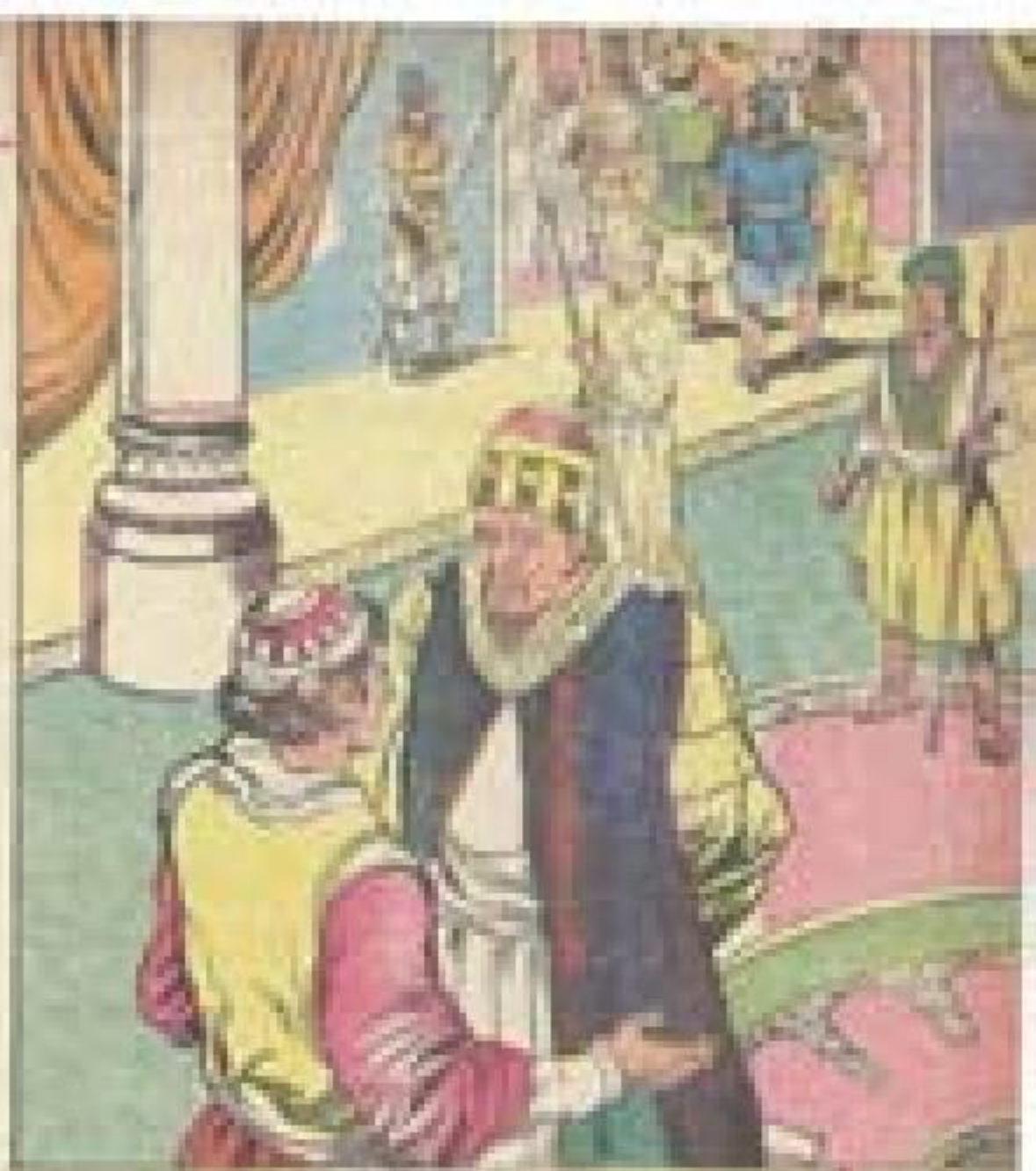
"బందిపోట్ల వాయకుడి కొడుకును. నా పేరు అబరుద్దీన్," అన్నాడా యువకుడు.

"నా అస్థానంలో ఉద్యోగం అస్త్రాదు. చేస్తావా?" అని అడిగాయి మల్లాది.

"చేస్తాను. అకమీదకు దొంగతనాలతో దీక్షిస్తాను. మీ దయకు ప్రాతుడుగా వుంటాను," అన్నాడు అబరుద్దీన్ విషయంగా.

అబరుద్దీన్ మల్లాది అస్థానంలో ఉద్యోగంలో చేరి, అదిరకాలంలోనే అతని ప్రేమకు ప్రాతుడయ్యాడు. కర్తవ్యనిర్వహణలో అతడు అతరులకు అదర్శ ప్రాయంగా మెలగటాగాడు. క్రమక్రమంగా ఎదిగి అతడు అస్థాన కోశాధికారి అయ్యాడు. తగిన కారణం చూపి, అతని అనుమతి పొందనిదీ ఖజానా నుంచి ఎవరూ దిల్లి గవ్వ కూడా తీయలేక పోయారు.

వృద్ధులైన పక్షిర్లు ఈ విరివిడితీ ఎంతో అబ్బుంది కలిగించింది. అంతవరకు వాళ్ళు నిండ్లానం ఖజానాను, తమ సొంత ఖజానాగా భావించి, కావలసినంత ధనం తీసుకుని అస్థానాసారం అయ్యి చేయకునే వారు. అప్పుడు అబరుద్దీన్ వాళ్ళకు

అడ్డుగా నిలిచాడు. ఎలాగైనా ఈ అడ్డును తొలగించాలని వాళ్ళు పతకం అలోచించి పోగారు.

మల్లాది తనవంతులే విషయం చూపి, పక్షిర్లు అబరుద్దీన్ ను విందుకు అహ్వానించారు. విందులో అదనంగా అతనిచేత వాగా వ్రాశిపాదీయుల తాగించారు. వారి కారణంగా అతడు స్వప్న తప్పిదస్థితిలో ఉప్పుప్పుడు, అతన్ని మోసుకుపోయి మల్లాది శయనించే పతక మీద పడుకోబట్టి పచ్చాడు.

అర్ధరాత్రి వాటాక, మల్లాది శయన ముంచిరానికి పచ్చి. తన పతక మీద ఎవరో పడుకుని ఉండడం చూపి అగ్రహం

"అవును, అవును," అన్నారు ఇతర పక్షి.

అజరుద్దీన్, అంతా వృథా తప్పిన స్థితిలోనే ఉన్నారు. అతన్ని కొందరు వోళ్లు పతక మీద నుంచి నిందిత లాగా, పక్షి అతన్ని చూసి, "ఓహో! మీల్లాను కన్నా చేసే గొప్పవాళ్లుచే గొప్పలు చెప్పకునేవాడికి తగిన శాస్త్ర జరిగింది, ప్రమాదం!" అన్నారు పంజాబింగ్.

అజరుద్దీన్ ముఖం చూడగానే మీల్లాను అక్కర్లేం చెందాడు. అయినా ఆ స్థితిలో అయిన తన అల్లుడు ఉపసంహరించుకో లేక ఉరుకున్నాడు.

దుర్బాను చూడేదయ్యానికి ముందే, పర్యటించంలో జనం గుమిగూడారు. భటులు అజరుద్దీన్‌ను అక్కడికి తీసుకు వచ్చారు. అప్పుడు జనం నుంచి ఒక ముసలివాడు ముందుకు వచ్చి, "నాయనా, మీరే ప్రాణాలతోనే ఉన్నారా? నేను అన్నాల్కు జతగింది నిన్ను ఈ స్థితిలో చూడడానికి?" అని అజరుద్దీన్‌ను పట్టు కుని విద్యుదాగాడు.

ఈ సమయంలో పదిమంది పక్షిల్లా అక్కడే ఉన్నారు. ఆ ముసలివాడు తప్పే కుందా బందిపోట్ల వాయకుల్లే ఉంటాడని వాళ్ళు పనిగట్టారు. వాళ్లే బందించేమని అజ్ఞాపించి, ప్రధాన పక్షి అక్కణ్ణించి

చెందాడు. అక్కడ పడుకున్నది ఎవరో చూడమని వోళ్లను కేక చేశాడు.

"ఎవరో బాగా తాగి వృథాతప్పి ఉన్నారు," అన్నారు వోళ్లు.

పంజాబునుండి చూల్లానుచివార్లుచే పొందిఉన్న పక్షి అక్కడికి వచ్చి, "ప్రభువులవారి పతకమీద ఎవరో చిక్కా మెక్కా లేదివారు పరుకుని ఉంతవం పహించారని, కని పని ఎరుగని అవ మాదం," అన్నారు మీల్లానుతో.

"అ నియంత్రణ చెందిందే," అన్నారు మీల్లాను కోపావేశంతో.

"అదే న్యాయసమ్మతం," అన్నారు ప్రధాన పక్షి.

పెరుగు మీద పోయి సుల్తానుకు ఈ వార్తను
అందజేశాడు. సుల్తాను కూడా విభ్రష్టుడై
చికి పోయాడు.

సుల్తానును యాతగానే బందిపోటు
దొంగల నాయకుడు అయిన పాపాలు
పట్టుకుంది. "ప్రభూ, దొంగవైసి ఏమీ
చేసి, నా బిడ్డను పదిచివేయించి, నా
బిడ్డ బేదమాత, నాకు నాకు బేపుచి పర
ప్రసాదం," అని ప్రార్థించసాగాడు.

"ప్రతి తండ్రి, తన బిడ్డను బేపుచి
పరప్రసాదంగానే భావిస్తాడు," అన్నాడు
ప్రధాని పతీరు పరిపాదంగా.

"ప్రభూ, అతడు బేదమాత కాకుంటే,
విశ్వామిర్మయైన కొండప్రాంతంలో నా కిలా
లదిస్తాను? మీరందరూ అనుకున్నట్లు
అబదుర్దీన్ నా పంజాపం కాదు, అతడు
నాకు ఒక కొండప్రాంతంలో దొరికాడు."
అన్నాడు దొంగలనాయకుడు.

"కొండప్రాంతంలోనా? ఎవ్వరు?
ఏ కొండప్రాంతంలో?" అన్నాడు సుల్తాను
అశ్చర్యంగా.

దాదాపు అదనైయిళ్ళ కొందరు రెండేళ్ళ
కీటప్పుగా అతడెలా తనకు దొరికిందీ
పవరించాడు బందిపోటు నాయకుడు.
అతని మాటల నుంచి సుల్తాను తన
పోగొట్టుకున్న తన కుమారుడే అబదుర్దీన్
అని గ్రహించాడు. సుల్తాను అనంద
వాచ్ఛిలతో అబదుర్దీన్ ను కొనితీరు
కున్నాడు. అతని వ్యారా పతీర్లు చేసిన
కుట్ర సుల్తానుకు తెలియపర్చింది.

"అ దుర్మాయలను ఎత్తయిన కొండ
కెళరం మీది నుంచి కిందికి తోసి
చంపించి," అని అజ్ఞాపించాడు సుల్తాను.

"దాళ్ళు అ కుట్ర చేయలేదంటే మీరు
ఏమీ గుర్తుపల్కినారు కాదుకదా! దాళ్ళ
కుట్ర మనకు మేలే చేపించి," అన్నాడు
అబదుర్దీన్ తండ్రితో.

"అయితే దాళ్ళను కారాగారంలో
బంధించింది," అని అజ్ఞాపించాడు
సుల్తాను.

తరవాత తండ్రి కొడుకులు ప్రజారంజ
కంగా చరకాలం పరిపాలన జరిపాడు.

మూగవాడు

[శత సంవత్సర కథానాటకం]

రాజాగారు దైవిజ్ఞులను పిలిపించి, "నాకు కుమారుడు కలిగినప్పుడు అతనిలో అనేక లక్షణాలు ఉన్నాయని, అరిష్టా లేమీ రావని మీరు చెప్పారు. నా కొడుకు అవిటి వాడు. పుట్టు చెప్పి, పుట్టు మూగ! మీ మాటలు అక్షరాలా అబద్ధమయ్యాయి. నీవి కేమంటారు?" అని అడిగాడు.

"మహారాజా, మీరు ఎన్నో ప్రశ్నలు చేసి లేక లేక కొడుకును కలిగి అనందంలో ఉన్న సమయంలో ఆ కొడుకు అచ్చునీ పొడుకని చెప్పడానికి చూకు వేరు రాలేదు. అందుచేత అబద్ధం చెప్పాం!" అన్నారు దైవిజ్ఞులు.

"అయితే అప్పుడేం చెయ్యాలి?" అన్నారు రాజు.

"అయ్యా, ఈ కుర్రవాడు జీవించి ఉండటం వల్ల మీకూ మీ రాజ్యానికి,

మహారాణి గారికీ అవద తప్పదు. అందు చేత, అకులప్రవృత్తిని తగ్గించి, అకుల లక్షణాలు గణ-గుర్రాలను కట్టి, అందులో ఈ కుర్రవాణ్ణి పెట్టి, విశమతి ద్వారం నుంచి కృతవానికి తీసుకుపోయి అక్కడ పోతిపెట్టించండి!" అన్నారు దైవిజ్ఞులు.

అపాయాలకు వెరిచి రాజు అలాగే చేయించుకున్నాడు. ఈ సంగతి విని చంద్రాబేది రాజావిద్వకు వెళ్ళి, "మహారాజా, నా కథ వరం ఇస్తానని వెనక వాగ్దానంచేశారు. అప్పుడావరం అవ్వండి," అన్నది. రాజు వరే చచ్చాడు. "అయితే నా కొడుకుకు రాజ్యాధిపత్యం చెయ్యండి!" అన్నది రాణి.

"అది పాత్యమయ్యేదికాదు. నీకొడుకు అరిష్టజాతకుడు!" అన్నాడు రాజు.

"యాచిక్షేపం కాకపోయినా ఏదేళ్ళ పాటు రాజ్యం చేయనివ్వండి," అన్నది

రాణి. రాజా వల్లభాచార్యుడు. అఖరుకు విడు రోజులపాటు రాజాను చెయ్యరానికి ఒప్పుకున్నాడు.

చంద్రాదేవి వెంటనే తన సుమారుడికి తగిన పట్టాభరణాలు తోడిగొందించి, సగర మంతా అలంకరించి, ఆ రోజుమొదటి తేమియే మహారాజా విరిపాలనే అరంజీ ముచ్చతున్నదని తారంపు వెళుడు.

ఆ రాత్రి యాదీశ్వర చంద్రాదేవి తన కొడుకు దగ్గర కూచుని, "నాయనా, నీ కోపం విడదొరేళ్ళపాటు వేసు కట్టు మూయలేదు. ఏదీ ఏదీ నా కళ్ళు కాయలు కాకయ్యాయి. నువ్వు అవిటివాడిని కావు. నాకు తెలుసు. నాకోసమైనా లేచి తిరుగు, నాయనా!" అని ఎంతో బతిమా లించి, కాని తేమియూడిలో ఎంతమాత్రం చైతన్యం లేదు.

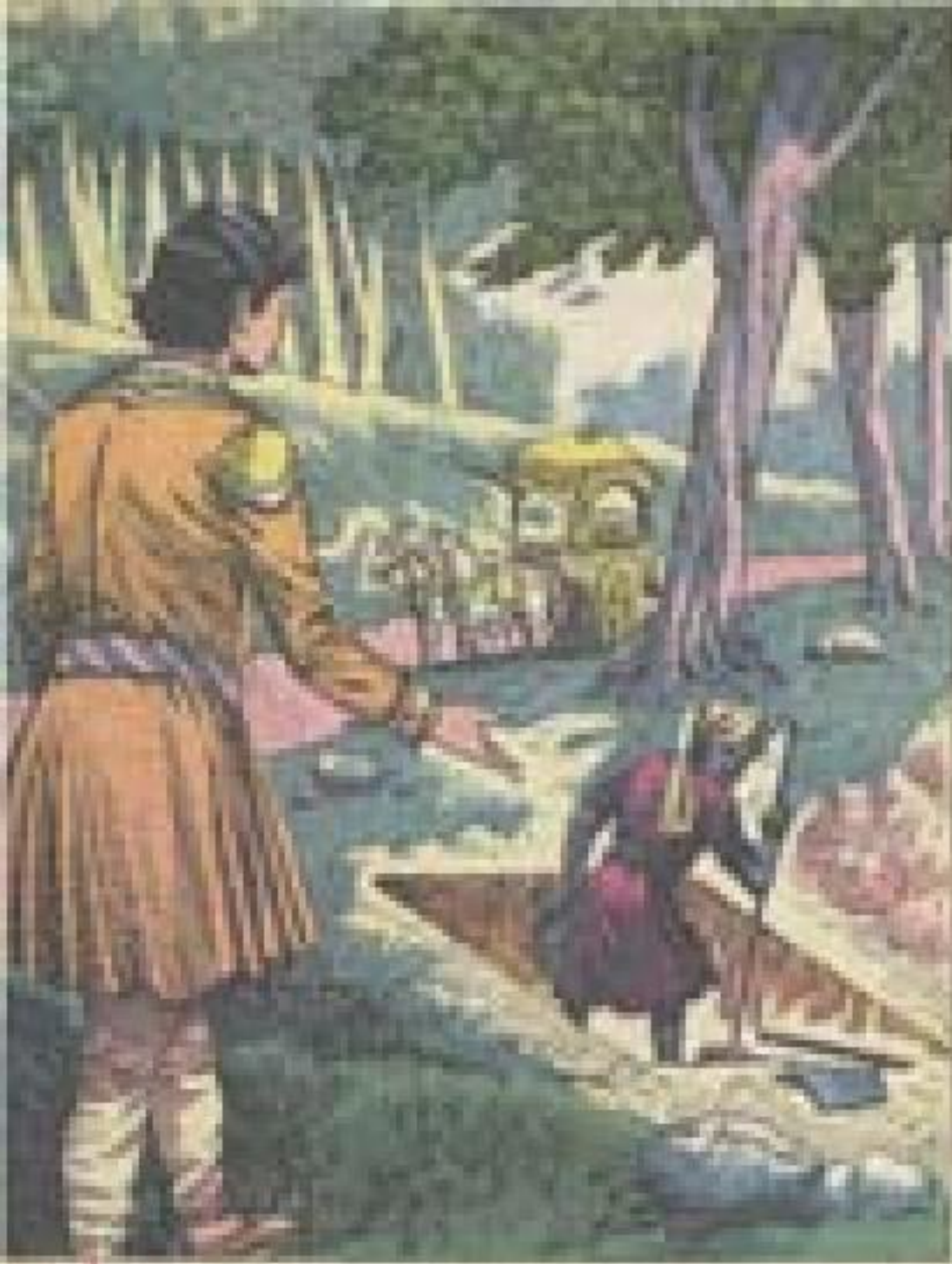
ఈ విధంగా అరు రోజులు గడిచాయా, రాజా తన సొరరి అయిన సునందుణ్ణి పిలిచి, "లేవు లోవల అనుభవవస్తావని రజానికి అనుభవ లక్షణాలు గల గుర్రాలను పూర్తి పిర్వం చెయ్యి. తరవాత తేమియూణ్ణి అందులో పెట్టుకుని వడమలో వ్యారం కుందా క్కళవానికి తీసుకుపో. అక్కడ వలు ఉదరంగా ఒక గొయ్యి తవ్వి, అందులో తేమియూణ్ణి వడవేసి పూర్తి, స్పృహం చేసి రా!" అని అజ్ఞాపించాడు.

అఖరు రాత్రి చంద్రాదేవి తన కొడుకు మీద వది విడుస్తూ, "రాజాగారు నీ మీద తానికి ఉత్తరు విచ్చాడు. నీ అయివ్వు లేవరితో మూడించి, తండ్రి!" అని ఏడ్చింది.

ఈ మాట వినిగానే బోధివేయ్యనికి విరమించందమయింది. "విడదొరేళ్లు వేసు లేమిన క్షుణ్ణి వరించబోతున్నది గదా!" అనుకున్నాడు. తన తల్లి గుండె వగిరి ఏయిస్తున్నదని తారిన కూడా అమెను తారడించబాదిస్తానా వేరు విప్పలేదు.

తెల్లవారుకూడే సొరరి సునందుణ్ణి వధం పిర్వం చేసి తవ్వి తలవాకిట నింబెల్లి లోవరికి వచ్చి, రాణితో, "అమ్మా, తమకు

“వదపోరీళ్ళుగా వలసం లేని నా
అవయవాలకు అప్పుడు ఏది తగిలించి,”
అనుకుంటూ బోధివేళ్ళుడు లేచి నిలబడి
తన చేతులను చుట్టుకున్నాడు. చేతులతో
పెండు కాళ్ళూ చుట్టుకున్నాడు, రోజేంపించి
ఏగి అటూ అటూ వదిలి చూసుకున్నాడు.
తనకేమాత్రం బలం ఉప్పిలో చూడరాదని
రథాన్ని వెదకమంచి చిట్టుకుంది ఎత్తాడు.
అది చెందులాగా లేచింది.

తరవాత అతను గుంట తవ్వే సువం
యిదితో. “ఏమోయో, అంత శ్రద్ధగా గుంట
తవ్వకున్నావు: ఎందు కేమిటి?”
అన్నాడు.

“మీ రాజాగారి కొడుకు వెలిచాగుల
వారు, వికలాంగుడు, మూగి, చెవిటి,
అందుచేత అక్కడ గుంట తవ్వే పూర్తి
కమ్మన్నారు!” అన్నాడు సువంయడు,
వెనక్కు తిరిగి చూడకుండానే.

“వీరిగా చూడు. వేరు వికలాంగుణ్ణి
కాదు, చెవిటివాణ్ణి కాదు, నమ్మి పాతేస్తే
నీకు మహాహితకం చుట్టుకుంటుంది!”
అన్నాడు బోధివేళ్ళుడు. సోరరి తం
పైకెత్తి రాజకుమారుణ్ణి చూపి నిర్భాంత
పోయి, “మీ కుమారు? మీ పేరేమిటి?
మీ తండ్రిగారి పేరేమిటి?” అన్నాడు.

బోధివేళ్ళుడు నిజమే చెప్పాడు, కాని
సోరరి నమ్మలేకపోయారు. అతను రథం

తెలియదేమున్నది? రాజాజ్ఞ నిర్వర్తనం
లాది!” అన్నాడు. తండ్రిలేని తన
కుమారుడిపై అది పడవపోగింది. సోరరి
తేమియొట్టి తన చేతులతో ఎత్తుకుంది
రథంలో పెట్టి, వెదమటి వ్యారానికి
పోయివచ్చివేసుకుంటూ తూర్పు వ్యారం
కేసి వెళ్ళాడు.

తూర్పువ్యారం వారి రథం మూడు
యోజనాలు వెళ్ళేదాకా అగలేదు. అక్కడ
సువంయడికి ఒక అడవి, దాని వేమివంగా
యైత్రమూమి ఉన్నట్లు ప్రమాణమే కలిగింది.
వెంటనే అతను రథం దిగి, తేమియొడి
నీగలు వెలిచి మూటగట్టి, ఒకచోట నలు
తవరంగా గుంట తవ్వే వారంబిందాడు.

వీధులు వెళ్ళి, అందులో రాజకుమారుడు
గాని, అతని పేగలు గాని, లేకపోవటం
యోని, ఆ తరవాత నిజం తెలుసుకుని,
బోధిపిత్తుని కాళ్ళ మీదపడి, "మహా
రాజా, అలా అయితే మీరే చిక్కుమోలిన
అదివికీ రావటం దేనికీ? పగరానికీ
వదలండి, పోయిగా రాజ్యం చేద్దురుగాని!"
అన్నాడు.

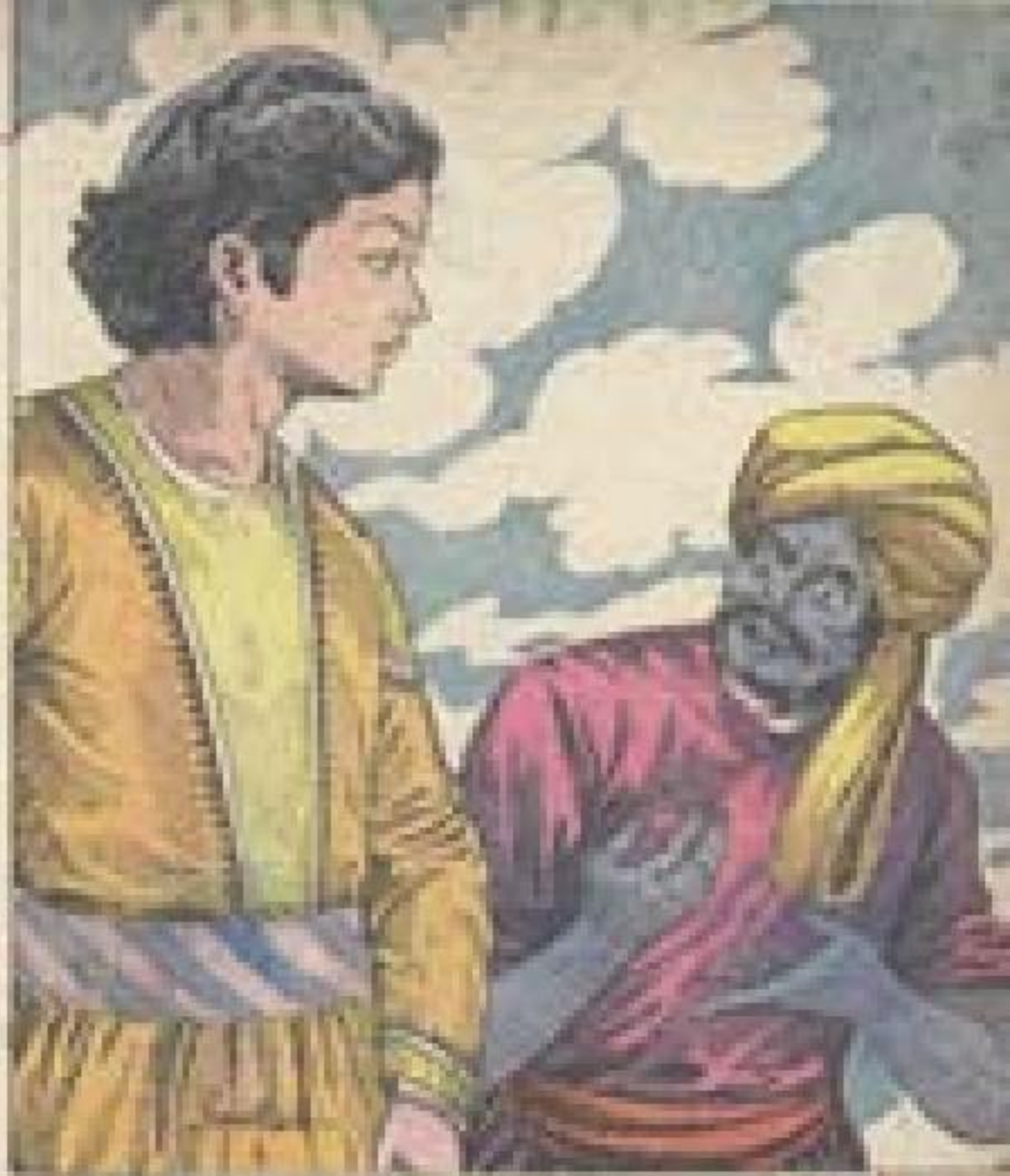
"వాకు రాజ్యమేనా, వైభవమేనా వద్దు.
వాటికోసమై నేను ఎన్నో పాపాలు చేయి
వలసి ఉంటుంది," అన్నాడు బోధి
పిత్తుడు.

"అలా కాదు, మహారాజా! మిమ్మల్ని
తీసుకువెళితే మీ తల్లడిగానూ, తల్లిగానూ,
ప్రజలూ ఎంతో ఆనందించి వాకు అంతు
లేని బహుమానాలిస్తారు!" అన్నాడు
పాకర్తి.

"చిద్వివాదా, వాకిక ఎవరిని సంకోచం
కోనూ పనిలేదు. ఈ రోజు నా అన్న
తనించింది! నేను సంపూర్ణ మానవుణ్ణి
అయ్యాను!" అన్నాడు బోధిపిత్తుడు.

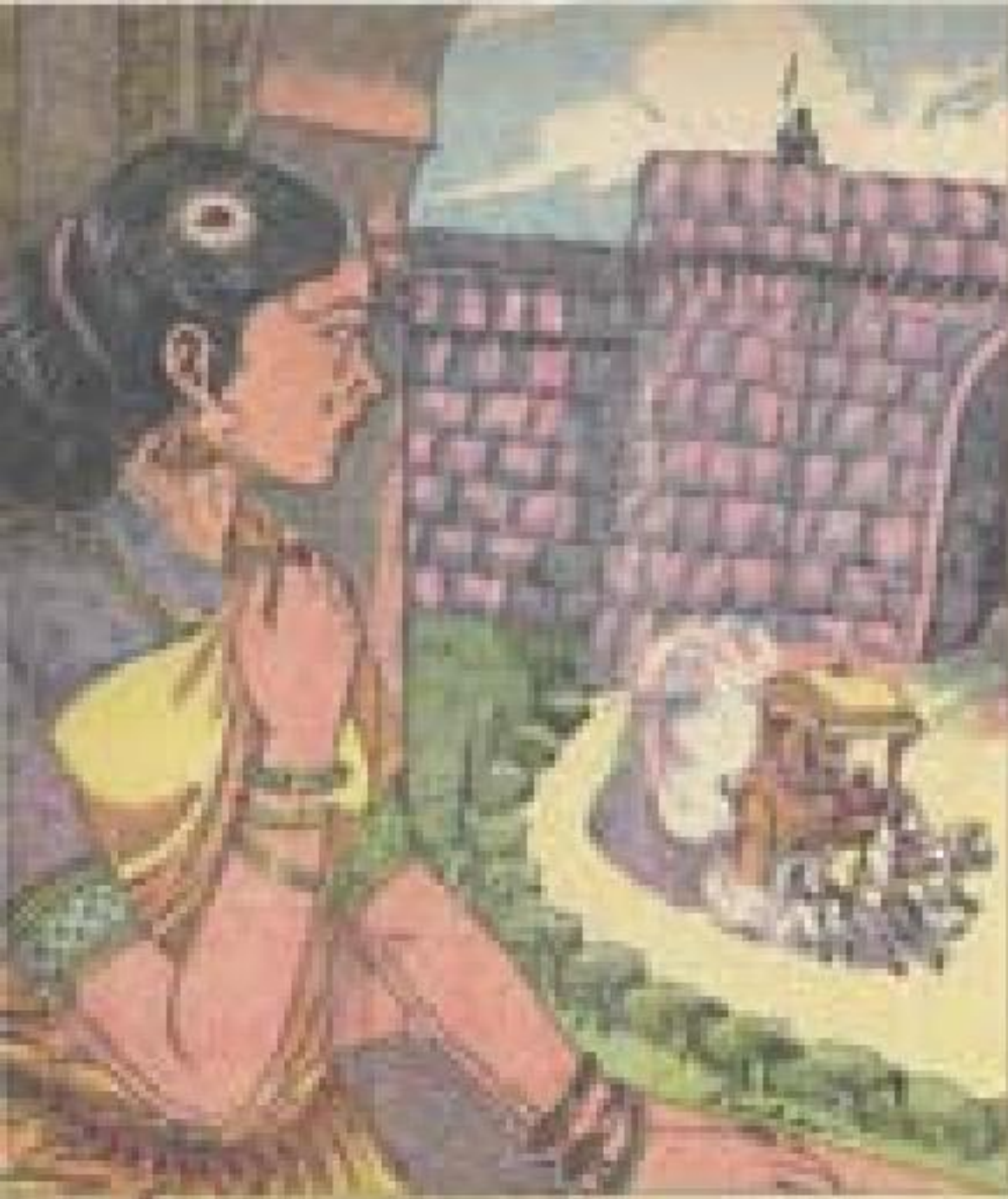
"అయితే తమరు అంత కాణమీ
మీదగ్గ, చెవిటిగా ఎందుకు నటించారు,
మహారాజా?" అని అడిగాడు పాకర్తి.

"ఒకప్పుడు నేను రాజరికమీనా, ఆ
తరవాత మోద నిరకమీనా అమోఘవందన
రాణ్ణి, మళ్ళీ రాజరికం సంప్రాప్త మవు

తుందన్న కయంతో నా నేను కట్టుబడింది.
నేను వింటుండగా నా తల్లిది నిర్ణయంగా
నీలుగురికి ప్రావమైన 91 చిట్టాడు. ఆ
తరవాత వాకు చెప్పులు పోయినట్టే
అయింది. నేను వెర్రివాగుంచాణ్ణి అయి
పోయాను. ఈ జీవితం బాధ్యుడే
ప్రాయమీనా, దుఃఖమీయమీనా అని గ్రహం
చినవాడు దీనికోసం అంకోకడినై అగ్రహ
స్తానా? దీనికోసం అంకోకణ్ణి చందిస్తానా?
ఈపాటి పత్నం తెలియక మానవులు
అజ్ఞానంలో పడిపోతారుగాని!" అన్నాడు
బోధిపిత్తుడు.

అప్పుడు పాకర్తి, "మహారాజా, నన్ను
నూనా మీకో రానివ్వండి!" అన్నాడు.

“అలా కాదు. ఈ రథం రాజాగారిది. దాన్ని రాజాగారికి వచ్చేసిండు. నీ కుమారులందరూ అన్ని కదిగేసుకుని పద్మావతి పుచ్చుకో. అంతదాకా నువ్వు స్వతంత్రుడివి కావు!” అన్నాడు బోధిపత్వయ్య.

తాను పగలేంటికి వెళ్ళిపోగానే రాజకుమారుడు తన దారిని అరణ్యంలోకి వెళ్ళిపోతాడని భయపడి సారథి, “స్వామీ, వేసు తిరిగి వచ్చేవాణ్ణి అక్కడే వుంటానని మాట ఇయ్యండి. రాజాగారిది తీసుకు పిస్తాను. అయిన మిమ్మల్ని చూసి చాలా అసంతోషిస్తారు!” అన్నాడు.

బోధిపత్వయ్య, అతను కోరిన ప్రకారం అక్కడే ఉంటానని మాట ఇచ్చాడు.

సారథి అతని పాదాలు కళ్ళకు అడ్డుకుని బయలుదేరాడు.

తన కుమారుడు కేసులూ రథం తిరిగి వస్తూవుండటం చంద్రాదేవి కిటిలో నుంచి చూసి బోరున ఏడ్చింది. అమె సారథిని పిలిపించి, “ఏం, బాయనా, నా కొడుకు అఖరు కిరాంట్లైతా వేట ఒక్క మాట పంకలేదా? నాకు కాళ్ళూ చేతులూ తప్పుకోలేదా?” అని అడిగింది.

“అయిన మూగవాడూ, అవిధవాడూ ఎందుకయినాడు, తల్లీ? రాజరికానికి భయపడి అలా పీలించాడు! అయిన గొంతు కందుగొంతు! ఏమి తెలివైన మనిషి! మనలాగా ఐతకటం అర్థించేక దివ్యమైన మార్గం తొక్కాడు. ఎందుకూ? మీరే చూస్తారుగా!” అంటూ సారథి అరిగినదంతా చంద్రాదేవికి చెప్పాడు. అవిడ యజ్ఞాశ్రువులు అనందాశ్రువులుగా మారాయి. అమె వెంటనే ఈ పంగతి రాజాకు తెలిపింది.

రాజాకు కాలు విలవిలెడియి, తన కుమారుణ్ణి చూడటానికి అయిన బ్రహ్మాండమైన పరివారాన్ని పోగువేసి బయలుదేరాడు. వారంతా వచ్చి చేరేలోగా అందరూ బోధి పత్వయ్యికి ఒక మంచి పద్మకాళి చెర్మించ మేని విశ్వకర్మను అజ్ఞాపించాడు. రాజా పవరివారంగా ఈ పద్మకాళిపద్మకే వచ్చాడు.

బోధివత్సయు తన తండ్రికోసం ఒక ఆదనం చేయించాడు. కాని రాజు వానిపై కూలేక, కొడుకుపై గల గౌరవభావం కొద్దీ కించపే కూరున్నాడు. అయిన తన కొడుకును ఎలాగైతే తీసుకువెళ్ళాలనే ఉద్దేశంతో, "నాయనా, నీకి పర్వతాల ఏమిటి? కదిక వేలమీద పయనోపక మేమిటి? అకులూ అలమలూ తినట మేమిటి? బోలెడన్ని పోలాలున్నాయి, దానదానీ ఆదం వున్నాయ్, రాజ్యం ఉన్నది, వచ్చి పోయిగా ఏలుకో!" అన్నాడు.

"నువ్వు చెప్పేవన్నీ మా పోయే సుఖాలు. నాకు వాటికో పని లేదు. మనం రాజ్యాలను నింపావినా అను గురించి ఆలోచిస్తూనే వుంటాం, మనకోసం ఒకటి పొంది వుంటుంది, ఒకటి తన పని తాను చేసుకుపోకూంటుంది, మూడవది అదను కనిపెట్టి వేట వేస్తుంది. పొంది వుంటేది పృథ్వావ్యం; తన పని తాను చేసుకు పోయేది కాలం; వేటవేసేది మృత్యువు." అన్నాడు బోధివత్సయు.

"నీ మాటలు వింటూంటే నాకు జీవితం మీద రోత వురుకున్నది. నాకు రాజ్యం వద్దు. నేను తపస్సు చేసుకుంటాను. నువ్వు నా బదులు రాజ్యం ఏలు!" అన్నాడు రాజు.

"అన్నీ త్యజించినదాడినీ, నాకు నీ రాజ్యం ముటుకు దేనికి?" అంటూ బోధి వత్సయు అక్కడ చేరిన వారందరికీ జీవిత విరమాత్తం బోధ చెయ్యసాగాడు. అతని బోధలు వినివానిని నగరంయోవత్తూ వచ్చింది. కాలక్రమాన అందరూ పన్నె పించి నగరాన్ని పోయిపెట్టెళురు.

కాకిరాజు పన్నెనిందాడని తెలియగానే బోధివత్సయి బోధలు వినివానిని మరొక రాజు వచ్చాడు. అయిన వెంట ప్రజలు కూడా వచ్చారు. ఈ విధంగా మూడు రాజ్యాలు పోయిపడిపోయాయి. ఆ రాజ్యాలలో వున్న జంతువులన్నీ, పక్ష్యముగా లుగా మారాయి. అక్కడి నగరాలలోని నింపదకు మట్టికున్న విలువ కూడా లేకుండాపోయింది.

రాజనీత్యారం

ఒక గ్రామంలో గోవిందుడు తన చదువుకు యందేవాడు. అతని బుద్ధి మనోహరమైనది. కాని మంచి చాలా యిర్పలుయే. గ్రామ జీవితంలో శరీర శ్రమకు ఎక్కువ విలువ ఉంటుంది గనుక, గోవిందుడు వనికి మా లిన వాయుగా పరిగణించబడుతూ ఉండేవాడు. అతని అన్నా, పదిదే అతన్ని చూసి, ఏ పని చెయ్యలేనివాడని చాలా విసుగు చెందుతూ ఉండేవాడు. కాని గోవిందుడు తాళోవాళ్ళకు అద్వైతద్వయా చాలా మంచి సలహా దిస్తుండేవాడు. అ పరిపాలనల్లా వాళ్ళకు చాలా కలుగు తూండేది. వాళ్ళు గోవిందుడి అప్పకో, "మీ గోవిందుడు విజయంగా చాలా తెలివీ గలవాడు," అనేవాళ్ళు.

తన తమ్ముడి తెలివితేటలను గురించి తాళోవాళ్ళు తగమెప్పుకొనటం కూడా అప్పకు విసుగెత్తించింది. ఒకనాడతను,

"గోవిందుడు అంత తెలివీగలవాడైతే రాజ వీరకు వెళ్ళి పన్నానం పొందరాదా? అక్కడ కూర్చోవటం చేదికీ?" అన్నాడు.

"అంత ప్రయోజనములే అంత లేనిదే ముందీ?" అన్నది వదిలె.

ఈ మాటలు గోవిందుడు విన్నాడు. అతనికి రాజపన్నానం పొందా అనిపించింది. ఉగాదినాడు రాజగారు దర్బారు చేసి, పొరులను కొన్ని ప్రశ్నలయగుజారు. వారికి బహుమానాలు లభిస్తాయి. ఉగాది దర్బారలోనే ఉన్నది. అ రోజుకు గోవిం దుడు రాజధానికి చేరుకుని రాజవీరకు వెళ్ళాడు.

రాజగారి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పరానికి సిద్ధంగా ఉన్నవారిని ఒక ప్రత్యేక స్థలంలో కూర్చోబెట్టారు. రాజ గారు వాళ్ళను సాధారణమైన ప్రశ్నలే అడిగాడు.

“మీనే రాజ్యంలో నేతృవేందు లేంబ
రువ్వాడు?” అన్నది అయిన మొదటి
ప్రశ్న.

రాజ్యంలో ముమారు ఒక లక్షమంది
నేతృవేందులని ఒకరూ, జనాభాలో వేరే
వెంటు మంది నేతృవేందు లుంటారని
అంకోకరూ అలా తనదళాల నేతృధానాలు
చెప్పారు.

“మీకింద కొలువు చేసి అయిదు
వందలమంది నేతృవేందులే,” అన్నాడు
గోవిందుడు.

“ఎలా చెప్పగలవు?” అన్నాడు రాజా.
“నాలో నేతృవేందుడు కానివాడుంటే
మీరు చాళ్లి ఎప్పుడో పంపిసి ఉంటుడు,”
అన్నాడు గోవిందుడు.

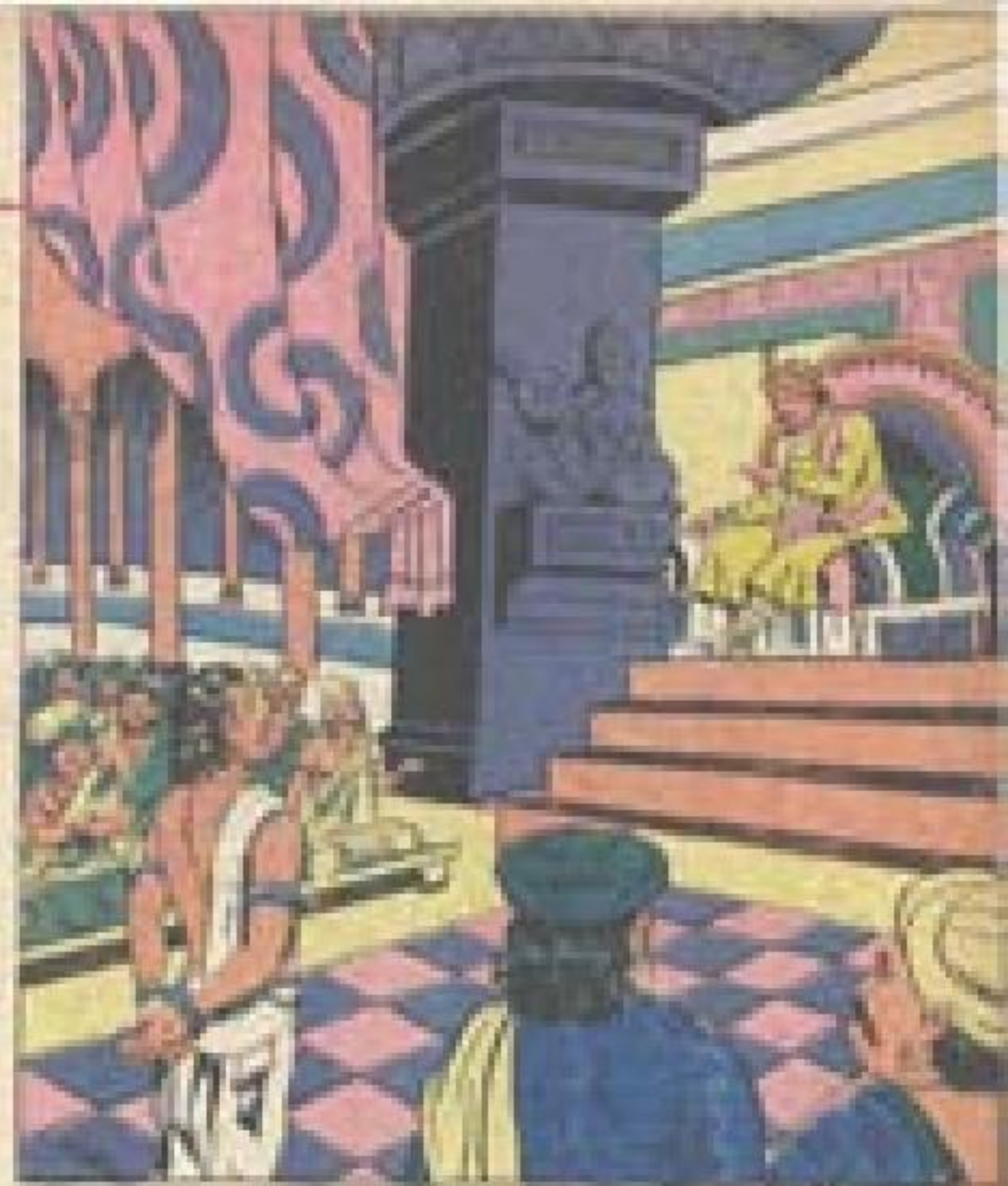
రాజుగారు అంకో ప్రశ్న వేశారు: “నా
శిష్టమైన బట్టలు ఎలా దొరుకుతాయి?”

“ప్రజలు మీకు కామిక పెడతారు,”
“వత్తిమంచి వస్తాయి,” అలా తలా ఒక
విధంగా నేతృధానాలు చెప్పారు.

“పనితనం తెలిపిన నేత గాళ్ళు
మీ శిష్టమైన బట్టలు వేసిపెడతారు,”
అన్నాడు గోవిందుడు.

“ఎవరూ నమ్ములేది అబద్ధం చెప్పింది,”
అని రాజా అడిగాడు.

“నాకు చాలా తలదెప్పిగా ఉంది,”
అన్నాడొకడు.

“నేను గాలిలో ఎగిరాను,” అన్నాడు
మరొకడు.

“నా కాళ్ళు విరిగి మళ్ళీ అతుక్కు
వ్వాయి,” అన్నాడొకొకడు.

“ఈ నదీలో ఉప్పు నాళ్ళందరూ
గెదెలు,” అన్నాడు గోవిందుడు.

ఈ విధంగా కొంతసేపు విదేద కాం
క్షిలం అరిగాక రాజుగారు నదీలో కొండరికి
బహిమానా రిప్పించాడు. గోవిందుడికి
తూరా బహిమానం వచ్చింది, కాని
విమంతు గొప్ప బహిమానం కాదు.
తాంబూలంలో ఒక బంగారు కామీ, ఒక
జత మంచి బట్టలూ అచ్చారు. రాజుగారు
ప్రత్యేకంగా చేస్తున్న పిందులో లోకనం

చేసి వెళ్ళమని గోవిందుణ్ణి కూడా అప్పా
వించాడు.

గోవిందుడు వల దానించగానే తనకు
రాజాగారిచ్చిన బట్టలను మరెవరికో అప్పేసి
తాను కట్టుకున్న బట్టలతోనే బోజవానికి
వచ్చాడు. అతను తప్పే మిగిలివేవాళ్ళంతా
రాజాగారు పెట్టిన కొత్త బట్టలు కట్టు
కున్నారు. బోజవం దగ్గర కూడా అతను
మామూలుగా తాను తినే వచ్చేది మెతు
కులూ, మట్టిగా మాత్రమే తిన్నాడు.
మంచి మంచి భోజనం, కూరలూ,
పొయిపొలూ ముట్టలేదు.

గోవిందుడి వంతు చక్కలను గురించి
రాజాగారికి వార్త వెళ్ళింది. అయిది
గోవిందుణ్ణి పిలిపించి, "నేను అరసమా
నంగా అర్పించి కొత్త బట్టలు కట్టుకున్నావు
కావు. బోజవం దగ్గర కూడా మంచి మంచి
వంటకాలేవి ముట్టకున్నావు కావటం. అది
రాజావమానం కాదా?" అని అడిగాడు.

"మహారాజా, నేను పెదవాణ్ణి. తను
మంచి బట్ట తిచ్చాడు కట్టుకున్నావంటే

వాడు తిరిగి మామూలు బట్టలు కట్టాకో
బుద్ధి పట్టాడు. అందుచేత వాణిని వానం
చేశాను. రోజూ వెచ్చేది మెతుకులూ తిని,
గంజినిళ్ళు తాగే వాడోదా వాడు వందలకొద్దీ
వరమాట్నాలు దుచి మిరిగితే బళ్ళరూర
తాను హెచ్చి రకరకాల దున్నుద్దలూ తల
పెట్టుతాయి. అందుచేత వా తాపాతుకు
తగివట్టగానే ప్రవీర్తించాను. రాజావ
మానం తియ్యాలన్న దున్నుద్ది వాలో ఏ
కోకడా లేదు." అన్నాడు గోవిందుడు.

"నే నిప్పించిన బంగారు తాను కూడా
వానం చేసేశావా?" అని రాజా అడిగాడు.

"లేదు. మహారాజా, నన్ను పొషించే
వా అన్న కట్టామని వాన్ని భద్రంగా
వా పట్టచే ఉంచుకున్నాను." అన్నాడు
గోవిందుడు.

గోవిందుడి వచ్చుద్దికి రాజాగారు
ఎంతో మెచ్చుకుని, అతనికి వెయ్యి
బంగారు మొహరీ లిచ్చింది. అతనికి
తన అస్థానంలో మంచి ఉద్యోగం కూడా
వేయించాడు.

ఆ మెరికా రాకూన్

ఈ క్రింద ఆమెరికాలోని రాకూన్లు అపోక అన్నేయిన అనేక వస్తువులలో పోలికగా వుంటాయి. ఎందుకంటే వాటికి వెంటనే ఈ రాకూన్లు, రాకూన్లలో నీకరి అయిపోతాయి అంటూనే అపోకం కోసం అయిపోతుంటాయి. చిన్న చిన్న పిల్లలమీ, పక్షినికలమీ, ఎలుకలమీ, కప్పలమీ వల్లీ కలగతాయి. అయితే అపోకం దొంగకదానీ. రాకూన్లన్నీ కోళ్ళలాగే మీదకి దొంగకదలా వాటి అయిపోతాయి. ఆ మెరికాలో అనేక రాకూన్లు పిల్లలకు అనేకే అయితే, మెరికాలో పోలికగా వున్నాకూన్లు వేరుగా ఉంటాయి.

ఈ అయిపోక రాకూన్లలో పోలికగా ఉన్నావూ, వేళ్ళ పోలిక వర్ణం కలగతాయి అన్నప్పటికీ, అవి అనేక వేగాలు ఉంటాయి. వీటి అయిపోక ముందు ముందు రాకూన్ వేరుగా వున్నావూ పైకి వేర్వేరుగా, పి అపోకాన్నయితే, వేరుగా ఉంటాయి. వీళ్ళలో కలగతాయి అయిపోకం వీటి ప్రత్యేకత.

కోకలో వూరి ఒక మీదకు దొంగతనం ఈ అయిపోక, ఒకప్పుడు ఆమెరికాలో కోకొల్లయగా ఉండేది. అయితే కాకం వేరుగా ఉన్న ముందు కలగతాయి ముందే వూరిలో అయిపోక అయిపోక అయిపోకలో రాకూన్లు ప్రధానంగా ఉండేవి. రాకూన్ల కోకొల్లయ మీదకి వేరుగా, మిగిలిన కోకొల్లయ, కలగతాయి అయితే, రాకూన్ వూరిలో మూలకావే ఉంటాయి అయితే.

మూలకావే వూరికోకొల్లయలో వుంటుంది ఈ అయిపోక. ఒక్కొక్కసారి వేరు మీద అయిపోక అయిపోక వేరుగా ఉంటాయి రాకూన్ల మీద మూలకావే పోలికగా ఉంటాయి.

కలగతాయి రాకూన్ అయిపోకలపైకి వూరిలో వుంటాయి. కోకొల్లయలో అయిపోక వేరుగా ఉంటాయి ముందు పైకి అయిపోకలో ఉంటాయి. రాకూన్ల మీదకి వూరిలో మూలకావే ప్రధానంగా ఉంటాయి. వీళ్ళలో అయిపోక వుంటాయి.

పాల బిస్కట్లు—
నవ్వుతూ, తుట్టతూ పెరిగే పాపాయిలకు నేస్తం!

రుచికరమైన, పుష్టికరమైన బిస్కట్లు

ప్రత్యేకత

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమతానం రూ. 50 లు

ఈ పోటో వ్యాఖ్యలు 1986 అనంత వెల పంచికలో ప్రకటింపబడును.

M. Natarajan

M. Natarajan

ఈ పై పోటోలకు వరియ్యిన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ఈ సందర్భం వెల 18వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు పంపు దేవాలి. ఈ పంపు చేసిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న వ్యాఖ్య (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 50/-లు బహుమతానం. ఈ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుచార్జ్మినీ కానీ, ఈ అక్షరములు పంపాలి. - తీయదేమోనీ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ. ప్రధాన-26

పెప్టెంబర్ వెల పోటీ ఫలితాలు

వెలలో పోటీ : ప్రధానలో అనంతం

వెలలో పోటీ : మంచినీ మంచం

వెలలో పోటీ : ర. ప్రావీణ్, 5-1-102 వెలలోపేరికేలు, అమెరికా.

బహుమతి వెలలో రూ. 50/-వెలలోగానీ పంపబడుతుంది.

మీకు తెలుసా? పరిచయం

1. కవి, ఉదయగంగ 2. పోలీ 3. ఉత్తర టెక్నాలజీ 4. పోలీ 5. పో. ఎస్. పి.ఎస్.

Printed by B.V. REDDI at Press Printers Private Ltd., 188 N.E.E. Salai, Madras 600 028 (India) and Published by B. VISWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandamama Buildings, Vadapalani, Madras 600 028 (India). Controlling Editor: RAJEE REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or reprinting them in any manner will be dealt with according to law.

మురికిని నిర్మలీస్తుంది బట్టలను కాపాడుతుంది

సూపర్ సుప్రీమ్
రిజల్
సెంట్రల్ వాష్

మరికీ
కాపాడు

మరికీ
కాపాడు

దీన్ని నోటిలో చప్పరించండి. నాలుకతో గిరగిర
 తిప్పండి. మీ నాలుకని చాని
 చుట్టూ తిప్పండి.
 ఎందుకంటే, దీనిపైన నువ్వుని,
 కమ్మని కారమెల్ ఉంది,
 లోపల అసలు సిసలైన క్యాడ్బరీస్
 డెయిరీ మిల్క్ చాక్లెట్ దాగి వుంది.
 మరి నరదాగా రండి, మజాగా
 అందుకోండి, మరింత మజాగా
 చప్పరించండి!

డౌబుల్
 చాక్లెట్
 ఎక్స్ట్రా పాప్స్

నాలుకతో చప్పరించండి! ఎందుకంటే దీనిపైన నువ్వుని, కమ్మని కారమెల్ ఉంది. మరి నరదాగా రండి, మరింత మజాగా అందుకోండి!

